

DUTCH BIRDING

VOLUME 32 • NO 3 • 2010

Dutch Birding

Internationaal tijdschrift over
Palearctische vogels

REDACTIE

Dutch Birding
Duinlustparkweg 98A
2082 EG Santpoort-Zuid
Nederland
editors@dutchbirding.nl

FOTOREDACTIE

Dutch Birding
p/a René Pop
Postbus 31
1790 AA Den Burg-Texel
Nederland
rene.pop@dutchbirding.nl

ABONNEMENTENADMINISTRATIE

p/a Gerald Oreel
Deurganck 15
1902 AN Castricum
Nederland
circulation@dutchbirding.nl

WWW.DUTCHBIRDING.NL

webredactie@dutchbirding.nl

BESTUUR

Dutch Birding Association
Postbus 75611
1070 AP Amsterdam
Nederland
dba@dutchbirding.nl

COMMISSIE DWAALGASTEN

NEDERLANDSE AVIFAUNA
CDNA
Duinlustparkweg 98A
2082 EG Santpoort-Zuid
Nederland
cdna@dutchbirding.nl

COMMISSIE SYSTEMATIEK

NEDERLANDSE AVIFAUNA
CSNA, p/a George Sangster
csna@dutchbirding.nl

INSPEEKLIJN
010-4281212

INTERNET
www.dutchbirding.nl

Dutch Birding

HOOFDREDACTEUR Arnoud van den Berg (023-5378024, arnoud.van.den.berg@dutchbirding.nl)

ADJUNCT HOOFDREDACTEUR Enno Ebels (030-2961335, enno.ebels@dutchbirding.nl)

UITVOEREND REDACTEUR André van Loon (020-6997585, andre.van.loon@dutchbirding.nl)

FOTOGRAFISCH REDACTEUR René Pop (0222-316801, rene.pop@dutchbirding.nl)

REDACTIERAAD Peter Adriaens, Ferdy Hieselaar, Roy Slaterus, Vincent van der Spek, Roland van der Vliet en Rik Winters

REDACTIE-ADVIESRAAD Peter Barthel, Mark Constantine, Dick Forsman, Ricard Gutiérrez, Anthony McGeehan, Killian Mullarney, Klaus Malling Olsen, Magnus Robb, Hadoram Shirihai en Lars Svensson

REDACTIEMEDEWERKERS Max Berlijn, Nils van Duivendijk, Steve Geelhoed, Marcel Haas, Jan van der Laan, Hans van der Meulen en Kees Roselaar

PRODUCTIE EN LAY-OUT André van Loon en René Pop

ADVERTENTIES Leon Boon, p/a Dutch Birding, Postbus 75611, 1070 AP Amsterdam
advertising@dutchbirding.nl

ABONNEMENTEN De abonnementsprijs voor 2010 bedraagt: EUR 36.50 (Nederland), EUR 39.50 (België), EUR 37.00 (rest van Europa) en EUR 40.00 (landen buiten Europa). Abonnees in België en Nederland ontvangen ook het dvd-jaaroverzicht.

U kunt zich abonneren door het overmaken van de abonnementsprijs op girorekening 01 50 697 (Nederland), girorekening 000 1592468 19 (België) of bankrekening 54 93 30 348 van ABN•AMRO (Castricum), o.v.v. 'abonnement Dutch Birding'. Alle rekeningen zijn ten name van de Dutch Birding Association. Het abonnement gaat in na ontvangst van de betaling.

Dutch Birding is een tweemaandelijks tijdschrift. Het publiceert originele artikelen en mededelingen over morfologie, systematiek, voorkomen en verspreiding van vogels in de Benelux, Europa en elders in het Palearctische gebied. Het publiceert tevens bijdragen over vogels in het Aziatisch-Pacifische gebied en andere gebieden.

De volgorde van vogels in Dutch Birding volgt in eerste instantie een klassieke 'Wetmore-indeling'. Binnen dit raamwerk worden voor taxonomie en naamgeving de volgende overzichten aangehouden: *Dutch Birding-vogelnamen* door A B van den Berg (2008, Amsterdam; online update 2010) (taxonomie en wetenschappelijke, Nederlandse en Engelse namen van West-Palearctische vogels); *Vogels van de wereld – complete checklist* door M Walters (1997, Baarn) (Nederlandse namen van overige vogels van de wereld); *The Howard and Moore complete checklist of the birds of the world* (derde editie) door E C Dickinson (redactie) (2003, Londen) (taxonomie en wetenschappelijke namen van overige vogels van de wereld); en *Birds of the world: recommended English names* door F Gill & M Wright (2006, Londen) (Engelse namen van overige vogels in de wereld).

Voor (de voorbereiding van) bijzondere publicaties op het gebied van determinatie en/of taxonomie kan het Dutch Birding-fonds aan auteurs een financiële bijdrage leveren (zie Dutch Birding 24: 125, 2001, en www.dutchbirding.nl onder 'The Journal').

www.dutchbirding.nl

WEBREDACTIE Garry Bakker, Gijsbert van der Bent en Ben Wielstra. FOTOREDACTIE Menno van Duijn en Chris van Rijswijk. WEBMASTERS Albert van den Ende en Peter Weiland.

Dutch Birding Association

BESTUUR Arjan van Egmond (voorzitter, 071-4010656; 06-21585788), Wietze Janse, Thierry Jansen (penningmeester) en Han Zevenhuizen (secretaris); tevens is de redactie van Dutch Birding met een zetel vertegenwoordigd. BESTUURSMEDEWERKERS Leon Boon, Thomas van der Es, Remco Hofland, Janneke Kimstra, Arnold Meijer, Gerald Oreel, Marc Plomp, Henk van Rijswijk, Pieter van Veelen, Jeroen van Vianen, Ruben Vlot en Kees de Vries.

Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA)

LEDEN Rob van Bemmelen, Ruud Brouwer, Dick Groenendijk (voorzitter), Arjan Ova, Willem van Rijswijk, Roy Slaterus, Laurens Steijn en Arend Wassink. MEDEWERKER Max Berlijn (archivaris). De CDNA is een commissie van de Dutch Birding Association en de Nederlandse Ornithologische Unie.

Commissie Systematiek Nederlandse Avifauna (CSNA)

LEDEN Arnoud van den Berg, André van Loon, Kees Roselaar en George Sangster (secretaris). De CSNA is een commissie van de Dutch Birding Association en de Nederlandse Ornithologische Unie.

© 2010 Stichting Dutch Birding Association. Het copyright van de foto's en tekeningen blijft bij de fotografen en tekenaars. ISSN 0167-2878.

Drukkerij robstolk®, Mauritskade 55, 1092 AD Amsterdam, Nederland

Dutch Birding

CHIEF EDITOR Arnoud van den Berg (+31-235378024, arnoud.van.den.berg@dutchbirding.nl)

DEPUTY CHIEF EDITOR Enno Ebels (+31-302961335, enno.ebels@dutchbirding.nl)

EXECUTIVE EDITOR André van Loon (+31-206997585, andre.van.loon@dutchbirding.nl)

PHOTOGRAPHIC EDITOR René Pop (+31-222316801, rene.pop@dutchbirding.nl)

EDITORIAL BOARD Peter Adriaens, Ferdy Hieselaar, Roy Slaterus, Vincent van der Spek, Roland van der Vliet and Rik Winters

EDITORIAL ADVISORY BOARD Peter Barthel, Mark Constantine, Dick Forsman, Ricard Gutiérrez, Anthony McGeehan, Killian Mullarney, Klaus Malling Olsen, Magnus Robb, Hadoram Shirihaï and Lars Svensson

EDITORIAL ASSISTANTS Max Berlijn, Nils van Duivendijk, Steve Geelhoed, Marcel Haas, Jan van der Laan, Hans van der Meulen and Kees Roselaar

PRODUCTION AND LAY-OUT André van Loon and René Pop

ADVERTISING Leon Boon, c/o Dutch Birding, Postbus 75611, 1070 AP Amsterdam
advertising@dutchbirding.nl

SUBSCRIPTIONS The subscription rate for 2010 is: EUR 36.50 (Netherlands), EUR 39.50 (Belgium), EUR 37.00 (Europe) and EUR 40.00 (countries outside Europe). Subscribers in Belgium and the Netherlands also receive the DVD year review.

Subscribers in Belgium, Denmark, Finland, Germany, Norway and Sweden are kindly requested to pay the subscription fee to our local bank accounts in these countries. Details can be found on the internet (www.dutchbirding.nl).

British subscribers are requested to pay exclusively by Sterling cheque. Cheques should be sent to Dutch Birding, c/o Gerald Oreel, Deurganck 15, 1902 AN Castricum, Netherlands. Subscribers in other countries can make their payment by credit card (Access, Eurocard, MasterCard or Visa). Please send an e-mail indicating your credit card type, account number, the expiry date and full address details to circulation@dutchbirding.nl. The subscription starts upon receipt of payment and already published issues will be sent.

Dutch Birding is a bimonthly journal. It publishes original papers and notes on morphology, systematics, occurrence and distribution of birds in the Benelux, Europe and elsewhere in the Palearctic region. It also publishes contributions on birds in the Asian-Pacific region and other regions.

The sequence of birds in Dutch Birding basically follows a classic 'Wetmore sequence'. Within this framework, the following lists are used for taxonomy and nomenclature: *Dutch Birding bird names* by A B van den Berg (2008, Amsterdam; online update 2010) (taxonomy and scientific, Dutch and English names of Western Palearctic birds); *Vogels van de wereld – complete checklist* by M Walters (1997, Baarn) (Dutch names of remaining birds of the world); *The Howard and Moore complete checklist of the birds of the world* (third edition) by E C Dickinson (editor) (2003, London) (taxonomy and scientific names of remaining birds of the world); and *Birds of the world: recommended English names* by F Gill & M Wright (2006, London) (English names of remaining birds of the world).

For (preparation of) special publications regarding identification and/or taxonomy, the Dutch Birding fund can offer financial support to authors (see Dutch Birding 24: 125, 2001, and www.dutchbirding.nl under 'The Journal').

www.dutchbirding.nl

WEB EDITORS Garry Bakker, Gijsbert van der Bent and Ben Wielstra. **PHOTOGRAPHIC EDITORS** Menno van Duijn and Chris van Rijswijk. **WEBMASTERS** Albert van den Ende and Peter Weiland.

Dutch Birding Association

BESTUUR Arjan van Egmond (president, +31-714010656; +31-621585788), Wietze Janse, Thierry Jansen (treasurer) and Han Zevenhuizen (secretary); the editors of Dutch Birding also have one seat in the board. **BESTUURSMEDEWERKERS** Leon Boon, Thomas van der Es, Remco Hofland, Janneke Kimstra, Arnold Meijer, Gerald Oreel, Marc Plomp, Henk van Rijswijk, Pieter van Veelen, Jeroen van Vianen, Ruben Vlot and Kees de Vries.

Dutch rarities committee (CDNA)

MEMBERS Rob van Bemmelen, Ruud Brouwer, Dick Groenendijk (voorzitter), Arjan Ovaa, Willem van Rijswijk, Roy Slaterus, Laurens Steijn and Arend Wassink. **ASSISTANT** Max Berlijn (archivist). The CDNA is a committee of the Dutch Birding Association and the Netherlands Ornithologists' Union.

Dutch committee for avian systematics (CSNA)

MEMBERS Arnoud van den Berg, André van Loon, Kees Roselaar and George Sangster (secretary). The CSNA is a committee of the Dutch Birding Association and the Netherlands Ornithologists' Union.

© 2010 Stichting Dutch Birding Association. The copyright of the photographs and drawings remains with the photographers and artists. ISSN 0167-2878.

Printed by drukkerij robstolk®, Mauritskade 55, 1092 AD Amsterdam, Netherlands

Dutch Birding

*International journal on
Palearctic birds*

EDITORS

Dutch Birding
Duinlustparkweg 98A
2082 EG Santpoort-Zuid
Netherlands
editors@dutchbirding.nl

PHOTOGRAPHIC EDITOR

Dutch Birding
c/o René Pop
Postbus 31
1790 AA Den Burg-Texel
Netherlands
rene.pop@dutchbirding.nl

SUBSCRIPTION ADMINISTRATION

c/o Gerald Oreel
Deurganck 15
1902 AN Castricum
Netherlands
circulation@dutchbirding.nl

WWW.DUTCHBIRDING.NL
webredactie@dutchbirding.nl

BOARD

Dutch Birding Association
Postbus 75611
1070 AP Amsterdam
Netherlands
dba@dutchbirding.nl

DUTCH RARITIES COMMITTEE

CDNA
Duinlustparkweg 98A
2082 EG Santpoort-Zuid
Netherlands
cdna@dutchbirding.nl

DUTCH COMMITTEE FOR

AVIAN SYSTEMATICS
CSNA, c/o George Sangster
csna@dutchbirding.nl

INTERNET

www.dutchbirding.nl

Dutch Birding

Artikelen / papers

CDNA-mededelingen

Corrigenda

Aankondigingen & verzoeken

DBA-nieuws

WP reports

Recente meldingen / recent reports

DB Actueel

Voorplaat / front cover

JAARGANG 32 NUMMER 3 2010 VOLUME 32 NUMBER 3 2010

- 155 Identification of Atlas Flycatcher in summer plumage *José Luis Copete, Rafael Armada, Ferran López & David Bigas*
- 163 Yellow-legged Gull in Poland: status and separation from yellow-legged Herring Gull and hybrids *Grzegorz Neubauer, Marcin Faber & Magdalena Zagalska-Neubauer*
- 172 Bird counting in Iran in January 2009 *Edwin Winkel, Hamid Amini, Marc van Roomen & Jaap Schelvis*
- 189 Hybride Koereiger x Kleine Zilverreiger bij Braakman in november 2009 *Ies Meulmeester*
- 191 Western Palearctic list updates: Yellow-eyed Dove *Vladimir Yu Arkhipov, Marcel Haas & Pierre-André Crochet*
- 194 Recente CDNA-besluiten
- 195 Curlew photographs requested
- 195 Enquête Dutch Birding 2009: verwerking resultaten; Questionnaire Dutch Birding 2009: results; Dutch Birding-webredactie krijgt vorm; Dutch Birding-vogeldag maart 2010; Dutch Birding-vogel(lang)weekend op Texel in oktober 2010; Toelichting jaarcijfers DBA
- 199 Late March–mid-May 2010 *Arnoud B van den Berg & Marcel Haas*
- 215 Maart-april 2010 *Roy Slaterus & Vincent van der Spek*
- 226 Dunbekmeeuwen brengen flitsbezoek aan Walcheren en Texel [SLENDER-BILLED GULLS]; Dwergaalscholver in Ooijpolder [PYGMY CORMORANT]

Groene Bijeneter / Blue-cheeked Bee-eater *Merops persicus*, Sohar, Oman, 14 april 2010 (*René Pop*)

Identification of Atlas Flycatcher in summer plumage

José Luis Copete, Rafael Armada, Ferran López & David Bigas

Atlas Flycatcher *Ficedula speculigera* (hereafter *speculigera*) was recently split from Pied Flycatcher *F. hypoleuca* (hereafter *hypoleuca*) (Sætre et al 2001, cf Redactie Dutch Birding 2002) and has been depicted in bird guides (eg, Svensson et al 1999, 2009) and identification papers (Mild 1994, Etherington & Small 2003, van den Berg & The Sound Approach 2006, Duquet et al 2008). In summary, in comparison with nominate *hypoleuca* and Iberian Pied Flycatcher *F. h. iberiae* (hereafter *iberiae*), the male has much white on the forehead, a prominent white primary patch and an all black tail. However, there have been discrepancies in the treatment of some characters of male summer plumage, such as the presence of white in the tail (Etherington & Small 2003, van den Berg & The Sound Approach 2006), while female plumage has either not been shown (Mild &

Shirihai 1994) or with some poor photographs only (van den Berg & The Sound Approach 2006). Therefore, it is of interest to present additional photographic material, especially of birds in the hand, and to discuss some of the identification characters, especially those not treated consistently.

During May-July 2009, we examined a total of nine birds in the hand at Ifrane cork oak forests, Morocco (three adult males, one second-year (first-summer) male, and two males of uncertain ageing, tentatively aged as first-summer with extensive pre-breeding moult; an adult female; and two second-year females). During the ringing sessions and on subsequent days, we were also able to study c 50 breeding pairs in the field in this area. Some of the birds were observed at very close range, providing good opportunities for

196 Atlas Flycatcher / Atlasvliegenvanger *Ficedula speculigera*, adult male, Ifrane, Morocco, 9 June 2009 (Rafael Armada/rafaelarmada.com). Note almost no white patch on rump, and extensive amount of white on tertials.

197 Atlas Flycatcher / Atlasvliegenvanger *Ficedula speculigera*, adult male, Ifrane, Morocco, 9 June 2009 (Rafael Armada/rafaelarmada.com). Note almost no white patch on rump, and extensive amount of white on tertials.
198 Atlas Flycatcher / Atlasvliegenvanger *Ficedula speculigera*, first-summer male, Ifrane, Morocco, 9 June 2009 (Rafael Armada/rafaelarmada.com). Brown primaries and primary coverts allow to age this bird easily. White in outer tail-feathers apparently absent, although this is not always easy to check without examination in the hand.

199 Atlas Flycatcher / Atlasliegenvanger *Ficedula speculigera*, adult male, Ifrane, Morocco, 9 June 2009 (José Luis Copete). Note rump and entirely black tail.

200 Atlas Flycatcher / Atlasliegenvanger *Ficedula speculigera*, adult male, Ifrane, Morocco, 9 June 2009 (José Luis Copete). Same bird as in plate 203-204. Rump patch showing common pattern.

photography and supplementary experience in field identification. In this paper we present additional information on poorly described identification features for both summer plumage males and females.

Male summer plumage

White rump

One of the characters we found to be poorly described in previous publications is the variation in the rump. Both the illustrations by Brian Small (Etherington & Small 2003) and Dan Zetterström (Svensson et al 1999) depict the white patch on the rump as extensive and as sharply demarcated as in Collared Flycatcher *F. albicollis* (hereafter *albicollis*). This was improved in the new edition (Svensson et al 2009), where the rump is shown almost black. However, the rump of *speculigera* males that we examined were similar to those of *iberiae* or, when the patch was more developed, not as pure and sharply demarcated as described but rather merging into the dark surrounding plumage of the upperparts. On most birds, it showed as a limited patch, not pure white but a

pale shade of grey, while on some birds it was even almost completely lacking. In the field, this impression was the norm. Under good conditions, when we could see birds sitting close to the nest holes, the general appearance of the upperparts was black, practically without any trace of white. When, under close view, the rump could be checked, the general impression was almost uniform black without apparent white patch, or with a very small, whitish-grey patch, quite unlike that of *albicollis* (contra Etherington & Small 2003). Van den Berg & The Sound Approach (2006) also described the white rump patch as being larger than in *iberiae* and usually as obvious as in *albicollis*. However, in the only photograph in that paper (their plate 2) showing the rump of a bird, the white patch is almost entirely absent. Other observers who have also studied breeding birds in the field agree with this view (eg, Bonser 2007).

The first publication to describe the rump as extensively white and similar to that of *albicollis* was the seminal paper by Mild (1994), where there is a black-and-white plate showing this pattern for male *speculigera*. Our sample included at least one adult male (plate 202) showing a rump as de-

201 Atlas Flycatcher / Atlasvliegenvanger *Ficedula speculigera*, male, Ifrane, Morocco, 9 June 2009 (José Luis Copete). This could be a first-summer male (p2 is retained) with entirely black tail or an adult with aberrant post-breeding moult. Also note quite extensive white patch on rump. **202** Atlas Flycatcher / Atlasvliegenvanger *Ficedula speculigera*, adult male, Ifrane, Morocco, 9 June 2009 (José Luis Copete). Other bird than in plate 199. Note rump and entirely black tail. This bird with largest amount of white on rump, with birds in other plates showing common pattern. **203-204** Atlas Flycatcher / Atlasvliegenvanger *Ficedula speculigera*, adult male, Ifrane, Morocco, 9 June 2009 (José Luis Copete). Same bird as in plate 200. Rump patch showing common pattern.

picted in that black-and-white plate, and another adult male (plate 201) with a quite extensive white patch. However, we feel that this is not the norm for *speculigera*, since the rest of the examined males were all showing very small or almost non-existent white rump patches. This was confirmed by close observations of 30+ individuals in the field.

Perhaps the source for this discrepancy is the origin of the skins examined by these previous authors, since both Mild (1994) and Etherington & Small (2003) agreed in the treatment of the rump. Until more data are gathered, examining live birds in the hand in the core breeding areas of North

Africa, we suggest to consider the rump very similar to the pattern shown by *iberiae* (see plate 205-207), rather than it being similar to that shown by *albicollis*. An updated description of *speculigera* plumage will appear in the *Handbook of Western Palearctic birds* (Shirihai & Svensson in prep) where the description of the rump will be as above.

White in outer tail-feathers

Etherington & Small (2003) regarded the presence of white in the outer tail-feathers as the exception, with just one bird out of their sample of seven males showing it. Moreover, both their illustra-

205-206 Iberian Pied Flycatcher / Iberische Vliegenvanger *Ficedula hypoleuca iberiae*, first-summer male, La Hiruela, Madrid, Spain, 15 May 2007 (David Bigas). Two different birds, showing some white in tail. Also note amount of white in tertials, similar to that shown by some adult male Atlas Flycatchers *F. speculigera*.

tions depicted the tail as entirely black. This was discussed by van den Berg & The Sound Approach (2006), who depicted examples of males with white in the outer tail-feathers (their plate 1 and 3, the latter labelled as second-calendar-year). In our opinion, the presence of white in the outer tail-feather is related to age. First-summer birds (second-calendar-year) can show white in the outer tail-feathers, because retained juvenile outer tail-feathers typically show a female-like pattern, as the pre-breeding moult of *Ficedula* flycatchers most often does not include all the tail-feathers (Lundberg & Alatalo 1992, Svensson 1992). Our sample of birds examined in the hand included a second calendar-year male with white in the outer tail-feather. The rest of the males were adults with entirely black tails, except two possibly first-summer birds which apparently had undergone an extensive pre-breeding moult in the winter quarters (although ageing was tentative, not 100% sure).

The presence of white in the tail in *iberiae* follows the same pattern, as first-summer birds can show white in the outer tail-feathers. Jaime Potti (pers comm), who has examined many 100s of *iberiae* over many years, actually regards it to be the most common pattern in this age class. A limited sample examined by two of us (JLC and DB) included first-summer males showing white in the outer tail-feathers (plate 205-207). In all cases

there was white in the outer tail-feathers, although there was variation, ie, the bird in plate 207 had a moulted black tail, with only a very small white tip to the left outer tail-feather (probably an aberrant spot). This is at variance with the statement by Etherington & Small (2003), who maintained that *iberiae* normally has no white in the tail. Further study of larger samples is required in order to determine the extent of variation of white in the tail, both in *iberiae* and *speculigera*.

White in tertials

The variation in the amount of white in the tertials shows an apparent overlap between *iberiae* and *speculigera*. Some authors (van den Berg & The Sound Approach 2006, Duquet et al 2008) suggested the amount of white in the tertials to be more extensive in *iberiae*, therefore being a character to separate *iberiae* from *speculigera*. However, our study suggests that this character is not straightforward, at least not as straightforward as suggested by Duquet et al (2008), who described *iberiae* as the taxon with the most extensive white in the tertials, being less extensive in *speculigera*.

Female summer plumage

Very few specimens of female *speculigera* are available in museums, and female plumage has only rarely been depicted in publications. Mild &

207 Iberian Pied Flycatcher / Iberische Vliegenvanger *Ficedula hypoleuca iberiae*, first-summer male, La Hiruela, Madrid, Spain, 15 May 2007 (David Bigas). Other bird than in plate 205-206, showing only white tip on one outer tail-feather. Also note amount of white in tertials, similar to that shown by some adult male Atlas Flycatchers *F. speculigera*.

208 Atlas Flycatcher / Atlasvliegendvanger *Ficedula speculigera*, female, Ifrane, Morocco, 9 June 2009 (Rafael Armada)
209-210 Atlas Flycatcher / Atlasvliegendvanger *Ficedula speculigera*, adult female, Ifrane, Morocco, 9 June 2009
(Rafael Armada/rafaelarmada.com)

Shirihai (1994) did not provide any illustrations of this plumage, while there was only one good image in van den Berg & The Sound Approach (2006). Unfortunately, our limited sample comprised only two females showing the full suite of characters, since a third female had lost its tail.

White is present on at least the two outermost tail-feathers, with very extensive white on the outer web, extending to the tip of the feather. This is in contrast with the normal pattern of female *hypoleuca* in summer plumage, where white does not extend prominently to the tail-tip (see Svensson 1992 and Mild & Shirihai 1994 for a good discussion). In this respect, the pattern of female *speculigera* is reminiscent of the pattern shown by female *albicollis*. However, the females *speculigera* we trapped did not show any white on the inner web, as a proportion of female *albicollis* do

(Svensson 1992, Mild & Shirihai 1994). Moreover, the moulted inner greater coverts had extensive white tips, not as narrow as those normally shown by female *hypoleuca*. However, both features need further research (examination of a larger sample) in order to ascertain the variation in female breeding plumage, as well as the differences between *iberiae* and *hypoleuca*.

Conclusions

Our sample suggests that variation in the white patch in the rump of males is more extensive than previously described, birds with a limited (or almost absent) white patch being more common than birds with an extensive white rump. Moreover, white in the outer tail-feathers is present in a proportion of first-summer birds, which have retained these feathers from juvenile plumage during the

pre-breeding moult. However, some first-summer birds can show extensive pre-breeding moult, with all tail-feathers apparently having been moulted during the winter season. Further study comparing extensive samples of *iberiae* and *speculigera* is required to know to what extent males of both taxa can be safely identified in the field (eg, by the variable amount of white on forehead, tertials and primary patch). Female characters require further study.

Acknowledgements

Our trapping sessions in Morocco were made possible by Abdeljebbar Qninba, who helped us obtain a permit to trap and ring birds at Ifrane, Morocco, and the Haut Commissaire aux Eaux et Forêts et à la Lutte contre la Désertification offered facilities. Hadoram Shirihi and Lars Svensson allowed us to check their draft on Atlas Flycatcher for the forthcoming *Handbook of Western Palearctic birds*. Dave McAdams was present during our first visit in May, making it more fruitful and pleasant. He also corrected the first draft and added valuable suggestions. Jaime Potti allowed JLC and DB to stay at La Hiruela and trap a few birds with him. Lars Svensson improved the first draft. A warm thanks to all of them for their help.

Samenvatting

DETERMINATIE VAN ATLASVLEIENVANGER IN ZOMERKLEED Dit artikel bespreekt de variatie in het zomerkleed van Atlasvleienvangers *Ficedula speculigera* aan de hand van gevangen vogels (zes mannetjes en drie vrouwtjes) en c 50 broedparen in het veld in Marokko. Bij mannetjes is de stuit vrijwel altijd bijna geheel zwart, zonder enig wit, maar een minderheid vertoont op de stuit enig tot vrij veel en opvallend wit, herinnerend aan de stuittekening van mannetjes Withalsvleienvanger *F. albicollis*. Een vrijwel geheel zwarte stuit bleek ook bij zorgvuldige bestudering in het veld het vaakst voor te komen.

De staart van adulte mannetjes Atlasvleienvanger in zomerkleed (na tweede kalenderjaar) is geheel zwart (anders dan bij Bonte Vleienvanger *F. hypoleuca hypoleuca*). Eerste-zomer (tweede kalenderjaar) mannetjes hebben echter vaak (maar niet altijd) wit in de buitenste staartpenen. Dit betreft ongeruide staartpenen uit het juveniele kleed. Anders dan in literatuur wordt vermeld,

vertonen ook eerste-zomer mannetjes Iberische Vleienvanger *F. h. iberiae* wit in de buitenste staartpenen. Er is meer studie nodig om na te gaan met welke andere kenmerken Atlasvleienvanger van Iberische Vleienvanger is te onderscheiden (zoals de variabele hoeveelheid wit van voorhoofd, handpenvlek en tertials).

De enkele vrouwtjes Atlasvleienvanger die zijn bestudeerd vertoonden wit op de buitenvlag van de twee buitenste staartpenen en de geruide binnenste grote dekveren hadden uitgebreid wit aan de top. Omdat het aantal onderzochte vrouwtjes erg klein is, zijn de kenmerken en de relatie met de leeftijd nog onvoldoende duidelijk.

References

- van den Berg, A B & The Sound Approach 2006. Phenology and identification of Atlas and Iberian Pied Flycatchers. Dutch Birding 28: 1-6.
- Bonser, R 2007. Morocco 4th-7th May 2007. Website: www.freewebs.com/richbonser/moroccomay2007.htm.
- Duquet, M & CHN 2008. Le gobemouche noir ibérique: éléments d'identification du male. Ornithos 15: 191-197.
- Etherington, G & Small, B 2003. Taxonomy and identification of Atlas Flycatcher – a potential British vagrant. Birding World 16: 252-256.
- Lundberg, A & Alatalo, R 1992. The Pied Flycatcher. London.
- Mild, K 1994. Field identification of Pied, Collared and Semi-collared Flycatchers. Part 1: males in breeding plumage. Birding World 7: 139-151.
- Mild, K & Shirihi, H 1994. Field identification of Pied, Collared and Semi-collared Flycatchers. Part 2: females in breeding plumage. Birding World 7: 231-240.
- Redactie Dutch Birding 2002. Naamgeving van taxa in Dutch Birding. Dutch Birding 24: 22-24.
- Sætre, G-P, Borge, T & Moum, T 2001. A new bird species? The taxonomic status of 'the Atlas Flycatcher' assessed from DNA sequence analysis. Ibis 143: 494-497.
- Shirihi, H & Svensson, L in prep. Handbook of Western Palearctic birds. London.
- Svensson, L 1992. Identification guide to European passerines. Fourth edition. Stockholm.
- Svensson, L, Grant, P J, Mullarney, K & Zetterström, D 1999. Collins bird guide. London.
- Svensson, L, Mullarney, K, Zetterström, D & Grant, P J 2009. Collins bird guide. Second edition. London.

José Luis Copete, Martínez de la Rosa 27 Principal 3a, 08012 Barcelona, Spain
(jlcopete@telefonica.net)

Rafael Armada, Collserola 9, 08756 La Palma de Cervelló, Spain (rafaelarmada@gmail.com)
Ferran López, Consorci per a la Protecció i la Gestió dels Espais Naturals del Delta del Llobregat,
Plaça de l'Agricultura 4, 08820 El Prat de Llobregat, Spain (ferranlopez@hotmail.com)
David Bigas, Parc Natural del Delta de l'Ebre, Av Catalunya 46, Deltebre 43580, Spain
(dbigas2@yahoo.es)

Yellow-legged Gull in Poland: status and separation from yellow-legged Herring Gull and hybrids

Grzegorz Neubauer, Marcin Faber & Magdalena Zagalska-Neubauer

In their paper on species boundaries in the Herring *Larus argentatus* (hereafter *argentatus*) and Lesser Black-backed Gull *L. fuscus* complex, Collinson et al (2008) discussed several aspects underlying species limits in this group. These mainly included results of recent genetic studies and the degree of reproductive isolation between taxa occurring in the same geographic areas. However, their statement concerning reproductive isolation between Yellow-legged Gull *L. michahellis* (hereafter *michahellis*) and other gull species in Poland seems to be not wholly correct. They stated that Caspian Gull *L. cachinnans* (hereafter *cachinnans*) and *michahellis* '...breed in near sympatry in Poland and Romania, where hybridisation has been suspected, but not proven (Klein & Buchheim 1997, Faber et al 2001). Both morphological and behavioural evidence suggest a high degree of reproductive isolation...'. While this seems true for the Romanian contact zone described by Klein & Buchheim (1997) and discussed below, hybridisation of *michahellis* with other species in Poland has been known since at least 2003, and this evidence was published by Tomiałojć & Stawarczyk (2003), Komisja Faunistyczna (2006-09), Neubauer et al (2006, 2007ab) and Betleja et al (2007). Ongoing studies on distribution, hybridisation and reproductive barriers in large gulls in Poland enable us to clarify the current status of *michahellis* in this part of Europe and to correct the apparently incomplete statement by Collinson et al (2008). We fully agree with Collinson et al (2008) that occasional hybridisation by breeders at the edges of their ranges has little or no taxonomic significance. Consequently, we do not address the well-founded taxonomic status of *michahellis*; instead, we aim to clarify the current status of this species in Poland, with special attention to hybridisation with other gull species. We believe that our data will help to avoid further misinterpretations of the problem.

Reproductive isolation of *michahellis* and other species outside Poland

Michahellis and *cachinnans* seem to be well isolated along the central-western coast of the Black Sea where habitat selection plays an important role (Klein & Buchheim 1997). These authors reported that in this region, *michahellis* breeds primarily on roof-tops (eg, in Constanca, Romania), while *cachinnans* breeding habitat includes shallow lagoons and islets in river deltas. A fairly similar situation is found further east, along the north-eastern Black Sea coast in Crimea, Ukraine. Our own observations from Crimea, combined with data from local ornithologists, indicate that *michahellis* is restricted to the southern coast of Crimea, where it breeds on rocky cliffs (Karadakh reserve, Mount Opuk, Skaly Korabli and other localities). *Cachinnans* breeds mainly (or exclusively) in salt steppe lakes, marshes and lagoons like Molochnyy Lyman, close to shallow coastal waters of the Azov Sea; to our knowledge, it avoids rocky coasts and roof-tops. During our visits in spring 2000 and 2001 to colonies of large gulls on several islets of Molochnyy Liman (46°19'N, 35°19'E, 20 km south of Melitopol), which hold a total of 4000-5500 breeding pairs (BirdLife International 2009), we found exclusively breeding *cachinnans* – not a single *michahellis*. Although these results are at best treated as tentative, and further research is needed, it can be assumed that these two species are locally found in parapatry or near-sympatry along the western and northern coasts of Black Sea but seem to be reproductively isolated because they choose different habitats. Evidence published so far also shows that *michahellis* is well-isolated from *argentatus* in Atlantic France and that this isolation is primarily caused by differences in breeding phenology (Yésou 1991, Collinson et al 2008). These findings suggest not only that reproductive isolation between *michahellis* and other species in south-eastern and south-western Europe exists but also – as described below – that *michahellis* may exhibit geographically variable degrees of reproductive

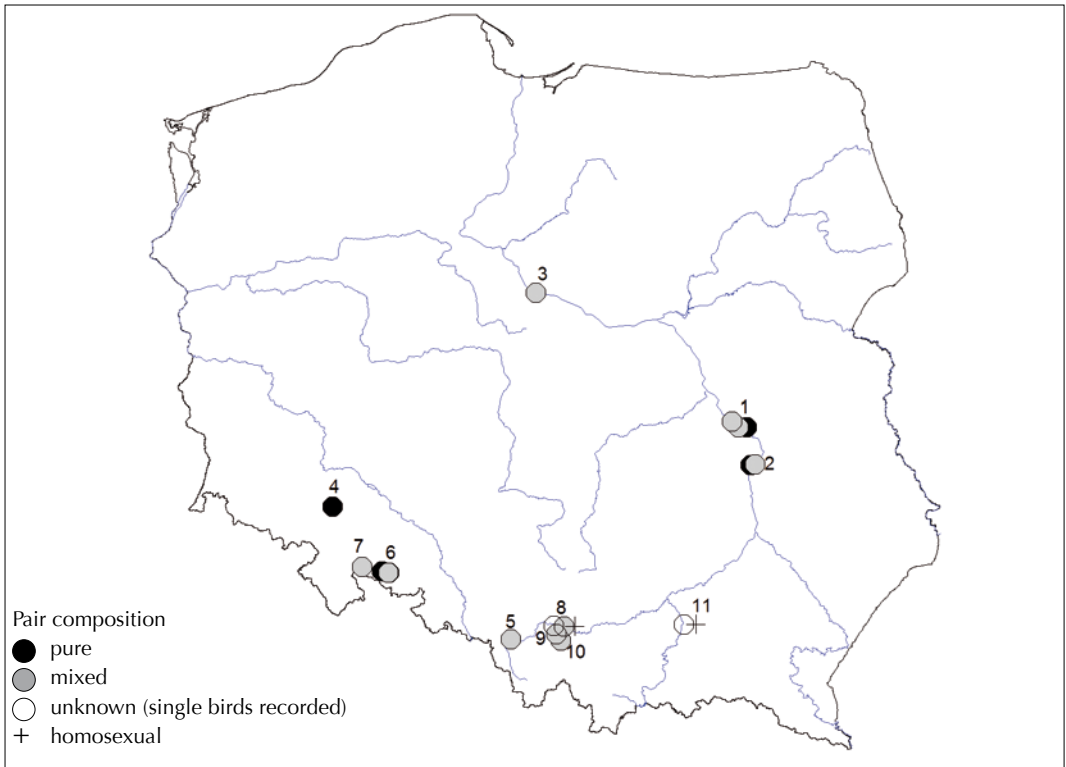

FIGURE 1 Breeding distribution of Yellow-legged Gull *Larus michahellis* in Poland in 1995–2008. Based on Neubauer et al (2007b) and this paper. Breeding localities numbered as in table 1. Two symbols for Nysa Reservoir, three for Jankowice and two for Tarnów (localities 6, 8 and 11, respectively) were moved apart to show that different breeding cases took place at these localities. For further information, see main text and table 1. Note that distribution map in Olsen & Larsson (2004, p 288) shows breeding range inadequately.

isolation from other species in different parts of its breeding range.

The situation of *michahellis* in central Europe (including Poland, which is perhaps the only area studied here so far) is quite different. Despite rapid expansion (as summarized in Neubauer et al 2006, 2007ab), *cachinnans* has not (yet) reached most of the central and southern European range of *michahellis*, making it difficult to measure the local degree of reproductive isolation between these species. Away from the Black Sea coast, where *michahellis* and *cachinnans* meet, the only area of sympatry where they breed side by side is located within a restricted area of central Europe, notably in southern and central Poland.

Distribution and hybridisation of *michahellis* in Poland

During the last three decades, both *michahellis* and *cachinnans* have expanded from the south

and south-east into the Polish lowlands; their breeding sites are still concentrated in southern and south-eastern parts of the country (Neubauer et al 2006, 2007b); 90% of the Polish *cachinnans* population, which in 2009 just exceeded 1000 breeding pairs, breeds south of 52°N and east of 17°E (unpublished data). Similarly, 24 of 32 breeding cases and nine out of 11 breeding localities of *michahellis* were situated in the region delimited by these boundaries (figure 1). Apparently, the scarcity of suitable breeding places in southern Poland forces *michahellis* to breed in these infrequently available suitable breeding habitats, which are already occupied by the much more numerous *cachinnans*. Therefore, in contrast with the situation along the Black Sea coast, no habitat barrier exists between *michahellis* and *cachinnans* in inland Poland (contra Collinson et al 2008), since both species need to use the same places to breed. Furthermore, given that these *michahellis*

211 Herring Gulls / Zilvermeeuwen *Larus argentatus*, male (left) and female, Włocławek reservoir, central Poland, April 2008 (Grzegorz Neubauer). Note deep yellow of bill and legs of the female, giving strong *michahellis*-like impression. This individual was identified by pure white tip to p10, very small amount of black between the tongue and white tip, and a large white mirror on p9 – such a combination is extremely unlikely to occur in *michahellis*. **212** Herring Gull / Zilvermeeuw *Larus argentatus*, Włocławek reservoir, central Poland, May 2007 (Magdalena Zagalska-Neubauer). Wing-tip of yellow-legged female. Note large amount of black on outer two primaries (p9-10) but (in this case) just small black spots on both webs of p5.

are outside of their regular range, they are faced with a lack of conspecific partners and mate with heterospecifics, or engage in homosexual relationships. They pair up with *cachinnans*, *argentatus* or hybrids between these two that make up the remaining part of the large gull population here (apart from a few rare, breeding Lesser Black-backed Gulls). Similarly, a homosexual pair recorded in Tarnów in 2000 (two *michahellis* females trapped at one nest) and in Jankowice in 2004 (homosexual heterospecific pair of female *michahellis* ringed as a chick in Italy paired with a female *cachinnans*) fit the lack-of-conspecific-partners hypothesis (Bettleja et al 2007).

For 22 of the 32 breeding records of *michahellis* known to or verified by the Polish rarities committee between 1998 and 2009 (Komisja Faunistyczna 2009), information about the partner is available. Most breeding *michahellis* were paired with *cachinnans* (16 cases), while 'pure' pairs occurred in only four localities (table 1, figure 1). In most cases breeding success remained unknown but at least some of these mixed pairs bred successfully and produced offspring which survived (plate 216). Single birds have been reported each year from breeding colonies in the middle Vistula by local birders and, consequently, middle Vistula seems to be the north-easternmost breeding site of *michahellis* in inland central Europe. Note that the records from middle Vistula listed in table 1 have not yet been verified by the Polish rarities committee. As these data show, there seems to be no ef-

fective reproductive barrier between *michahellis* and other large gull species in Poland, which most likely results from the scarcity of suitable breeding habitats and a lack of conspecific partners.

Identification of *michahellis* in Poland

Faber et al (2001) suggested possible hybridisation of *michahellis* and *cachinnans* by reporting the presence of phenotypically intermediate birds from colonies in southern Poland. It is important to stress that these intermediates could as well be the product of hybridisation between two commoner species: *cachinnans* and *argentatus*, as has recently been found in other colonies in central Poland (Neubauer et al 2006, 2007ab, 2009, Gay et al 2007; unpublished data).

Currently, *michahellis* is a regular but very rare and localized breeding species in Poland (Neubauer et al 2007b). We are aware, however, that it may be slightly more common than suggested by the number of records accepted by the Polish rarities committee and reported in literature. We suppose there are three main reasons responsible for this: **1** rather poor knowledge of identification features among Polish birders; **2** difficulties in finding usually single breeders in dense and largely inaccessible breeding colonies; and **3** difficulties in distinguishing the species from both yellow-legged *argentatus* and hybrids, which also breed in inland Poland. It should be noted that yellow-legged *argentatus* are common in central-Polish breeding colonies (plate 211). Our data indicate

TABLE 1 Summary of breeding records of Yellow-legged Gull *Larus michahellis* in Poland. Breeding localities numbered as in figure 1. Seven breeding records in Jankowice are given in detail for clarity. Most birds were in mixed pairs with Caspian Gull *L. cachinnans*.

No	Locality	Year	Number of breeders, pair composition	Source
1	Middle Vistula between Dęblin and Kozienice	1995-99	one to three pure pairs each year	Neubauer et al 2006
2	Middle Vistula near Zastów Karczmiski village	2004	two pairs: pure and mixed	Neubauer et al 2006
3	Włocławek reservoir	2003-2005	female in mixed pair	Neubauer et al 2006, Komisja Faunistyczna 2006
4	Mietków reservoir	1998, 2001, 2007	pure pair	Neubauer et al 2006, Komisja Faunistyczna 2008
		2009	2-3 pure pairs	J Szymczak et al, unpublished
5	Goczałkowice reservoir	1998	male in mixed pair	Neubauer et al 2006
6	Nysa reservoir	2000-01 2009	mixed pair one pure and one mixed pair	Neubauer et al 2006 J Szymczak et al, unpublished
7	Paczków reservoir	2008	female in mixed pair	Komisja Faunistyczna 2009
8	Jankowice	1999	male	Neubauer et al 2006
		2001	male	Neubauer et al 2006
		2003	female in mixed pair	Neubauer et al 2006
		2004	female in mixed, homosexual pair	Betleja et al 2007; plate 217
		2005	male in mixed pair	Neubauer et al 2006
		2006	male in mixed pair	Komisja Faunistyczna 2007; plate 218
		2008	female in mixed pair	Komisja Faunistyczna 2009
9	Palczowice	2009	female in mixed pair	authors' unpublished data
10	Zator	2007	male in mixed pair	Komisja Faunistyczna 2008
		2009	female in mixed pair	Komisja Faunistyczna 2009
11	Tarnów	2000	three females, two of them forming homosexual pair	Betleja et al 2007

that hybrids frequently seem to have intense coloration of the bare parts (orbital ring, bill and legs) and a large amount of black on the outer primaries, thus resembling *michahellis* in this respect (see below).

During our studies of variation in wing-tip pattern of large gulls (which, among others, included *argentatus* from the Baltic (further called Baltic *argentatus*), mixed populations of gulls in Poland, and north Italian populations of *michahellis*), we found no single diagnostic feature that distin-

guishes adult *michahellis* from yellow-legged adult *argentatus* although the population averages are statistically significantly different. This lack of diagnostic features in the wing-tip is primarily due to the large variation in the wing-tip of Baltic *argentatus* (well-known, and also found by us). Not infrequently, yellow-legged *argentatus* from the Baltic Sea and from inland Poland can have a large amount of black on the outer two primaries (p9-10; plate 212). On the other hand, a few *michahellis* show a rather *argentatus*-like primary

213-215 Hybrid Caspian x Herring Gull / hybride Pontische Meeuw x Zilvermeeuw *Larus cachinnans* x *argentatus*, fifth-calendar year, Włocławek reservoir, central Poland, April 2009 (Grzegorz Neubauer). Offspring of male *cachinnans* and female yellow-legged *argentatus*, ringed as chick in the nest at Włocławek reservoir (central Poland) in May 2005 and found breeding in same colony in 2009. Note non-spotted iris, intense coloration of bare parts and large amount of black on wing-tip (including seven black-tipped primaries and patterns of both p9 and p10), creating appearance strongly resembling Yellow-legged Gull *L. michahellis*. Such hybrids are impossible to separate from pure *michahellis* based on phenotype alone.

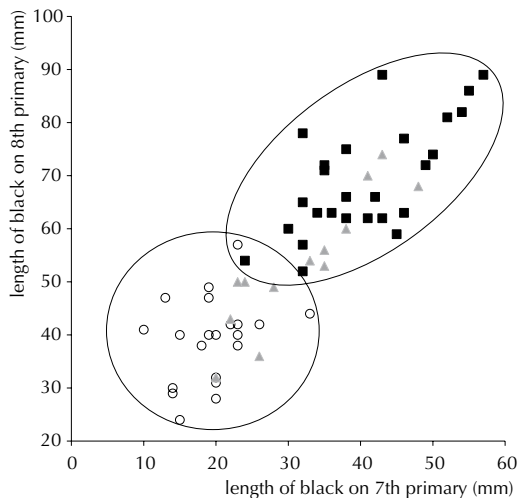

FIGURE 2 Length of black on p7 and p8 in large gulls. Combination of two measurements: length of black areas on p7 and p8, measured along shaft, provides useful separation of Yellow-legged Gull *Larus michahellis* (black squares) from yellow-legged Herring Gull *L. argentatus* (white circles) with only small overlap (*michahellis* (n=26; females) from scattered localities around Italy, yellow-legged *argentatus* (n=22; females) hatched or breeding on Polish Baltic coast); Herring x Caspian Gull *L. cachinnans* hybrids (grey triangles, n=14); breeding females from mixed colony at Włocławek reservoir, central Poland, identified by Bayesian assignment method (cf Gay et al 2007) are intermediate as group but on average have more black pigmentation than *argentatus*, thus resembling *michahellis*. All individuals measured by Grzegorz Neubauer.

pattern, with only an incomplete, thin black band on p5, a complete white tip to p10, and a large mirror on p9 (Peter Adriaens *in litt*). Only one combination of features appears to be nearly diagnostic and useful in separation of *michahellis* and yellow-legged *argentatus*; it involves the length of black areas on p7 and p8 (ie, the amount of black on the inner web, between the tongue-tip and the white primary tip, measured along the shaft; see figure 2). Still, there is an apparent lack of diagnostic features as a few birds overlap and will have to be left unidentified. Given the fact that a complete black band on p5, typical for *michahellis*, occurs in only a minority of yellow-legged *argentatus* (among our sample of 22 breeding females from southern Baltic, three had an incomplete band, four just a single black spot on the inner web, while the remaining showed no black on p5) and that other helpful features exist, we conclude that their separation is relatively easy.

Most birds can be identified – but only when a combination of wing-tip features is used, preferably accompanied by detailed measurements of wing pattern (or good photographs).

It is much more difficult to conclude that a yellow-legged large gull is not a hybrid – either the most common type found in the central European hybrid zone, ie, between *argentatus* and *cachinnans*, or between *michahellis* and either *argentatus* or *cachinnans*. Our studies show that c 50% of *argentatus* x *cachinnans* hybrids in our studies (7 of 14 females, all birds identified using Bayesian assignment, as in Gay et al 2007) exhibit a variable – but usually low – amount of dark peppering in the iris (an apparent influence of *cachinnans* genes). Although spotting in the iris is rare in adult *michahellis* (eg, we found just a single male, which showed reduced dark spotting among 25 breeders examined in the hand in Comacchio, Italy, 2001), individuals with spotted irises do occur, making identification even more complicated. Excluding *cachinnans* in such cases is straightforward, based on its unique wing-tip pattern and high bill index value (see Neubauer et al 2007a). However, the other seven confirmed hybrids between *argentatus* and *cachinnans* had a completely unmarked iris, like typical *michahellis*. Together with the intense coloration of the bare parts, much black on p9-10 and a solid black band across p5, common in hybrids, this results in a phenotype very similar to *michahellis*. As expected, in size and structure these hybrids were intermediate between *argentatus* and *cachinnans*, again resembling *michahellis* (plate 213-215). It is probably impossible to separate such birds from *michahellis* based on phenotype, because they show intermediate lengths of black on p7-8 (as most individuals in figure 2). Despite the fact that much remains to be studied, existing evidence indicates that identification of *michahellis* in Poland and perhaps adjacent areas of central Europe may be a true challenge due to ongoing hybridisation. This represents a problem that has not really been covered before but corresponds to the situation found in yellow wagtails *Motacilla*: hybrids between Blue-headed Wagtail *M. flava* and Yellow Wagtail *M. flavissima* (so-called ‘Channel Wagtails’) are variable and some of them resemble so much the Asian taxon *beema* that identification of the latter outside the regular range becomes almost impossible (Dubois 2007). Thus, the identification of any breeding gull in central and eastern Europe presumed to be a *michahellis* should be supported by detailed documentation (preferably, good quality photographs of wing-tip pattern) to exclude a yellow-legged *argentatus* or,

216 Hybrid Yellow-legged x Caspian Gull / hybride Geelpootmeeuw x Pontische Meeuw *Larus michahellis* x *cachinnans*, Goczałkowice reservoir, southern Poland, 10 October 2005 (Robert Zbroński). Ringed as chick in the nest of mixed pair of male *michahellis* and female *cachinnans* at Jankowice in May 2005 (see table 1). **217** Yellow-legged Gull / Geelpootmeeuw *Larus michahellis*, Vistula river, Kraków, southern Poland, 21 February 2009 (Grzegorz Neubauer). Female ringed as chick on 25 May 1997 at Basson, Italy (44°58'N, 12°32'E), and part of breeding homosexual pair with female Caspian Gull *L. cachinnans* at Jankowice in 2004 (see table 1). Photograph taken at winter gull roost 36 km east of Jankowice. In March-May 2009, same bird was found in breeding colony in Palczowice near Zator, where it raised three young with male *cachinnans*.

particularly, a hybrid. In central and eastern Europe, only *michahellis* that are typical in all respects (ie, in primary pattern, colour of bare parts – including iris, general size and shape) may be identifiable.

Conclusion

The data presented above do not support earlier statements about a high degree of reproductive isolation between *michahellis* and other 'large white-headed gulls' in Poland. Hybridisation of *michahellis* with other species is well documented and, in fact, most *michahellis* in Poland reproduce with partners belonging to other species. This is not unusual for a species outside its normal breeding range. Although we agree that the situation of *michahellis* in Poland has probably little taxonomic meaning due to the fact that the species is out of range, it may shed a new light on our understanding of gull species relationships. The shortage of breeding habitat and conspecific partners in recently colonized inland areas of central Europe promote hybridisation especially in rare species (cf Randler 2002), such as *michahellis* in Poland. Even the reproductive barriers between the two most common species, *argentatus* and *cachinnans*, are also only partial here when these species meet in the same colonies (Neubauer et al 2009), which contrasts with the effective, habitat-based isolation between *michahellis* and *cachinnans* along the Black Sea coast.

Identification of *michahellis* in central Europe seems far more difficult than in the west due to a relatively larger proportion of hybrids compared to the 'real thing'. Its separation from yellow-legged *argentatus* is fairly easy when based on measurements but when using a near-diagnostic combination of the length of black markings on p7 and p8, a few individuals overlap and are better left unidentified. Separation of *michahellis* from

218 Yellow-legged Gull / Geelpootmeeuw *Larus michahellis*, adult male, Jankowice, southern Poland, July 2006 (Damian Wiehle). This bird was paired with a female Caspian Gull *L. cachinnans*.

hybrids with a non-spotted iris (especially *cachinnans* x *argentatus*, the most common large gull species in central Europe) poses much more difficulties and often seems impossible. This is mainly due to the strikingly similar phenotype of some of these hybrids to *michahellis*. Clearly, we are still far from fully understanding the relationships between large gull taxa and we need more research, specifically focused on the phenotype of hybrids and their field identification.

Acknowledgements

Our thanks go to Damian Wiehle and Robert Zbróński for sharing photographs. Jakub Szymczak kindly provided his unpublished observations.

Samenvatting

GEELPOTMEEUWEN IN POLEN: STATUS EN VERSCHILLEN MET ZILVERMEEUW MET GELE POTEN EN HYBRIDEN De status van Geelpootmeeuwen als broedvogel in Polen wordt besproken. De meeste broedgevallen van Geelpootmeeuw *Larus michahellis* betreffen gemengde paren, vaak met Pontische Meeuw *L. cachinnans*, terwijl zuivere paren op slechts drie locaties in Polen zijn vastgesteld. Het gebrek aan geschikt broedhabitat en aan partners van de eigen soort is waarschijnlijk de bepalende factor voor de hoge hybridisatiefrequentie. Het onderscheiden van Geelpootmeeuwen en geelpotige Zilvermeeuwen *L. argentatus* is eenvoudig wanneer maten genomen worden en een constante, vrijwel diagnostische combinatie van vleugelpuntkenmerken gebruikt wordt. Veldherkenning van Geelpootmeeuw in Centraal-Europa is echter aanzienlijk moeilijker dan in andere delen van het continent door het voorkomen van hybriden met Zilvermeeuw en, vooral, Pontische Meeuw, die beide algemeen zijn (en die ook onderling kruisen). Deze hybriden zijn variabel in uiterlijk maar hebben doorgaans intens gekleurde naakte delen en veel zwart in de vleugelpunt. Ze zijn ook intermediair in formaat en structuur en missen vaak de donkere irisvlekken karakteristiek voor Pontische. Zulke hybriden kunnen erg veel op zuivere Geelpootmeeuw lijken en verkeerd gedetermineerd worden. In Centraal-Europa is het daarom wenselijk om een broed-geval van een op een Geelpootmeeuw lijkende vogel goed te documenteren.

References

- Betleja, J, Skórka, P & Zielińska, M 2007. Super-normal clutches and female-female pairs in gulls and terns breeding in Poland. *Waterbirds* 30: 624-629.
 BirdLife International 2009. Important Bird Area factsheet: Molochnyj Liman, Ukraine. Website: www.

- birdlife.org. Update 30 June 2009.
 Collinson, M J, Parkin, D T, Knox, A G, Sangster, G & Svensson, L 2008. Species boundaries in the Herring and Lesser Black-backed Gull complex. *Br Birds* 101: 340-363.
 Dubois, P 2007. Yellow, Blue-headed, 'Channel' and extralimital Wagtails: from myths to reality. *Birding World* 20: 104-112.
 Faber, M, Gwiazda, R, Betleja, J & Malczyk, P 2001. Mixed colonies of large white-headed gulls in southern Poland. *Br Birds* 94: 529-534.
 Gay, L, Neubauer, G, Zagalska-Neubauer, M, Debain, C, Pons, J-M, David, P & Crochet, P-A 2007. Molecular and morphological patterns of introgression between two large white-headed gull species in a zone of recent secondary contact. *Mol Ecol* 16: 3215-3227.
 Klein, R & Buchheim, A 1997. Die westliche Schwarzmeerküste als Kontaktgebiet zweier Großmöwenformen der *Larus cachinnans*-Gruppe. *Vogelwelt* 118: 61-70.
 Komisja Faunistyczna 2006-08. [Rare birds recorded in Poland in 2005; in 2006; in 2007.] *Notatki Ornitol* 47: 97-124; 48: 107-136; 49: 81-115. [In Polish.]
 Komisja Faunistyczna 2009. The Polish Rarities Committee webpage. Website: www.komisjafaunistyczna.pl/kf-pl/kfw_p6_archiwum08.htm.
 Olsen, K M & Larsson, H 2004. *Gulls of Europe, Asia and North America*. London.
 Neubauer, G, Zagalska-Neubauer, M, Gwiazda, R, Faber, M, Bukacinski, D, Betleja, J & Chylarecki, P 2006. Breeding large gulls in Poland: distribution, numbers, trends and hybridisation. *Vogelwelt* 127: 11-22.
 Neubauer, G, Zagalska-Neubauer, M & Betleja, J 2007a. The origin of 'cachinnans' breeding in Poland. *Br Birds* 100: 552-554.
 Neubauer, G, Zagalska-Neubauer, M & Chylarecki, P 2007b. Yellow-legged Gull *Larus michahellis*. In: Sikora, A, Rohde, Z, Gromadzki, M, Neubauer, G & Chylarecki, P (editors), [The atlas of breeding birds in Poland], Poznań, pp 238-239. [In Polish.]
 Neubauer, G, Zagalska-Neubauer, M, Pons, J-M, Crochet, P-A, Chylarecki, P, Przysalski, A & Gay, L 2009. Assortative mating without complete reproductive isolation in a zone of recent secondary contact between Herring Gull (*Larus argentatus*) and Caspian Gull (*L. cachinnans*). *Auk* 126: 409-419.
 Randler, C 2002. Avian hybridisation, mixed pairing and female choice. *Animal Behav* 63: 103-119.
 Tomiałojć, L & Stawarczyk, T 2003. The avifauna of Poland: distribution, numbers and trends. Wrocław. [In Polish.]
 Yésou, P 1991. Sympatric breeding of *Larus fuscus*, *L. cachinnans* and *L. argentatus* in western France. *Ibis* 133: 256-263.

Grzegorz Neubauer, Ornithological Station, Museum and Institute of Zoology, Polish Academy of Sciences, Nadwiślańska 108, 80-680 Gdańsk, Poland (grechuta@miiz.waw.pl)

Marcin Faber, INTERREX - Colour Rings, Neckbands & Other Marks for Birds, Przybosia 5, 91-170 Łódź, Poland (info@colour-rings.eu)

Magdalena Zagalska-Neubauer, Ornithological Station, Museum and Institute of Zoology, Polish Academy of Sciences, Nadwiślańska 108, 80-680 Gdańsk, Poland (magzag@miiz.waw.pl)

Bird counting in Iran in January 2009

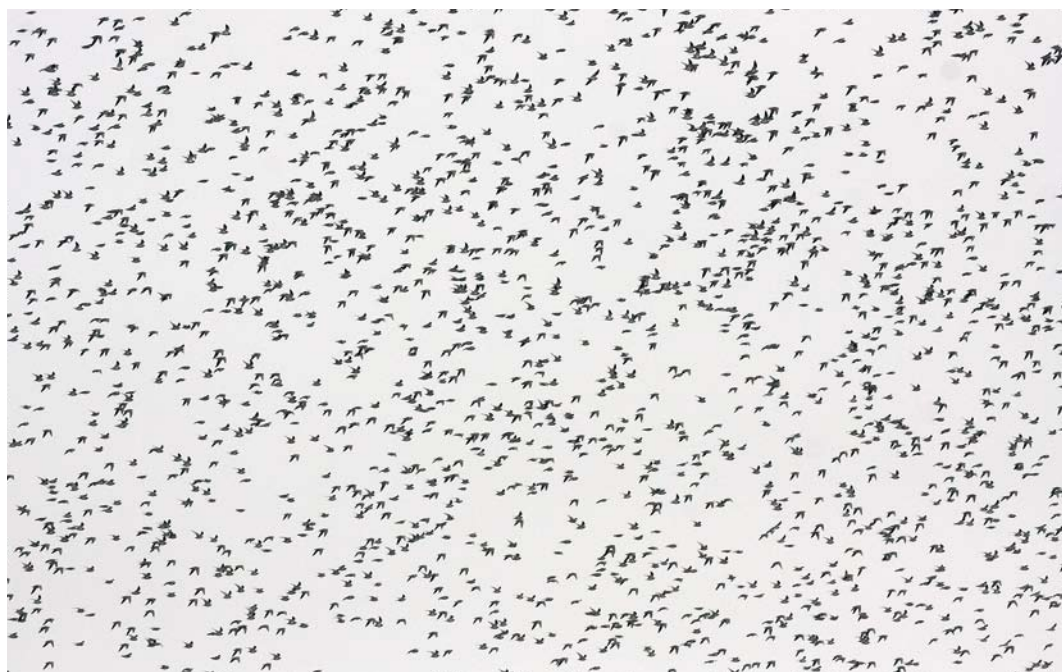
Edwin Winkel, Hamid Amini, Marc van Roomen & Jaap Schelvis

In January 2009, a delegation from Foundation Working Group International Waterbird and Wetland Research (WIWO) and the Iranian Department of Environment (DoE) took part in the International Waterbird Census to count birds in most of the important wetlands of the Islamic Republic of Iran. In previous years, similar expeditions had revealed significant wintering sites for some threatened species and also discovered 'firsts' like Barnacle Goose *Branta leucopsis* and Indian River Tern *Sterna aurantia* (eg, van Diek et al 2004, Winkel & de Weerd 2007, Foekens & Schelvis 2008, Amini & Willems 2008). The 2009 census covered eight of the 30 provinces of Iran and again produced many new data, including another new species for the country, Amur Falcon *Falco amurensis*. In this paper, the results of the 2009 census are summarized, with focus on globally rare and threatened species, and with special attention for observations of vagrants and (lo-

cal) rarities. A full report with all results has been published separately (Amini & van Roomen 2009).

Before the counting teams, consisting of one Belgian, 17 Dutch and 14 Iranian observers, spread out over the country they participated in a workshop about counting methods and identification issues and enjoyed a short fieldtrip in the south-central province of Fars. This province is best known for the ancient city of Persepolis but also offers attractive wildlife habitats. Two protected areas, rarely visited by foreigners (and locals), were programmed for the excursion but the kick-off was in Persepolis. Here, we observed, among others, Steppe Eagle *Aquila nipalensis*, Eastern Imperial Eagle *A. heliaca*, Rock Martin *Ptyonoprogne fuligula pallida*, Radde's Accentor *Prunella ocularis*, Finsch's Wheatear *Oenanthe finschii*, Hume's Wheatear *O. albonigra*, Blue Rock Thrush *Monticola solitarius longirostris*, Eastern Rock

219 Asian Pin-tailed Sandgrouse / Aziatische Witbuikzandhoenders *Pterocles alchata caudacutus*, Eymer-ab-Bandan, Golestan, Iran, 19 January 2009 (Edwin Winkel)

220 Crab Plovers / Krabplevieren *Dromas ardeola*, Hara protected area, Hormuzgan, Iran, 16 January 2009
(Arie Ouwerkerk)

221 Crab Plover / Krabplevier *Dromas ardeola*, adult, Hara protected area, Hormuzgan, Iran, 17 January 2009
(Arie Ouwerkerk)

222 Pallas's Gull / Reuzenzwartkopmeeuw *Larus ichthyaetus*, Helleh delta, Bushehr, Iran, 16 January 2009
(Bas van den Boogaard)

223 Baraba Gull / Barabameeuw *Larus (cachinnans) barabensis*, Gomishan, Golestan, Iran, 26 January 2009
(Edwin Winkel)

Nuthatch *Sitta tephronota dresseri* and Desert Finch *Rhodospiza obsoleta*.

Culture and civilization were changed for the remote non-hunting area of Dasht-e Konar in the south of Fars. The vast sandy plains with scattered shrub and a nearby stream were scanned thoroughly for a full day and provided Macqueen's Bustard *Chlamydotis macqueenii* (14), Asian Desert Warbler *Sylvia nana* (five) and Plain Leaf Warbler *Phylloscopus neglectus* (eight). Other 'dry' birds of interest were See-see Partridge *Ammoperdix griseogularis* (20), Black Francolin *Francolinus francolinus bogdanovi*, Eurasian Stone-curlew *Burhinus oedipnemus harterti/indicus* (three), Red-wattled Lapwing *Vanellus indicus* (two), Indian Roller *Coracias benghalensis* (two), Greater Hoopoe Lark *Alaemon alaudipes doriae*, Radde's Accentor (two), Graceful Prinia *Prinia gracilis* (two) and Levant Grey Shrike *Lanius lahtora aucheri* (four). The adjacent water system paid off with Pygmy Cormorants *Phalacrocorax pygmeus* (20), White-tailed Lapwing *V leucurus* and a juvenile Northern Goshawk *Accipiter gentilis*, the latter being very rare this far south.

Main objective for the majority of the group was the endemic Pleske's Ground-jay *Podoces pleskei* in the arid plains of Bahram-e Gur in the east of Fars. The ground-jays had been seen lately, so there was time to search some other specialities first. Bahram-e Gur holds one of two remaining populations of the threatened Onager (Asiatic Wild Ass) *Equus onager* and, within half an hour, 29 individuals were found. The water used by these animals, in the middle of the desert, also attracted many birds. A 30-min watch delivered at least 20 Desert Larks *Ammomanes deserti iranica*, six Bar-tailed Larks *A cinctura zarudnyi* and c 10 Trumpeter Finches *Bucanetes githagineus crassirostris*. The rest of the day was reserved for ground-jays. The search strategy was simple: line up with as many people as possible and then sweep through suitable habitat. In a 2.5 km wide front the first bird was flushed after only 5 min. However, after being glimpsed it disappeared without a trace, and the group walked on for hours seeing nothing except for eight Black-bellied Sandgrouse *Pterocles orientalis arenarius* and four Scrub Warblers *Scotocerca inquieta striata*. It became clear that we had had it...

After these first days, the group split up and nine teams visited each of the eight provinces (with two teams covering Hormuzgan).

Gilan

In Gilan, in the north, waterbirds were counted by

Hossein Alinejad, Abbas Ashouri, Marc de Bont and Nico Noordhof. Gilan is a small green and wet (1300 mm annual rain fall) province situated between the Elburz mountain range in the south, the Caspian Sea in the north and east and Azerbaijan in the north. Because of its wet climate, agriculture, especially rice, cotton and tea are very important. Counting areas were along the entire Caspian shoreline, from the border with Azerbaijan to Ramsar (c 300 km) including fresh-water marshes and brackish lagoons. The birds of several Ab-bandans (artificial water bodies created for water storage and/or hunting waterfowl) and fish ponds were counted near Rasht. The major areas for wintering birds are Anzali wetland (15 000 ha), Boujagh national park and Amerikelayeh lake (wildlife refuge).

During normal winters, c 210 000 waterbirds are counted in Gilan and, in 2009, there were 263 350 waterbirds of 71 species. Anzali wetland, with a total of 119 449, proved to be the most important area. Spectacular was the high number of Dalmatian Pelicans *Pelecanus crispus* (1298), of which 1205 in Anzali wetland alone. Compared with 2004 (none) and 2007 (69), these high numbers can probably be explained by the absence of water in the large inland lakes further south.

A surprise was the high number of Whooper Swans *Cygnus cygnus* (5530), compared with 108 in 2004 and 73 in 2007, probably caused by the very cold weather in north of Iran. During the day, most were feeding on the rice paddies outside Anzali wetland, whereas they spent the night in two protected areas within the wetland. Other species with high numbers were Common Teal *Anas crecca* (67 452), Gadwall *A strepera* (36 335), Northern Lapwing *V vanellus* (13 893), Caspian Gull *Larus cachinnans* (9017, including c 100 Baraba (Steppe) Gulls *L (c) barabensis*), Common Snipe *Gallinago gallinago* (3118), Pygmy Cormorant (1053), Pallas's Gull *L ichthyaetus* (1051), Mute Swan *C olor* (792), Black-crowned Night Heron *Nycticorax nycticorax* (653), Ferruginous Duck *Aythya nyroca* (62) and Eurasian Bittern *Botaurus stellaris* (17). The numbers of Grey-headed Swampphen *Porphyrio poliocephalus* had decreased from 212 in 2007 to 21 in 2009, probably due to mortality in the cold winter of 2007/08.

Some raptors were present in large numbers, for example Western Marsh Harrier *Circus aeruginosus* (620, of which 358 in Anzali wetland), Black-eared Kite *Milvus lineatus* (440) and Greater Spotted Eagle *A clanga* (28). Surprise species were a Bewick's Swan *C bewickii*, a Western Barn Owl

224 Goliath Heron / Reuzenreiger *Ardea goliath*, Koor Shahreno, Hormuzgan, Iran, 18 January 2009 (Mark Zekhuis)
225 Socotra Cormorant / Arabische Aalscholver *Phalacrocorax nigrogularis*, first-year, Mubarak, Hormuzgan, Iran, 23 January 2009 (Mark Zekhuis) **226** Siberian Cranes / Siberische Witte Kraanvogels *Grus leucogeranus*, Fereydon Kenar Damgah, Mazandaran, Iran, 25 January 2009 (Mervyn Roos)

227 Masked Booby / Maskergent *Sula dactylatra*, Koor-e Chal, Hormuzgan, Iran, 15 January 2009 (Mark Zekhuis)
228 Macqueen's Bustard / Oostelijke Kraagtrap *Chlamydotis macqueenii*, Mond protected area, Bushehr, Iran, 20 January 2009 (Bas van den Boogaard) **229** Crested Honey Buzzard / Aziatische Wespindief *Pernis ptilorhyncus*, adult male, Bandzark, Hormuzgan, Iran, 24 January 2009 (Arie Ouwerkerk)

Tyto alba, two Sociable Lapwings *V. gregarius* (first winter observation in northern Iran) and a White-winged Lark *Melanocorypha leucoptera*.

Mazandaran

Waterbirds in Mazandaran, along the southern coast of the Caspian Sea, were counted by Koros Rabiee, Mervyn Roos and Cor Smit. Although most of it is occupied by the Elburz mountains, it is by far the most important province in terms of waterbirds, in both total numbers and number of species, thanks to a narrow strip of low flat land situated between the mountains and the sea. The area has a temperate climate and is almost exclusively used for agriculture.

In most years, more than a million waterbirds are wintering in this province. The largest numbers are found in Miankaleh wildlife refuge and Gorgan bay. The latter site consists of a huge bay, separated from the Caspian Sea by a 60 km long peninsula. The western part of the bay is very shallow and provides suitable habitat for dabbling ducks, herons and cormorants. Towards the east, the bay becomes much wider and accommodates large numbers of grebes, coots and diving ducks. Most of the Western Great Egrets *Casmerodius albus* (1985), White-headed Ducks *Oxyura leucocephala* (1420) and Dalmatian Pelicans (593) and all of the White-tailed Eagles *Haliaeetus albicilla* (252) counted in Mazandaran were seen in this area. In previous years, limited attention was paid to the marshy border on its southern side. Walking through these marshes and scanning the sky yielded 573 Western Marsh Harriers, as far as could be determined all female-type.

On 26 January, an aerial survey was carried out over the entire Miankaleh and Gorgan bay area, including the coastline north of the peninsula, the first time in 20 years that an aerial survey was carried out here in mid-winter. During this flight, large flocks of Eurasian Coot *Fulica atra* (778 970) and Greater Flamingo *Phoenicopterus roseus* (52 710) were counted. Unexpected were high numbers of Great Crested Grebe *Podiceps cristatus* (14 755) and Smew *Mergellus albellus* (4880), the latter mainly at sea.

Much time was spent to count the birds of many small and large man-made ponds in the agricultural areas, the so-called Damgahs and Abbandan. The first are traditionally maintained duck trapping areas, and the second were constructed as fish ponds or as temporary water storage reservoirs to provide water for irrigation during dry summer months. Many also serve as private reserves for duck trapping (permitted by DoE) dur-

ing winter months. Because water levels vary greatly, there are big differences in numbers and species composition between ponds. Some held huge numbers of Common Teal whereas others mainly held Siberian Greylag Goose *Anser anser rubrirostris* or Northern Pintail *A. acuta*. At Fereydon Kenar Damgah, there was a close encounter with the last wild Siberian Crane *Grus leucogeranus* of the western population, accompanied by a female from a Russian reintroduction programme. The birds were as excited, jumping and calling, as the observers were.

Since hunting is a national tradition and local people (farmers) earn a livelihood through hunting or trapping wintering ducks, every winter 100 000s of waterfowl are shot or trapped in this province. There is proper hunting legislation in Iran but implementation needs more attention.

Golestan

Martijn Bunschoek, Mahmood Shakiba and Edwin Winkel counted the waterbirds in Golestan. This north-eastern province is one of the smallest of Iran (although still half the size of the Netherlands), but has an enormous diversity in habitats. The eastern part of the Elburz mountain range is situated in the south, while in the east a combination of Hyrcanian forest (a vegetation type typical for the Caspian Sea region), mountainous regions and lush steppe dominates. The well-known Golestan national park is located in this province. In the north-west, there are vast areas of Turkman steppe, which hold the major sites for wintering (and breeding) birds; the sea, coastal wetlands, natural saline and freshwater lakes, fish ponds and other artificial reservoirs here are refuges for more than 70 waterbird species.

In regular winters, c. 230 000 birds have been counted in these areas but in the last two years severe droughts had evaporated or diminished most of the visited sites, resulting in only 174 000 waterbirds in January 2009. On the water, Eurasian Coot (78 484) and Greater Flamingo (45 461) were the most numerous species and also Siberian Greylag Goose (4920), Gadwall (4126), Great Cormorant *P. carbo* (2916), Pied Avocet *Recurvirostra avosetta* (1270) and Russian Common Gull *L. canus heinei* (870) were seen in high numbers.

On land, some species could simply not be overlooked: Asian Pin-tailed Sandgrouse *P. alchata caudacutus* regularly blackened the skies and flocks of 10 000s were almost a daily sight.

The reduction of available water areas did not necessarily result in a decrease in numbers of every species: Dalmatian Pelican (846), Pallas's

230 Amur Falcon / Amoerroodpootvalk *Falco amurensis*, first-winter, 15 km east of Chabahar Sistan Baluchestan, Iran, 24 January 2009 (Maarten Pieter Lantsheer) **231** Eastern Rock Nuthatch / Grote Rotsklever *Sitta tephronota tephronota*, Almehr valley, Golestan, Iran, 22 January 2009 (Edwin Winkel) **232** Eurasian Eagle-Owl / Oehoe *Bubo bubo*, Gomishan, Golestan, Iran, 19 January 2009 (Edwin Winkel) **233** Black-throated Loon / Parelduiker *Gavia arctica*, Jask, Hormuzgan, Iran, 19 January 2009 (Mark Zekhuis) **234** White-headed Ducks / Witkoppeenden *Oxyura leucocephala*, Gorgan bay, Mazandaran, Iran, 20 January 2009 (Mervyn Roos)

Gull (421), White-headed Duck (338), Greater Sand Plover *Charadrius leschenaultii* (25), White-tailed Lapwing (16) and Ferruginous Duck (nine) all scored even better than in the previous Dutch-Iranian count in January 2007, whereas species like Greater White-fronted Goose *A albifrons* (44) and Grey-headed Swampphen (four) had not been noted in that year. Spectacular 'bycatches' in 2009 were nine White-winged Larks, two wintering Chinese Shrikes *L arenarius* at Bibi Shirvan fish pond (rare this far north), and an adult Caspian Seal *Pusa caspica* in Gomishan bay. The daily flocks of Little Bustard *Tetrax tetrax* are also noteworthy.

A short trip to Golestan national park showed that snow fall had pushed considerable numbers of Caucasian Horned Lark *Eremophila alpestris penicillata*, Grey-headed Goldfinch *Carduelis carduelis paropanisi*, Pine Bunting *E leucocephalos* and Rock Bunting *E cia* close to the road to forage, offering excellent opportunities to observe them at close range. The best close encounters, however, were offered by three White-winged Grosbeaks *Mycerobas carnipes* (a rare species in this province, with only a few older records, eg, in July 1940 (20 collected) and May 1967; cf Scott 2008, Roselaar & Aliabadian 2009) and the extremely rare Iranian Wolf *Canis lupus pallipes*.

Sistan Baluchestan

Sistan Baluchestan in the south-east of Iran is the largest province, bordering Afghanistan and Pakistan. Hosein Askari, Maarten Pieter Lantsheer and Reinoud Vermoolen visited the c 320 km of coastline along the Gulf of Oman. This region lies in the contact zone of the Palearctic and Indo-Malaya ecozones and several species associated with the Indian subcontinent can be found here. The counting sites consisted mainly of sandy beaches, tidal inlets where wadis flow into the sea and man-made seasonal water reservoirs. The mangrove forest and tidal inlet of Gwater bay at the Pakistan border is protected under the international Ramsar convention while several other counting sites are listed as Important Bird Areas by Birdlife International.

Compared with the other provinces, the number of waterbirds was relatively low due to fewer suitable habitats. Throughout the 20th century, the northern inland freshwater Hamoun lake complex held 100 000s of wintering waterbirds but these lakes have now dried up as the result of a dam built in Afghanistan along the Hirmand river, as well as a dam built on the Afghan side of the border. In January 2009, 36 549 waterbirds were

counted, almost the same number as the 37 498 in January 2007.

The main importance of the Baluchestan coast lies in the large wintering population of Dalmatian Pelican; 1523 birds were counted, c 11% of the estimated world population. Other interesting species and/or numbers were Pallas's Gull (4501), Crab Plover *Dromas ardeola* (82) and Great Thick-knee *Esacus recurvirostris* (54). Some of the freshwater reservoirs had small wintering populations of Marbled Duck (45). A surprise find was the first Great Knot *Calidris tenuirostris* for the province.

The best bird of the counting was a first-winter Amur Falcon observed and photographed on 24 January at Lipar seasonal marsh, c 15 km east of Chabahar (25°17'50"N 60°48'26"E). It concerned the species' first record for Iran (cf Scott & Adhami 2008). The identification was based on the following characters (cf plate 230). The head pattern (greyish with no apparent separation from the upperparts but with a narrow white line from above the eye to the forehead) and the coloration of the bare parts (bill and eye-ring yellowish orange, leg pale red) were wrong for (first-winter) Eurasian Hobby *F subbuteo*. The all-barred uppertail (unbarred in Eurasian Hobby), white ground colour of the underparts (rufous in Eurasian Hobby) and broad black trailing edge on the dark-streaked white underwing also excluded Eurasian Hobby. Red-footed Falcon *F vespertinus* was ruled out by the white ground colour of the underparts (buffish in first-winter Red-footed), black markings on the underwing (rufous-brown in Red-footed), and black streaks on the breast and flank (also rufous-brown in Red-footed). Furthermore, the grey appearance of the upperparts, especially on the crown, fitted Amur better (more sandy coloured in first-winter Red-footed; cf Corso & Clark 1998, Ferguson-Lees & Christie 2001). A separate note fully documenting this record will be published in Podoces.

Other interesting species along the coastal region were three Crested Honey Buzzards *Pernis ptilorhynchus*, two Asian Tawny Eagles *A rapax vindhiana* and several Asian Koels *Eudynamis scolopaceus*. There were also regular sightings of endangered Green Turtles *Chelonia mydas* and Indian Humpback Dolphins *Sousa plumbea*. During the last days of the census, inland reservoirs and the Bahou Kalat river were explored, the latter being home to a population of c 300 Mugger Crocodiles *Crocodylus palustris*. The many water reservoirs in this area are the most westerly known regular wintering grounds for Paddyfield Warbler *Acrocephalus agricola* (cf del Hoyo et al 2006).

235 Hypocolius / Zijdestaart *Hypocolius ampelinus*, Mond protected area, Bushehr, Iran, 23 January 2009 (*Bas van den Boogaard*) **236** Iraq Babbler / Iraakse Babbelaar *Turdoides altirostris*, Horeh Bamdej, Khuzestan, Iran, 17 January 2009 (*Edward Vercruysse*) **237** Sind Pied Woodpecker / Tamariskspecht *Dendrocopos assimilis*, Chikalar, Hormuzgan, Iran, 17 January 2009 (*Mark Zekhuis*)

238 Bearded Reedling / Baardman *Panurus biarmicus russicus*, Gomishan, Golestan, Iran, 24 January 2009
(Edwin Winkel)

239 Indian Short-toed Lark / Indische Zandleeuwerik *Calandrella raytal*, Bander-e-Pol, Hormuzgan,
17 January 2009 (Arie Ouwerkerk)

Notable sightings included Lichtenstein's Sandgrouse *P lichtensteinii*, Bay-backed Shrike *L vitta-tus* and Masked Wagtail *Motacilla personata*.

Central Hormuzgan

Hormuzgan lies in southern Iran, bordering the Strait of Hormuz, Persian Gulf and Gulf of Oman. Countings were carried out by two subteams consisting of Hamid Amini, Fahimeh Goodarzi, Arie Ouwerkerk, Mojdeh Ram and Marc van Roopen and operating along the central and east coast of the province. Wetlands counted in central Hormuzgan consisted of tidal mudflats, mangrove forests, floodplains and salt marshes. The total area of coastal wetlands is c 1700 km², with 335 km² of tidal mudflats. Most of the sites were visited by boat and some by car. Large birds like pelicans, herons and gulls could be counted more or less completely. Totals of small wader species could only be estimated by extrapolating densities on mudflats to the total amount of mudflats as the birds disappeared among the mangroves during high tide.

In total, 87 000 waterbirds were counted and 154 000 estimated to be present concerning 69 species. This number is similar to the count of 2007, as wetlands in central Hormuzgan were much less affected by the drought than those elsewhere in the country. Indian Reef Egret *Egretta gularis schistacea* (955, of which 73% dark morph), Dalmatian Pelican (443) and Indian Pond Heron *Ardeola grayii* (47) were present in reasonable numbers. Interesting wader numbers included Crab Plover (7222), Lesser Sand Plover *C mongolus* (3539 counted, 19 407 estimated), Terek Sandpiper (3271 counted, 9480 estimated), Greater Sand Plover (1162 counted, 2251 estimated), Great Thick-knee (24) and Pacific Golden Plover *Pluvialis fulva* (two). One of the most important results of the survey was the number of Broad-billed Sandpipers *Limicola falcinellus* (848 counted, 3621 estimated). This number confirms the importance of especially Khouran Strait as a key wintering site (Delany et al 2009). Another speciality of central Hormuzgan is Great Knot, of which 142 were counted. In the Middle East, Barr Al Hikman in Oman is the only other regular wintering site (Klaassen et al 2007). Specialities amongst gulls and terns were Lesser Crested Tern *S bengalensis* (2131), Swift Tern *S bergii* (500), Pallas's Gull (83) and Saunders's Tern *Sternula saundersi* (12). The identification of Caspian Gull (probably Baraba (Steppe) Gull) and Heuglin's Gull *L heuglini* in the field (a total of 6000 together) caused some trouble; examination back home

of the photographs suggests that Heuglin's predominated.

Raptors were also counted. Greater Spotted Eagle (23), Eastern Imperial Eagle (seven), Shikra *Accipiter badius* (four) and a Crested Honey Buzzard were amongst them. In the mountains and at dump areas of slaughter houses north of Bandar Abbas, also good numbers of raptors were present with, for instance, Black-eared Kite (300), Steppe Eagle (50) and Cinereous Vulture *Aegypius monachus* (10). In the dunes, semi-deserts and oases, species like Grey Francolin *F pondicerianus*, Lichtenstein's Sandgrouse, Long-billed Pipit *Anthus similis*, Indian Short-toed Lark *Calandrella raytal*, Desert Wheatear *O deserti* (often seen together with Asian Desert Warbler), Variable Wheatear *O picata*, Ménétries's Warbler *S mystacea*, and Daurian *L isabellinus*, Levant Grey and Steppe Grey Shrikes *L pallidirostris* were observed.

East Hormuzgan

Maysam Ghasemi, Jan Hullen and Mark Zekhuis counted waterbirds in the eastern part of Hormuzgan, situated on the coast line at the Strait of Hormuz. Counting took place along the coasts of Strait of Hormuz and the Oman Sea, including Meydani bay at the border between the provinces Hormuzgan and Sistan Baluchestan.

Stretches of beach were counted from a 4x4 vehicle, while intertidal lagoons, mud flats and mangrove forests were counted by boat and on foot. Attempts were made to find the Western Brown Fish Owl *Bubo zeylonensis semenowi* at the formerly known site at the mouth of the river Gaz (cf van Diek et al 2004). Unfortunately, it was not found although the site still appeared to be suitable; however, a Eurasian Eagle-Owl *B bubo nikolskii* was present and, during the day, White-tailed Eagle, Bonelli's Eagle *A fasciata* and Barbary Falcon *F pelegrioides* hunted along the mountains.

Contrary to most provinces, no effects of drought were experienced. The main environmental problems encountered were the influences of grazing camels and human activities such as new settlements of fishermen along the lagoons and beaches. In total, 72 248 waterbirds of 69 species were counted plus 22 raptor species and two species of kingfisher. In 2005 and 2007, the Dutch-Iranian teams counted here 78 971 and 59 091 birds, respectively. In 2009, Slender-billed Gull *Chroicocephalus genei* (9068), Caspian/Baraba Gull (8833), Eurasian Curlew *Numenius arquata* (4731), Heuglin's Gull (4337) and Great Cormorant

(4115) dominated and Hormuzgan also proved to be very important for Dalmatian Pelican (2255), Terek Sandpiper (2018), Crab Plover (1262), Gull-billed Tern *Gelochelidon nilotica* (282) and Broad-billed Sandpiper (121).

Of special interest was Oriental White-eye *Zosterops palpebrosus*, of which six birds were found at two sites, Koor-e Azini and Koor-e Neyzei; details have been published in a separate note (Zekhous & Ghasemi 2009). Also surprising was the presence of a flock of 29 juvenile Socotra Cormorants *P. nigrogularis* at Koor-e Kuh Mobarak, a rare winter visitor. A Black-throated Loon *Gavia arctica* at Jask may have been the first for the Persian Gulf. The lone Goliath Heron *Ardea goliath* at Koor-e Shahreno was almost to be expected (it was seen in the previous three counts). During our boat rides, a wide circle was made several times to encounter pelagic species and this resulted in finding an Arctic Jaeger *Stercorarius parasiticus*, three Pomarine Skuas *S. pomarinus* and, c 1 km off the coast of Koor-e Chal, a fishing Masked Booby *Sula dactylatra melanops*, the third for Iran (the second was in Hormuzgan in April 2007; Ayé & Bayrami 2009). At Koor-e Meydani, swimming flocks of Red-necked Phalarope *Phalaropus lobatus* totalled 217 birds.

In between counts, a visit was made to Chikalar, a fishing village surrounded by palm gardens with old trees where two species of woodpeckers were found, Syrian Woodpecker *Dendrocopos syriacus* and the rare Sind Pied Woodpecker *D. assimilis*. In addition, Crested Honey Buzzard, Pallid Harrier *C. macrourus*, Eastern Imperial Eagle, Great Thick-knee, Chestnut-bellied Sandgrouse *P. exustus*, Spotted Little Owl *Athene brama* and Shining Sunbird *Cinnyris habessinicus* were observed.

Bushehr

Bas van den Boogaard, Joost van Bruggen and Siros Karami counted the birds of Bushehr, which is situated along the Persian Gulf coast, roughly in the south of Iran, and can be divided into two distinct regions. Along the coast there are extensive low-lying plains with intertidal mudflats, beaches and, at slightly higher altitudes, dry semi-desert plains. From the north-west to the south-east, a mountain chain runs through the province, bordering the coastal plains. The mountains are very dry and lack substantial vegetation. The Bushehr coast has four very important intertidal wetlands: Helleh delta protected area, Bushehr area, Mond delta protected area and Nay Band national park. The wetland birds were first counted in 2000 (Keijl et al 2001), with repeated counts in 2002, 2005,

2007 and 2009 by Dutch-Iranian teams, while they are usually counted by Iranian teams every January as well.

In recent years, on average c 70 000 waterbirds were counted. In 2009, 54 000 birds were present. As in most parts of Iran, this low number probably mainly resulted from severe droughts. Especially the freshwater marshes in Helleh delta lacked the large numbers of geese, ducks and shorebirds normally present. Most numerous in 2009 were Great Cormorant (13 000), Dunlin *C. alpina* (12 000), Common Teal (3700), Greater Sand Plover (3000), Slender-billed Gull (2700), Greater Flamingo (1900) and Caspian Gull (1300). Apart from Dunlins and Greater Sand Plovers, the large intertidal mudflats had good numbers of a variety of other shorebirds too. For instance, Common Redshank *Tringa totanus* (1100), Crab Plover (880), Kentish Plover *C. alexandrinus* (870), Eurasian Curlew (810), Little Stint *C. minuta* (570), Terek Sandpiper (440) and Lesser Sand Plover (335) were seen daily. Impressive flocks of Pallas's Gulls (1051) and small groups of Dalmatian Pelicans (134) were regularly seen on offshore sandbanks. These sandbanks held roosting terns as well, with Caspian *Hydroprogne caspia* (1000+), Lesser Crested (926), Gull-billed (173) and Swift Terns (172). The locally breeding Saunders's Terns were seen feeding along the coast in very small numbers (10).

In 2007, a Sociable Lapwing was seen in Mond protected area and, at the same location, three birds had been photographed in 2006. Some weeks after the 2007 record, reportedly eight were observed. Our efforts to find the species again in 2009 did not pay off. However, a flock of 26 Macqueen's Bustards at Mond protected area is promising. Eight Hypocolius *Hypocolius ampelinus* were seen at Nay Band national park, providing excellent photographic opportunities. Species frequently observed in Bushehr which have their western range limit in Iran were Indian Roller, White-cheeked Bulbul *Pycnonotus leucogenys*, Variable Wheatear, Hume's Wheatear, Plain Leaf Warbler, Common Babbler *Turdoides caudatus* and Purple Sunbird *C. asiaticus*.

Khuzestan

Ardeshir Amini, Jaap Schelvis, Edward Vercruysse and Ali Vetr cooperated in counting birds of the province of Khuzestan. Although outside the Western Palearctic ('sensu BWP'), the province harbours nearly all sought-after marshland WP specialities found in neighbouring Iraq: Goliath Heron, African Sacred Ibis *Threskiornis aethiopica*

240 Chinese Shrike / Chinese Klauwier *Lanius arenarius*, Bibi Shirvan, Golestan, Iran, 19 January 2009
(Edwin Winkel)

241 Asian Desert Warbler / Woestijngrasmus *Sylvia nana*, Dasht-e-Konar, Fars, Iran, 12 January 2009
(Edwin Winkel)

242 Variable Wheatear / Picatatapuit *Oenanthe picata*, between Bandar Abbas and Minab, Hormuzgan, Iran, 26 January 2009 (Arie Ouwerkerk)

243 Hume's Wheatear / Humes Tapuit *Oenanthe albonigra*, Persepolis, Fars, Iran, 9 January 2009 (Edwin Winkel)

and African Darter *Anhinga rufa*. Basra Reed Warbler *A griseldis* is not (yet) known to breed in Iran but it may just be a matter of time before the first breeding is confirmed.

Over the whole of the province slightly over 100 000 waterbirds were counted, compared with nearly 500 000 in 2007. Greater Flamingo was the only species of which numbers were significantly higher (14 236, compared with 1986 in 2007), with the vast majority at Naseri reservoir north of Khoramshar. Other numerous birds were Eurasian Coot (18 391), Common Teal (12 614), Common Pochard *A ferina* (9634), Slender-billed Gull (7228) and Great Cormorant (5146). Two species of international importance were noted: 153 Marbled Ducks at Bennymameh and a single Dalmatian Pelican at Khor Musa. Unusual observations included seven Spur-winged Lapwings *V spinosus* at three different localities (rare in Iran), a mounted juvenile Northern Goshawk at the DoE office at Shush (reportedly of local origin; this species is probably very rare away from northern Iran), a Black-winged Kite *Elanus caeruleus* at Karoon fish ponds and two unseasonal House Martins *Delichon urbicum* in the Shadegan protected area.

The south-western half of Khuzestan consists of

endless plains bordering the Tigris and Euphrates rivers, and this is where nearly all important water-bird sites are situated. In favourable years, large parts of the area become flooded but in 2009 even some wetlands had completely dried up. As a result of this ongoing drought, the only local speciality seen during our survey was African Darter, with four at Masham Shyeh and three at Jarrahih, both part of the Hor-el-Azim complex.

In the mountainous north-east, only two sites of importance are found, both close to Izeh. The water level at Miangaran lake had dropped considerably, resulting in a drastic decrease in the number of some bird species, eg. only 19 Great Crested Grebes and a single Black-necked Grebe *P nigricollis* were counted, compared with 10 000 Great Crested, 4800 Black-necked and 2000 Little Crested *Tachybaptus ruficollis* in 2007. One species of international importance was counted here: 86 White-headed Ducks (270 in 2007). Water had disappeared completely from the nearby Bandoon marsh, where the only birds present were three Northern Lapwings!

Fars

Carl Derks, Erik Foekens, Leila Joolaee and Amir Pasha Kankash counted Fars, one of the largest

244 Habitat of Pleske's Ground-jay *Podoces pleskei* and Onager *Equus onager*, Bahram-e Gur, Fars, Iran, 13 January 2009 (Edwin Winkel)

provinces and located inland in south-central Iran. The climate in the north, where winters can be severe, is very different from that in the south, where the conditions are warm and dry. In the west, the Zagros mountains are situated and the north is also mountainous. More to the south-west, there are steppes and semi-desert plains. Because of these differences there is a large diversity of habitats and birdlife.

All important wetlands for migrating and wintering birds were counted, including the three main types: seasonal salt-lakes, natural freshwater lakes and artificial lakes created by river dams. In regular winters, almost 180 000 waterbirds can be counted but in 2009 only 42 980 were present, presumably effected by the extreme drought. Important wetlands like the seasonal salt-lakes of Taskh and Bakhtegan national park were completely dry. Normally, these lakes host c 80 000 Greater Flamingos. The freshwater lakes of Arjan and Parishan, which together form one big wetland, also contained little water. Normally a diversity of waterbirds is wintering here and it is also an important breeding site for Pygmy Cormorant and Dalmatian Pelican. In 2009, only 7409 waterbirds were counted, most of them Greater Flamingos, Siberian Greylag Geese and Mallards *A platyrhynchos* but also 336 Ruddy Shelducks *Tadorna feruginea*. Two years earlier, 32 006 waterbirds were counted here and also high numbers of raptors. The lake behind Sivand dam (which has now been in use for two years), however, turned out to be a positive exception. This rather new wintering site hosted 39 species of waterbirds, including Dalmatian Pelican, Marbled Duck and Ferruginous Duck. A group of 14 Greater White-fronted Geese *A albifrons* was a very rare sighting.

Because of the drought, less time was needed to count the wetlands. Therefore, our Iranian companions arranged the opportunity to visit other habitats. In the south of Fars, the Hormod area was visited, a semi-desert where several Macqueen's Bustards were seen, as well as Hypocolius and Pallid Scops Owl *Otus brucei*. Near the capital Shiraz, Bamoo national park was visited. Although there were few birds, herds of the rare Goitered Gazelle *Gazella subgutturosa* and Mouflon *Ovis orientalis* were grazing the plains and two Striped Hyenas *Hyena hyena* were seen at night at very close range.

Acknowledgements

We want to thank the Department of Environment for inviting us to participate in the 2009 mid-winter census. We thank in particular H Mohammadi

(general director of the Bureau of Wildlife and Natural History Museum, Tehran) for all arrangements which made our visit a success and all regional DoE offices for the hospitality we encountered. Marc de Bont, Bas van den Boogaard, Joost van Bruggen, Martijn Bunschoek, Carl Derks, Erik Foekens, Jan Hullen, Nico Noordhof, Arie Ouwkerk, Mervyn Roos, Cor Smit, Maarten Pieter Lantsheer, Reinoud Vermoelen, Edward Vercruysse and Mark Zekhuis provided parts of the texts for the provinces where they counted.

Samenvatting

VOGELTELLINGEN IN IRAN IN JANUARI 2009 In januari 2009 voerde een WIWO-team van één Belgische, 14 Iraanse en 17 Nederlandse vogelaars tellingen in acht van de 30 Iraanse provincies. De afgelopen jaren zijn meer van dergelijke gecoördineerde tellingen uitgevoerd. De nadruk bij de tellingen lag op water- en kustvogels maar ook andere soorten werden geteld en als 'bijvangst' werden enkele zeldzaamheden of schaarse soorten waargenomen, evenals bijzondere zoogdieren. Tellingen werden uitgevoerd door negen teams (in Hormuzgan werden twee teams ingezet). Door de grote droogte waren de aantallen water- en kustvogels in veel provincies lager dan bij eerdere tellingen en leverden plekken waar nog wel veel open water was juist hogere aantallen op. Per provincie zijn de belangrijkste resultaten samengevat (meest algemene soorten, hoogste aantallen, opmerkelijke waarnemingen en zeldzaamheden).

In Gilan waren de totale aantallen hoger dan in voorgaande jaren, met als meest opmerkelijke resultaten 1298 Kroeskoppelikanen *Pelecanus crispus* en 5530 Wilde Zwanen *Cygnus cygnus*. Twee Steppekievit *Vanellus gregarius* betekenden de eerste winterwaarneming voor Noord-Iran. In Mazandaran, waar jaarlijks meer dan 1 miljoen watervogels overwinteren, werd in 2009 voor het eerst in 20 jaar ook een telling per vliegtuig uitgevoerd. De hoogste aantallen betroffen Meerkroet *Fulica atra* (bijna 780 000) gevolgd door Flamingo *Phoenicopterus roseus*, Fuut *Podiceps cristatus* en Nonnetje *Mergellus albellus* (4880). De meest bijzondere waarneming betrof de laatste wilde Siberische Witte Kraanvogel *Grus leucogeranus* van de westelijke populatie, vergezeld van een uitgezet (geringd en gezenderd) exemplaar. In Golestan had de aanhoudende droogte de aantallen beperkt maar ook hier scoorde een aantal soorten desondanks hoger dan in eerdere jaren. Meest bijzonder waren twee Chinese Klauwieren *Lanius arenarius* en drie Witvleugeldikbekken *Mycerobas carinipes* (zeldzaam in deze provincie). In Sistan-Baluchestan worden altijd lage aantallen watervogels geteld, ondanks het feit dat dit de grootste provincie is. Vermeldenswaard zijn bijvoorbeeld 1523 Kroeskoppelikanen en 4501 Reuzenzwartkopmeeuwen *Larus ichthyaetus*. Een Grote Kanoet *Calidris tenuirostris* was de eerste voor de provincie. De zeldzaamste soort van de telling in 2009 was een eerste-winter Amoorroodpootvalk *Falco amurensis* op 24 januari bij het Lipar moeras; dit betrof de eerste waarneming voor Iran. In Centraal-Hormuzgan

werden vooral steltlopers geteld; bijzondere resultaten waren 7722 Krabplevieren *Dromas ardeola*, 882 Breedbekstrandlopers *Limicola falcinellus* en 142 Grote Kanoeten. In Oost-Hormuzgan waren de aantallen 'normaal' en werden bijvoorbeeld ruim 9000 Dunbekmeeuwen *Chroicocephalus genei* geteld. Bijzonderheden waren de derde Maskergent *Sula dactylatra* voor Iran, een groep van 29 Arabische Aalscholers *Phalacrocorax nigrogularis*, een Parelduiker *Gavia arctica* (waarschijnlijk de eerste voor de Perzische Golf van Iran) en zes Indische Brilvogels *Zosterops palpebrosus* op twee locaties. In Khuzestan waren door de droogte veel minder vogels aanwezig dan in andere jaren. Bijzondere waarnemingen waren zeven Sporenkievieten *V spinosus*, een opgezette Havik *Accipiter gentilis* (hier verzameld), een Grijsze Wouw *Elanus caeruleus* en (slechts) één Afrikaanse Slangenhalsvogel *Anhinga rufa*. In Bushehr werden vooral steltlopers geteld en verder veel meeuwen en sterns, waaronder ruim 1000 Reuzenzwartkopmeeuwen. Bijzonderheden waren een groep van 26 Oostelijke Kraagtrappen *Chlamydotis macqueenii* en acht Zijdestaarten *Hypocolius ampelinus*. In Fars waren de aantallen watervogels door de droogte ongeveer een kwart van wat in normale winters wordt aangetroffen. Bijzonderheden waren hier Oostelijke Kraagtrap, Zijdestaart en Gestreepte Dwergooruil *Otus brucei*.

References

- Ayé, R & Bayrami, I 2009. Masked Booby in Iran in April 2007. *Dutch Birding* 31: 223-224.
- Amini, H & Willems, F (editors) 2008. Waterbirds in Iran January 2007. Results of a mid-winter count in the provinces of West-Azerbaijan, Gilan, Mazandaran, Golestan, Sistan-Baluchistan, Hormozgan, Fars, Busher & Khuzestan, Tehran/Zeist, pp 1-385.
- Amini, H & van Roomen, M (editors) 2009. Waterbirds in Iran January 2009. Results of a mid-winter count in the provinces of Gilan, Mazandaran, Golestan, Fars, Khuzestan, Bushehr, Hormozgan & Sistan-Baluchistan, Tehran/Zeist, pp 1-520.
- Corso, A & Clark, W S 1998. Identification of Amur Falcon. *Birding World* 11: 261-268.
- Delany, S, Scott, D, Dodman, T & Stroud, D (editors) 2009. An atlas of wader populations in Africa and western Eurasia. Wageningen.
- van Diek, H, Felix, R, Horman, M, Meininger, P L, Willems, F & Zekhuis, M 2004. Bird counting in Iran in January 2004. *Dutch Birding* 26: 287-296.
- Ferguson-Lees, J & Christie, D A 2001. Raptors of the world. London.
- Foekens, E & Schelvis, J 2008. Two River Terns in Golestan, Iran, in January 2005. *Dutch Birding* 28: 21-24.
- del Hoyo, J, Elliott, A & Christie, D A (editors) 2006. Handbook of the birds of the world 11. Barcelona.
- Klaassen, R H G, de Fouw, J, Thorpe, A & Green, M 2007. WIWO pilot expedition to Barr al Hikman (Oman), January 2007. On the abundance and ecology of Siberian shorebirds wintering in the Middle-East. Beek-Ubbergen.
- Keijl, G O, van der Have, T, Mansoori, J & Morozov, V V 2001. Some interesting bird observations from the coast of Iran, January-February 2000. *Sandgrouse* 23: 44-48.
- Roselaar, C S & Aliabadian, M 2009. Review of rare birds in Iran, 1860s-1960s. *Podoces* 4: 1-27.
- Scott, D A & Adhami, A 2008. An updated checklist of the birds of Iran. *Podoces* 1: 1-16.
- Scott, D A 2008. Rare birds in Iran in the late 1960s and 1970s. *Podoces* 3: 1-30.
- Winkel, E & de Weerd, E 2007. Barnacle Goose in Golestan, Iran, in January 2007. *Dutch Birding* 29: 91-92.
- Zekhuis, M & Ghasemi, M 2009. Status and distribution of Oriental White-eye in Iran. *Dutch Birding* 31: 230-231.
- Edwin Winkel, c/o WIWO, Postbus 6521, 6503 GA Nijmegen, Netherlands (hravn@home.nl)
- Marc van Roomen, c/o SOVON Vogelonderzoek Nederland, Postbus 6521, 6503 GA Nijmegen, Netherlands (marc.vanroomen@sovon.nl)
- Jaap Schelvis, c/o WIWO, Postbus 6521, 6503 GA Nijmegen, Netherlands (jaap.schelvis@planet.nl)
- Hamid Amini, Bureau Biodiversity and Wildlife, Department of Environment, Pardisan Eco-park, Hakim Highway, 14155 - 73155 Tehran, Iran (amini_tareh@yahoo.com)

Hybride Koereiger x Kleine Zilverreiger bij Braakman in november 2009

Op 3 november 2009 waren Gido Davidse en Rob Sponselee aan het eind van de middag op zoek naar de vermeende Steppearend *Aquila nipalensis* die een dag ervoor in de omgeving van de Braakman bij Terneuzen in Zeeuws-Vlaanderen, Zeeland, was gemeld. In de Braakman-Zuid vond RS drie 'zilverreigers' op een akker langs de Spanjaardsweg, enkele kilometers ten westen van Philippine. In eerste instantie merkte RS op dat er naast twee Kleine Zilverreigers *Egretta garzetta* een Koereiger *Bubulcus ibis* aanwezig was. Bij nadere inspectie werd deze determinatie echter ingetrokken: de derde reiger zag er vreemd uit omdat enkele kenmerken zowel op Koereiger als op Kleine Zilverreiger pasten. Na een telefoontje konden onder anderen les Meulmeester en Pim Wolf, die ook in de buurt waren, de vogel uitgebreid bekijken en fotograferen. Verder is hij nog door een paar waarnemers gezien die toevallig in de buurt waren. Na deze datum is hij niet meer gemeld.

Beschrijving

De beschrijving is gebaseerd op veldnotities van IM en foto's van IM en PW (cf Dutch Birding 32: 68, plaat 87, 2010).

GROOTTE & BOUW Iets kleiner dan ook aanwezige

Kleine Zilverreigers. Opvallend verschil in structuur met meer gedrongen bouw en dikkere nek, sterk herinnerend aan Koereiger. Lengte van nek bij (gedeeltelijk) strekken langer dan bij Koereiger maar korter dan bij Kleine Zilverreiger. Dit kenmerk zorgend voor soms merkwaardig geproportioneerd uiterlijk, met gestrekte nek in vreemde bijna haakse S-bocht naar achteren gebogen. In vlucht erg 'volle' borst tonend, topzware indruk gevend. Hierbij snavel, kop, nek, poten en staart naar beneden houdend met daardoor 'bochel' ter hoogte van rug. Snavellengte in verhouding tot kop erg lang en snavelvorm aparte indruk gevend: bovenrand van bovensnavel voor c driekwart van lengte vrijwel recht, dan met 'knik' naar punt toelopend; ondersnavel recht. Snavelpunt iets stomper en dikker dan bij Kleine Zilverreiger. Vleugel erg breed, met name arm in vergelijking met relatief korte lichaam, en ook relatief lang. In vlucht vleugel overlappend met flink stuk van staartbasis. Staart vrij recht afgesneden, lijkend op Kleine Zilverreiger.

KOP Kopvorm rond en 'voller' dan bij Kleine Zilverreiger.

BOVENDELEN & ONDERDELEN Geheel wit met enige donkere tekening op bovenvleugeldekken. Geen opvallende verschillen met Koereiger of Kleine Zilverreiger.

VLEUGEL Wit met bruin-zwarte tekening aan zomen van armpennen, grote dekveren en handpendekveren.

STAART Wit.

NAAKTE DELEN Snavel opvallend gekleurd, roze met alleen wat donkere tekening op punt van bovensnavel. Pootkleur ook opvallend: bovenkant van tibia, schenen bij tarsus (met scherp afgezette rand) en boven- en onderkant van tenen zwart gekleurd; rest van poten mosgroen. Iris geel. Teugel bleek geel.

RUI & SLEET Geen actieve rui zichtbaar. Wel sleet zicht-

245 Hybride Koereiger x Kleine Zilverreiger / hybrid Cattle x Little Egret *Bubulcus ibis* x *Egretta garzetta*, Braakman, Zeeuws-Vlaanderen, Zeeland, 3 november 2009 (les Meulmeester)

246 Hybride Koereiger x Kleine Zilverreiger / hybrid Cattle x Little Egret *Bubulcus ibis* x *Egretta garzetta*, Braakman, Zeeuws-Vlaanderen, Zeeland, 3 november 2009 (Pim A Wolf)

baar aan staartpennen, voornamelijk aan buitenste; ook binnenste handpennen lichte sleet vertonend.

Determinatie

Op basis van de lichte snavelbasis en lichte achterzijde van de tarsus betrof het vermoedelijk een eerste-kalenderjaar vogel.

De determinatie van (vermoedelijke) hybriden is gebaseerd op een mix van kenmerken van twee soorten: het ene kenmerk past beter op de ene en het andere beter op de andere soort. De belangrijkste en meest in het oog springende aanwijzingen voor een hybride bij de vogel van de Braakman zijn te vinden in zijn structuur en naakte delen. De combinatie van snavelvorm, lengte en kleur, de afwijkende pootkleur en -lengte, en de structuur en verhoudingen in vlucht (voornamelijk de staartprojectie en brede vleugel) vormen sterke aanwijzingen om de vogel als hybride Koereiger x Kleine Zilverreiger te determineren.

Bij Koereiger is het deel van de tarsus dat voorbij de staart steekt gelijk aan of iets kleiner dan de lengte van de samengevouwen tenen, bij Kleine Zilverreiger is het deel van de tarsus dat voorbij de staart vaak twee tot drie keer de lengte van de samengevouwen tenen (kenmerk gebaseerd op studie van enkele 10-tallen foto's van beide soorten). De vogel van de Braakman zat wat betreft verhouding pootlengte ten opzichte van staart dicht tegen Koereiger aan. Dit gaf de hybride ook in vlucht een geheel andere (afwijkende) bouw dan Kleine Zilverreiger. Ook viel zowel in vlucht als in zit de korte pootlengte ten opzichte van het lichaam op.

De snavelvorm was duidelijk afwijkend van de korte en gelijkmatig gebogen snavel van Koereiger. De bevedering vanaf de snavelbasis loopt bij Koereiger meestal door tot halverwege de lengte van de ondersnavel en bij Kleine Zilverreiger meestal maar tot een kwart van de lengte van de ondersnavel (cf Svensson et al 2000). Bij de vogel van de Braakman zat deze verhouding dicht tegen die van Koereiger aan. De kruin was minder afgeplat dan bij Kleine Zilverreiger.

De combinatie van kenmerken, vooral de structuur, de verhoudingen en de vorm en kleur van de naakte delen sluit een leucistische of melanistische (of anderszins afwijkende) Koereiger of Kleine Zilverreiger uit.

Voorkomen van hybriden Koereiger x Kleine Zilverreiger

Hybriden Koereiger x Kleine Zilverreiger zijn zeer zeldzaam en voor zover bekend zijn er geen eerdere gevallen in het wild vastgesteld. Wel zijn en-

247 Hybride Koereiger x Kleine Zilverreiger / hybrid Little x Cattle Egret *Bubulcus ibis* x *Egretta garzetta*, Braakman, Zeeuws-Vlaanderen, Zeeland, 3 november 2009 (Pim A Wolf)

kele hybriden bekend in gevangenschap maar hier is vrijwel geen informatie over beschikbaar (McCarthy 2006). Daarnaast noemt McCarthy (2006) hybriden van Koereiger x Kleine Blauwe Reiger *E caerulea* en Koereiger x Amerikaanse Kleine Zilverreiger *E thula*. Van Kleine zijn meer hybriden bekend met andere soorten dan Koereiger; zo heeft in de periode 2003-10 minimaal één Kleine Zilverreiger x Westelijke Rifeiger *E gularis* overwinterd in Spanje (cf <http://observado.org>, www.pbase.com/cristianjensen/image/5883479, www.rarebirdspain.net). Verder zijn er hybriden bekend van Kleine Zilverreiger met Blauwe Reiger *Ardea cinerea*, Oostelijke Rifeiger *E sacra*, Witwangreiger *E novaehollandiae* en Kwak *Nycticorax nycticorax* (McCarthy 2006).

Broedgevallen van Koereiger in Zeeland

Er zijn in Zeeland enkele gevallen bekend van Koereigers die in Kleine Zilverreigerkolonies verbleven. Zo broedden er sinds 1999 op het 'Eilandje' in de Braakmankreek Kleine Zilverreigers en worden er de laatste jaren in deze omgeving steeds vaker Koereigers gezien. In 2006 werd voor het eerst in de directe nabijheid van deze kolonie in een Vlier *Sambucus nigra* een Koereiger-nest met twee eieren gevonden (van Dijk et al 2009; Henk Castelijns in litt). Dit was het tweede broedgeval voor Nederland na het eerste in De Wieden, Overijssel, in 1998 (Messemaker & Veldkamp 1999, Boele & van Winden 2010). In 2007 was er slechts een voorjaarswaarneming op c 4 km afstand van de kolonie. In 2008 werd een adulte Koereiger in zomerkleed met felrode poten

door verschillende waarnemers nestelend bij de kolonie gezien. Of er in 2009 ook door Koereigers is gebroed is onduidelijk; wel waren er het hele voorjaar twee in en rond de kolonie aanwezig. Een probleem is dat sinds 2007 de kolonie is verplaatst naar hoge dennenbomen bij de 'Gluurmuur' waardoor het erg onoverzichtelijk is geworden en het opsporen van nesten lastig.

Nabij de kerncentrale in Borssele, Zuid-Beveland, Zeeland, verbleef op 4 juni 2006 een geringde adulte Koereiger in een kolonie Blauwe Reigers en Kleine Zilverreigers maar er zijn geen aanwijzingen dat hier een broedgeval heeft plaatsgevonden (cf van Dijk et al 2008; Mark Hoekstein pers meded).

Intrigerend is de waarneming op 4 juli 2009 van een zuivere familie Koereigers (twee adulte en drie juveniele) bij Ellewoutsdijk op Zuid-Beveland (www.waarneming.nl). Deze plek is slechts enkele kilometers noordelijk van de Braakman, met alleen de Westerschelde ertussen. De herkomst van deze vogels is helaas onbekend en vervolg-waarnemingen zijn uitgebleven.

Ondanks de toename van waarnemingen van broedende en broedverdachte Koereigers in de nabije omgeving van waar de hybride is gezien, is gemengd broeden niet vastgesteld. Daarom blijft het onzeker of de hybride van de nabijgelegen kolonie afkomstig is, ook al lijkt dat waarschijnlijk.

Dankzegging

Ik wil Rob Sponselee en Pim Wolf bedanken voor hun hulp en bijdragen aan de totstandkoming van dit artikel. Henk Castelijns verstrekte gegevens en informatie over de Braakmankolonie. Mark Hoekstein leverde commentaar op eerdere versies van dit artikel. Tot slot dank ik iedereen die hielp met het zoeken en verstrekken van informatie.

Summary

HYBRID CATTLE X LITTLE EGRET AT BRAAKMAN IN NOVEMBER 2009 A hybrid Cattle x Little Egret *Bubulcus ibis* x *Egretta garzetta* was observed at Braakman, Zeeuws-Vlaanderen, Zeeland, the Netherlands, on 3 November 2009. The identification was based on mixed features indicating both parent species, and a few atypical characters. The bill was very long with an atypical shape and pinkish colour, the legs were relatively short, aberrantly pale greenish, with, in flight, a very different proportion to the tail. The wing was very broad, especially at the base, showing overlap with the base of the tail-feathers.

This is probably the first record of this type of hybrid in the wild (although it had been recorded in captivity). Little Egret breeds at Braakman since 1999 and one or two Cattle Egrets have been staying in or close to the colony since at least 2006. A nest with two eggs of Cattle Egret found at Braakman in 2006 concerned the species' second breeding record for the Netherlands. Furthermore, one was seen nesting here in 2008 and across the Scheldt river in Zuid-Beveland, Zeeland, a family with three juveniles was found on 4 July 2009. Although both species breed (or have bred) in each other's vicinity, no mixed breeding was ever observed. Nevertheless, it seems likely that the hybrid was of local origin.

Verwijzingen

- Boele, A & van Winden, E 2010. Koereigers blijven in het zuiden. SOVON-nieuws 23 (1): 6-8.
- van Dijk, A J, Boele, A, Hustings, F, Koffijberg, K & Plate, C L 2008, 2009. Broedvogels in Nederland in 2006; in 2007. SOVON-monitoringrapport 2008/01; 2009/01. Beek-Ubbergen.
- van Duivendijk, N 2002. Dutch Birding kenmerkengids. Haarlem.
- McCarthy, E M 2006. Handbook of the avian hybrids of the world. Oxford.
- Messemaker, R & Veldkamp, R 1999. Eerste Nederlandse broedgeval van Koereiger in De Wieden in 1998. Dutch Birding 21: 260-263.
- Svensson, L & Grant, P J & Mullarney, K & Zetterström, D 2000. ANWB Vogelgids van Europa. Den Haag.

Ies Meulmeester, Leliestraat 27, 4461 PC Goes, Nederland (iesmeulmeester@solcon.nl)

Western Palearctic list updates: Yellow-eyed Dove

Yellow-eyed Dove *Columba eversmanni* is currently on the Western Palearctic (WP) list based on a series of records in Russia (cf van den Berg 2008, Cramp 1985, Snow & Perrins 1998). These records have never been reviewed properly and this prompted us to investigate their status. In this article we present the conclusions of our review.

Distribution and movements

Yellow-eyed Dove breeds in western Asia, from the Aral Sea, Kazakhstan, Uzbekistan east to Tien Shan and south to north-eastern Iran and Afghanistan. Most populations are migratory, moving south in winter to south-eastern Iran, Pakistan and north-western India (del Hoyo et al 1997, cf Dutch Birding 31: 375, 2009). Interestingly, one is said to have been shot near Tuzlukkul river, Belyaevski district, Orenburg oblast, on the Asian side of the Ural (and thus just outside the

248-249 Yellow-eyed Dove / Oosterse Holenduif *Columba eversmanni*, adult (collected at Orenburg, European Russia, on 12 May 1881), Zoological Museum, St Petersburg, Russia, October 2009 (Vladimir Loskot)

WP) on 18 October 1998, supporting its vagrancy potential in the south-eastern part of the WP (Davygora 2000, AV Davygora in litt).

Records in the WP

Cramp (1985) mentions three WP records in Russia. Extensive survey of Russian literature by Vladimir Arkhipov revealed one additional report. Below are these records and report listed chronologically.

Orenburg, Russia, 12 May 1881

An adult male was shot by N A Zarudny on 12 May 1881 from a flock of Stock Doves *C. oenas* near the city of Orenburg. Zarudny (1888) wrote [in Russian]: 'On 30 April 1881 [May 12 according to the Gregorian calendar] I shot five birds from a flock of Stock Doves, one of them was a true specimen of the Yellow-eyed Dove. After this incident, in the flocks of Stock Doves in the spring-time, three or four times I observed these Yellow-eyed Doves, which were clearly different because of white rump. I have no doubts that they were Yellow-eyed Doves.' Beneath this text there is a note [in Russian]: 'a male, Orenburg. 30.IV.81.'.

The specimen (plate 248-249) is currently in the Zoological Museum in St Petersburg, Russia (specimen number 31440) and clearly shows a Yellow-eyed Dove. There is thus no doubt on the identification of this specimen.

Its geographic origin is a bit more problematical. Orenburg is situated along the Ural river which marks the border of the WP region in this area and there is no mention on the specimen labels or in the registration catalogue of the precise location where the specimen was shot. However, Orenburg city was wholly on the northern (European) side of the river at that time and there were settlements on the southern (Asian) side with a different name. The use of the name Orenburg on the specimen label ('30 4 1881, Orenburg') and in Zarudny's (1888) text is thus a clear indication that the specimens must have been shot in Europe. In addition, according to Nikolai Formozov (in litt) it might have been difficult to cross the river in the late 19th century. The record has always been interpreted in the Russian literature as originating from Europe and we see no reason to doubt this conclusion.

Ulyanovsk oblast, Russia, 28 September 1895

This individual was seen by S A Buturlin in a large flock of Stock Doves in the centre of the Sura river valley between Belyi Klyuch (54.43° N 45.83° E) and Lava (54.48° N 46.90° E), on the border between the Karsunsk district of Ulyanovsk oblast and Alatyir districts of the Republic of Chuvashia (both formerly Simbirsk guberniya). The dove was not collected, but Zhitkov & Buturlin (1906) mention that [in Russian] 'it stood clearly out in the flock by the clear brown tone of its plumage' and that 'it possibly was a vagrant Yellow-eyed Dove'. Nearly 30 years later, though, the record was published as being beyond any doubt in Buturlin & Dementiev (1934-1941). It is possible, however, that a mistake has been made, because an aberrantly coloured Stock Dove or even a Common Pigeon *C livia*, which is highly variable, cannot be ruled out (cf Borodin 1994). The record is certainly not substantiated sufficiently to be retained.

Kuroedovo, Buguruslan district, Orenburg oblast, Russia, 10 November 1895

Karamzin (1901) mentions a record of a first-year shot at Kuroedovo, Buguruslan district, Orenburg oblast (formerly Samarskaya guberniya), Russia, on 10 November 1895. This specimen is still in the Zoological Museum in St Petersburg (specimen number 31674) and has been re-identified as a first-year Stock Dove (Vladimir Loskot in litt).

Balakovsky district, Saratov oblast, Russia, August 1946

Gorshkov (1977) mentions a bird shot in August 1946 by V S Zaletaev, an experienced ornithologist, in the Balakovsky district, Saratov oblast (Lower Volga). However, the specimen was not taken or has been lost, as it is currently not known to be kept in any collection.

Conclusion

Two of the four European records are supported by specimens. One of them was recently re-identified as a Stock Dove and the other was identified correctly as a Yellow-eyed Dove. The other two

involved sightings that were published without any supportive evidence (photograph or description) and, also in the light of the misidentification of one of the old specimens, we conclude that these reports cannot be accepted.

We conclude that the May 1881 record from Orenburg is the only one of Yellow-eyed Dove for the Western Palearctic. The other three reports are either mistakes or should be considered doubtful.

Acknowledgements

We would like to thank Anatoly Davygora, Nikolai Formozov, David Khaidarov, Vladimir Loskot and Yaroslav Redkin for their help in tracing and/or photographing specimens, providing references or helping in other ways.

References

- van den Berg, A B 2008. Dutch Birding-vogelnamen: lijst van West-Palearctische vogelsoorten 2008 – Dutch Birding bird names: list of Western Palearctic bird species 2008. Amsterdam.
- Borodin, O V 1994. [Conspectus of the bird fauna of Ulyanovsk oblast: a guide.] Ulyanovsk. [In Russian.]
- Buturlin, S A & Dementiev, G P 1934-1941. [A complete identification guide to the birds of the USSR.] Moscow & Leningrad. [In Russian.]
- Cramp, S (editor) 1985. The birds of the Western Palearctic 4. Oxford.
- Davygora, A V 2000. [Ornithological fauna of the Orenburg oblast.] Orenburg. [In Russian.]
- Gorshkov, P K 1977. [Birds of Volga-Kama area. Non-passeriformes.] Moscow. [In Russian.]
- del Hoyo, J, Elliot, A & Sargatal, J (editors) 1997. Handbook of the birds of the world 4. Barcelona.
- Karamzin, A N 1901. [Birds of Buguruslan district and adjacent parts of Bugulmin and Buzuluk districts. Materials to knowledge of flora and fauna of Russian Empire 5 & 9.] [In Russian.]
- Snow, D W & Perrins, C M 1998. The birds of the Western Palearctic. Concise edition. Oxford.
- Zarudny, N A 1888. [Ornithological fauna of Orenburg Region.] St Petersburg. [In Russian.]
- Zhitkov, B M & Buturlin, S A 1906. [Materials for an avifauna of the Simbirsk guberniya.] Zapiski Russk Imperatorskogo geogr ob-va po obshchei geografii 41 (2). St Petersburg. [In Russian.]

Vladimir Yu Arkhipov, Institute of Theoretical & Experimental Biophysics, Russian Academy of Sciences, 142290 Pushchino, Moscow Region, Russia (v.arkhipov@rambler.ru)
 Marcel Haas, Helmweg 12 C, 1759 NE Callantsoog, Netherlands (zoodauma@gmail.com)
 Pierre-André Crochet, CNRS-UMR 5175 Centre d'Ecologie Fonctionnelle et Evolutive, 1919, route de Mende, 34293 Montpellier cedex 5, France (pierre-andre.crochet@cefe.cnrs.fr)

CDNA-mededelingen

Recente CDNA-besluiten Tijdens de wintervergadering van de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA) op 6 februari 2010 zijn de volgende punten besproken en besluiten genomen. Ruud Brouwer heeft de commissie vanwege het verstrijken van zijn tweede 'ambtsperiode' verlaten en wordt opgevolgd door Frank Neijts. De taken en bevoegdheden van de CDNA-archivaris (op dit moment Max Berlijn) zijn op papier gezet en goedgekeurd door de commissie; de tekst wordt opgenomen in het Handboek CDNA (zie www.dutchbirding.nl/content/cdna/handboek.pdf). Voorts is besloten de opzet en inhoud van het CDNA-indieningsformulier te vernieuwen.

Er zijn geen nieuwe taxa voor de Nederlandse lijst bekrachtigd. Twee 'kanshebbers' uit oktober 2009 (Kaspische Plevier *Charadrius asiaticus* en Taigastrandloper *Calidris subminuta*) zijn nog in roulatie en komen waarschijnlijk in de zomervergadering van 2010 voor bekrachtiging in aanmerking. Afhankelijk van de snelheid van rouleren komt dan ook de Oosterse Tortel *Streptopelia orientalis* van januari-april 2010 op de agenda. Dit geldt ook voor het eventuele verwijderen van de lijst van een aantal herziene soorten, zoals Grote Tafeleend *Aythya valisineria*.

De criteria voor de beoordeling en aanvaarding van Siberische Tijftjaffen *Phylloscopus collybita tristis* zijn geactualiseerd. Ze zijn voor wat betreft kleeckenmerken ongewijzigd maar het geluid zal een belangrijkere plaats gaan innemen. De komende jaren zal worden bekeken of het taxon door de gewijzigde criteria te talrijk zal blijken om nog te worden beoordeeld.

Er is gediscussieerd over het bewijs van 'ongeringheid' van taxa waarvoor de 'omgekeerde bewijslast' geldt. Met terugwerkende kracht worden duidelijke foto's of videobeelden noodzakelijk geacht omdat regelmatig is gebleken dat waarnemers geen ringen konden vaststellen terwijl ze later toch aanwezig bleken te zijn. Alle gevallen zullen opnieuw worden beoordeeld en het gepresenteerde bewijsmateriaal zal tegen het licht worden gehouden.

Het Team Invasieve Exoten van het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (LNV) heeft de CDNA verzocht haar beslissing over de status van de Huiskraai *Corvus splendens* te herzien. Door plaatsing op de Nederlandse lijst is het een 'inheemse' soort en dat hindert eventuele plannen van het ministerie om de soort uit te roeien door het wegvangen van de populatie in Hoek van Holland, Zuid-Holland. De heroverweging van de status zal voor een volgende vergadering worden geagendeerd.

Er is onduidelijkheid gerezen bij waarnemers over de beoordeling van Kleinst Waterhoen *Porzana pusilla*. Gevallen van deze soort worden vanaf 1 januari 2007 niet meer beoordeeld, zoals besloten op de wintervergadering van 27 februari 2007 en gepubliceerd in de CDNA-mededeling in Dutch Birding 29: 97, 2007. In twee jaarverslagen werd per abuis gemeld dat de soort vanaf 1 januari 2008 niet meer wordt beoordeeld (Dutch Birding 29: 353, 2007, 30: 375, 2008). Het wordt uiteraard op prijs gesteld wanneer nog niet beoordeelde waarnemingen van voor 1 januari 2007 alsnog aan de CDNA worden voorgelegd. DICK GROENENDIJK

Corrigenda

In het artikel over de twee broedgevallen van Kleinst Waterhoen *Porzana pusilla* in Zuid-Holland in zomer 2009 (Dutch Birding 32: 106-115, 2010) staat vermeld dat deze soort vanaf 1 januari 2008 niet meer wordt beoordeeld door de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA). Deze datum moet zijn 1 januari 2007 (Dutch Birding 29: 97, 2007); de verwarring is ontstaan doordat in twee CDNA-jaarverslagen de verkeerde datum werd gebruikt (Dutch Birding 29: 353, 2007, 30: 375, 2008). De zinsnede op p 113 van het artikel '... (opmerkelijk genoeg werd in het laatste jaar van beoordeling (2007) geen enkel geval aanvaard)' dient derhalve te vervallen. REDACTIE

In the paper documenting two breeding records of Baillon's Crake *Porzana pusilla* in Zuid-Holland, the Netherlands, in 2009 (Dutch Birding 32: 106-115, 2010) it is stated that this species was considered by the Dutch rarities committee (CDNA) during 1976-2007; this should

read 1976-2006. The species was removed from the list from 1 January 2007. EDITORS

In the paper on Common Swift *Apus apus* and Pallid Swift *A pallidus* (Dutch Birding 32: 97-105, 2010), the section on moult and ageing included the following erroneous statement (p 97-98): 'In a recent study of breeding *pallidus* (Garcia-del-rey et al 2008) there were no differences in plumage or abrasion that could be used to separate adults from first-years, so all birds caught were classed as adults.' This should read: 'In a recent study of breeding Plain Swifts *A unicolor* (Garcia-del-rey et al 2008)...' The name of the species was mistakenly changed during the editing process. The authors simply wanted to point out that ageing has been found to be difficult or even impossible in some species of swift, which may have some bearing on Common and Pallid, too. EDITORS

Aankondigingen & verzoeken

Curlew photographs requested The Slender-billed Curlew Working Group (SBCWG) is currently investigating the identification of several forms of curlew *Numenius* in the Palearctic region and adjacent areas. The SBCWG is therefore seeking photographs of the following taxa: Slender-billed Curlew *N tenuirostris*, Eurasian Curlew *N arquata* (*N a arquata*, *N a orientalis* and *N a suschkini*) and Eurasian Whimbrel *N phaeopus* (*N p phaeopus*, *N p alboaxillaris*, *N p variegatus* and *N p hudsonicus*). Due to a lack of data and ambiguity associated with *Numenius* from eastern Europe/western Asia, photographs from this

area are particularly sought. All photographs can be sent to Ross Ahmed (rossahmed@gmail.com), and correspondence should include any relevant details of the images such as photographer, date and location. Photographs should preferably not be manipulated before sending, although edited photos are also welcome. The receipt of photographs will be acknowledged via e-mail. Most photographs will be used only for reference; however, some may also be used for publication, in which case photographers will be credited and paid at the usual rates.

DBA-nieuws

Enquête Dutch Birding 2009: verwerking resultaten In 2009 heeft het bestuur van de Dutch Birding Association in overleg met de redactie van Dutch Birding een enquête toegezonden aan alle abonnees in binnen- en buitenland. De enquête was bedoeld om beter zicht te krijgen op de waardering van het tijdschrift en op basis daarvan beleid voor de toekomst te kunnen voeren om bestaande abonnees te behouden en nieuwe abonnees aan te trekken. De enquête is door 219 mensen ingevuld en teruggestuurd. Hoewel deze respons aan de lage kant is bieden de uitkomsten genoeg houvast om het beleid van redactie en bestuur op te baseren en daarin gewenste veranderingen aan te brengen. De resultaten van de enquête zijn door de (kern)redactie vertaald in een reeks doelstellingen en aandachtspunten; deze zijn vastgesteld in een gezamenlijke vergadering van redactie en bestuur op 6 maart 2010.

Kwaliteitsniveau

De enquête bevestigt de unieke positie van Dutch Birding als het gaat om kwaliteit van productie en benadrukt het belang hiervan (foto's, papier, lay-out, druk). Deze kwaliteit willen we daarom behouden (en waar mogelijk verbeteren), vanzelfsprekend in balans met de financiële mogelijkheden. De overstap naar mat papier met ingang van Dutch Birding 32-2 (2010) waardoor de leesbaarheid verbetert en de foto's nog scherper uitkomen is daarvan een voorbeeld. De prijs-kwaliteitverhouding wordt over het algemeen goed bevonden. Ook de inhoudelijke kwaliteit van teksten en redigeren wordt door veel lezers onderkend en gewaardeerd. Dit hoge niveau geeft Dutch Birding een solide reputatie (met name ook in het buitenland) en een positie in meer wetenschappelijk georiënteerde kringen en maakt het aantrekkelijk voor een breed spectrum van auteurs, waaronder toonaangevende buitenlandse specialisten. Ook dit inhoudelijke kwaliteitsniveau willen we waarborgen (en waar mogelijk verbeteren), waarbij de leesbaarheid en toegankelijkheid voor een brede groep lezers bewaard moet blijven.

Inhoud

Uit de enquête blijkt dat de interesses van de lezers stevig uiteenlopen; voor elke groep die iets waardeert is wel een groep te vinden die daar minder mee heeft. Op enkele uitzonderingen na zijn er geen thema's waar (bijna) geen draagvlak voor is. Diversiteit (per nummer en per jaargang) is daarom van groot belang om zoveel mogelijk (doel)groepen te bedienen. Daarom proberen we in de toekomst zowel per nummer als per jaargang een afwisselend en breed aanbod aan kopij aan de lezers aan te bieden. Dit heeft een directe relatie met het aantal pagina's: hoe dikker de nummers, hoe meer kansen om 'voor elk wat wils' te bieden. Het is om die reden wenselijk om het aantal pagina's per jaargang te maximaliseren – binnen de grenzen die de financiën, het aanbod van (publiceerklare) kopij en de werklust voor de (kern)redactie stellen. Per jaargang is daarom een basisomvang vastgelegd van vier nummers van 80 pagina's en twee van 64 (inclusief advertentiepagina's; vanwege het drukproces is een veelvoud van 16 pagina's het meest kostenefficiënt).

Uit de enquête blijkt duidelijk dat artikelen over herkenning en taxonomie (vaak in combinatie) de inhoudelijke ankers vormen van het tijdschrift. De redactie blijft zich daarom inspannen op dit huidige niveau (in aantal en kwaliteit) van artikelen op dit vlak te behouden en zet extra in op het werven van nieuwe artikelen. Onderwerpen en thema's die thans minder vaak aan bod komen en die op basis van de enquête verdere verkenning en energie verdienen zijn: **1** 'human interest' (vogelaars, lijstjes en getallen; vaak werd verwezen naar de serie '30 jaar Dutch Birding'); **2** artikelen over schaarse soorten in Nederland; **3** minder diepgaande herkenningsartikelen ('updates' van bekende 'pitfalls', of gericht op minder extreme zeldzaamheden); **4** artikelen over bekende trekelposten; en **5** reisbestemmingen in combinatie met informatie over zeldzame of moeilijk te observeren taxa in Europa en de WP. De redactie zal haar wervingsactiviteiten richten op dit soort onderwerpen en banden met partijen of organisaties die daarbij behulpzaam kunnen zijn versterken, zoals SOVON en reisorganisaties.

Uit de enquête blijkt dat actualiteit erg wordt gewaardeerd – ondanks het feit dat de ‘echte actualiteit’ meer en meer is overgenomen door de website van de DBA en andere websites. Er is waardering voor de toegevoegde waarde die de rubrieken WP reports en Recente meldingen bieden vanwege de daarin naar voren komende compleetheid, analyses, trends en context in vergelijking met het ‘ongefiltreerde’ aanbod op internet. Via DB Actueel, de waarnemingenrubrieken en het met enige regelmaat ‘versneld’ publiceren van artikelen kan de actualiteit zoveel mogelijk worden bediend (het opvoeren van de publicatiefrequentie naar acht of 12 nummers per jaar is binnen het huidige financiële kader en met 100% vrijwilligers niet realistisch). Dit beleid houdt ook in dat artikelen soms worden ‘voorgetrokken’ en dat andere stukken langer op hun beurt moeten wachten. De redactie past dit al enkele jaren toe; voorbeelden van ‘snelle artikelen’ waren de Dwerguil *Glaucidium passerinum*, broedende Ruigpootuilen *Aegolius funereus* en Roodpootvalken *Falco vespertinus* in 2008, en in deze jaargang (2010) de onbeschreven kleine karekiet *Acrocephalus* in Marokko en het laatste nieuws over Kaalkopibissen *Geronticus eremita* in Syrië in Dutch Birding 32-1 en de Oosterse Tortel *Streptopelia orientalis* in Dutch Birding 32-2. Overigens kunnen ook andere factoren (beschikbare ruimte, lay-out, inhoudelijke balans, balans Nederlands-Engels) van invloed zijn op versnelde (of vertraagde) publicatie.

De inhoud van Dutch Birding, met name op het vlak van determinatie en taxonomie, wordt voor een belangrijk deel gevoerd door wetenschappelijk onderzoek dat ‘doorwerkt’ in populaire publicaties. Dat betekent dat soortgroepen die sterk in de belangstelling staan van onderzoekers en wetenschappelijke auteurs ook relatief veel aanbod genereren en het meest aansluiten bij actuele kwesties. De aanhoudende stroom wetenschappelijke publicaties over ‘grote meeuwen’ is daar een voorbeeld van. Uit de enquête komt naar voren dat een overdosis ‘grote meeuwen’ voor veel lezers een struikelblok vormt. Daarom wil de redactie gedoseerd met artikelen over ‘grote meeuwen’ omgaan door onder meer geen of beperkte actieve werving, spreiding over meerdere nummers/jaargangen, ruimtebeperking en eventueel ‘doorschuiven’ naar de website of naar andere tijdschriften. De redactie hecht er wel aan gedane toezeggingen na te komen en de actualiteit te blijven volgen; dit betekent dat ook in 2010-11 een beperkt aantal artikelen over ‘grote meeuwen’ zal verschijnen.

Uit de enquête komt geen duidelijk beeld naar voren of Dutch Birding de focus dicht(er) bij huis moet leggen (Nederland, Europa, WP) of door moet gaan met de blikverruiming en aandacht besteden aan verre reisbestemmingen en bijzondere vogelsoorten buiten de WP; beide lijnen kennen zowel voor- als tegenstanders, waarbij de buitenlandse lezers logischerwijs wat meer neigen naar de brede blik. We willen hierin een goed evenwicht bewaren en onderwerpen buiten de WP in beperkte mate blijven accepteren en stimuleren, met name als er sprake is van een vorm van Nederlandse betrokkenheid. Het laatste aspect (Dutch Birding biedt een platform voor publicaties van Nederlandstalige auteurs en fotografen,

los van de geografie) wordt blijkbaar weinig onderkend door veel lezers.

Buitenlandse lezers en verhouding Nederlands-Engels
Bij buitenlandse lezers ligt het aandeel Nederlands kritischer dan andersom (Engels voor Nederlandse lezers) – het afbreukrisico bij buitenlandse lezers is daardoor groot, zeker omdat Dutch Birding voor buitenlanders in prioriteit vaak het derde, vierde of vijfde vogeltijdschrift is. Het aandeel buitenlandse abonnees is aanzienlijk en van groot belang voor het draagvlak van het tijdschrift, niet alleen vanuit financieel oogpunt maar vooral ook vanwege de noodzakelijke internationale ‘voeding’ en verankering. Daarom willen we het informatieniveau voor Engelstalige lezers minimaal behouden en waar mogelijk verder uitbouwen. Mogelijkheden daartoe zijn (voor een deel al toegepast in recente nummers): **1** uitgebreidere en beter leesbare Engelse samenvattingen; **2** consequent tweetalige bijschriften voor foto's, tabellen en figuren; **3** onderwerpen die met name voor buitenlanders interessant of relevant zijn zoveel mogelijk in het Engels publiceren; en **4** onderzoeken of het mogelijk is om van Nederlandstalige artikelen via de website een integrale Engelse vertaling aan te bieden.

Koppeling met de website

De DBA-website biedt nieuwe mogelijkheden om lezers te bedienen; een suggestie is om Nederlandse vertalingen van Engelstalige artikelen op de site te plaatsen (of andersom) om het probleem van de tweetaligheid zoveel mogelijk te neutraliseren. Dit werkt optimaal als abonnees exclusief toegang hebben tot een afgeschermd deel van de website en daarmee ‘extra waar voor hun geld’ krijgen. Voor de huidige redactie is het maken van dergelijke vertalingen vanwege tijdgebrek niet te doen en ook geen kerntaak. Hetzelfde geldt op dit moment voor de webredactie; dit punt vraagt dus meer onderzoek voordat er afspraken over gemaakt kunnen worden. Het samenspel en de afstemming met de webredactie worden verder uitgebouwd. Daardoor kunnen artikelen die op de website beter tot hun recht komen dan in het tijdschrift – en andersom – uitgewisseld worden. De website kan ook (nog) meer als ‘kraamkamer’ voor artikelen in Dutch Birding worden gebruikt. Daarom wordt de samenwerking en uitwisseling tussen redactie en webredactie geïntensiveerd en – waar nodig – samen met het bestuur verder geformaliseerd.

Algemene conclusie

De uitkomsten van de enquête onderschrijven op veel punten de wenselijkheid van verschillende onderwerpen die de redactie al lange tijd tracht te stimuleren. Het punt bij veel van deze onderwerpen is niet zozeer het ‘willen’ maar het ‘kunnen’: het vinden van auteurs en ondersteuning. De redactie gaat extra energie steken in de werving van artikelen over bepaalde onderwerpen en daartoe samen met het bestuur nieuwe kansen en strategieën (samenwerking met andere tijdschriften of organisaties, benutten Dutch Birding-fonds etc) verkennen. De redactie staat daarbij altijd open voor suggesties, kriti-

sche reflectie, ondersteuning en/of 'instroom' van nieuwe redactieleden of -medewerkers.

Beschikbare rapportage

De resultaten van de enquête zijn (met dank aan Bas van der Burg) verwerkt in een uitgebreide rapportage, met een toelichting op de representativiteit, een analyse van alle vragen en antwoorden en een overzicht van opmerkingen die zijn gemaakt door de respondenten bij de open vragen. Een 'publieksversie' van deze rapportage wordt beschikbaar gemaakt via de website www.dutch-birding.nl. REDACTIE DUTCH BIRDING & BESTUUR DBA

Questionnaire Dutch Birding 2009: results In 2009, the board of the Dutch Birding Association and the editors of Dutch Birding have sent a questionnaire to all readers to investigate the opinion and wishes of the subscribers. The results have been analysed and, based on these results, the editors have (re)defined actions to serve current subscribers and attract new subscribers in the best way possible. The main results can be summarized as follows: **1** almost all readers acknowledge and appreciate the high standard of production (printing quality, layout, photographs) and editing; **2** papers dealing with identification and/or taxonomy are most appreciated, especially by foreign subscribers; **3** there is a broad range of interest among readers; to serve them, diversity of subjects (within one issue as well as one volume) is essential; maximizing the number of pages (within practical and financial limits) can help to improve this; **4** especially Dutch subscribers would like to see some more 'human interest' ('birds & birders'); **5** other subjects that would be appreciated if given more space are scarce birds in the Netherlands (and Europe); migration hotspots; WP destinations and little-known WP taxa; and identification updates; **6** controversial subjects are mainly identification papers about large gulls and papers about birding destinations (far) outside the WP (appreciated by many, including most foreign readers, but also considered superfluous by many other readers); the editors will not ban these type of papers but will shift the balance between various topics; **7** for foreign readers, the percentage of English-language papers is crucial; the editors are investigating possibilities to increase the accessibility of Dutch-language papers for foreign readers, eg. by presenting longer summaries or offering translations on the website; **8** recent information is very much appreciated, even with today's instant availability of news and photographs on the internet, as there is often the chance to add more context and analysis; **9** the cooperation between journal and website should be further elaborated and offers new interactive possibilities. A full report analyzing the results of the questionnaire (in Dutch) will be made available on the Dutch Birding website. EDITORS DUTCH BIRDING & BOARD DBA

Dutch Birding-webredactie krijgt vorm Begin 2009 is de geheel vernieuwde website van de DBA gelanceerd. Eén van de speerpunten werd het publiceren van actuele nieuwsberichten op de homepage. Daarnaast was de inzet om in aanvulling op het tijdschrift Dutch Birding

beknpte publicaties over vogelen in het West-Palearctische gebied (WP Birding) en daarbuiten (Global Birding) en verhalen uit de oude doos (Goud van Oud) te publiceren. Om structureel vorm te geven aan de gewenste invulling is destijds besloten om een aparte webredactie op te richten. Ruim een jaar later kunnen wij melden dat deze serieuze vorm aan het krijgen is. **Ben Wielstra** zorgt er al bijna een jaar voor dat de rubrieken WP Birding en Global Birding regelmatig van nieuwe bijdragen worden voorzien. **Gijsbert van der Bent** draagt zorg voor de eindredactie en van hem verwachten we nog wel wat Goud van Oud-verhalen. Recent is **Garry Bakker** het team komen versterken. De fotoredactie op de website wordt verzorgd door **Chris van Rijswijk** met assistentie van **Menno van Duijn**. De webredactie werkt nauw samen met de (kern)redactie van het tijdschrift. Zo kan de webredactie optimaal profiteren van de bij de kernredactie aanwezige kennis en uitgebreide netwerk en de redactie kan op haar beurt in toenemende gebruik gaan maken van (uitwisseling met de) 'nieuwe' media. BESTUUR DBA & REDACTIE DUTCH BIRDING

Dutch Birding-vogeldag maart 2010 Op 20 maart 2010 vond de uitgestelde Dutch Birding-vogeldag plaats, opnieuw in congrescentrum De Werelt in Lunteren, Gelderland. Aftredend voorzitter Gijsbert van der Bent mocht voor het laatst achter de kathedraal plaats nemen en had voor de gelegenheid wat meer spreektijd gekregen. Kort werd ingegaan op de ornithologische hoogtenpunten van 2009 en de vliegende start van 2010, de ontwikkelingen binnen de DBA, Dutch Birding en de website en de uitkomsten van de enquête onder de DBA-begunstigers. Een speciaal woord van dank was er voor Jeannette Admiraal, die de ledenadministratie na 13 jaar heeft overgedragen aan haar opvolger Gerald Oreel, en voor echtgenoot Theo Admiraal, die 13 jaar penningmeester is geweest. De 'paar jaartjes die zo leuk staan op je CV' zijn in het geval van Gijsbert 17 volle jaren geworden, waarop hij in Lunteren al met enige weemoed terugblikte.

De 'Lister of the Year-trofee' heeft zijn eindbestemming gevonden: jaarlijstster Alwin Borhem (in 2009 opnieuw 336 soorten). De criteria om in aanmerking te komen voor een DBA-award worden nu verruimd. De 'Golden Spoonbill' zal voortaan uitgereikt worden aan iemand die zich in het voorgaande jaar op wat voor manier dan ook heeft onderscheiden in de Dutch Birding-scene, en dat hoeft dus niet meer per se op het gebied van lijstjes te zijn. Vogelaars kunnen zich ook onderscheiden met het Voorspelspel: Michel Veldt en Steven Wytema gingen in op de actuele stand van zaken. Meer dan 200 vogelaars doen hieraan mee, van zeer behoudende tot 'woeste' claimers. Kleinste Strandloper *Calidris minutilla* is de meest voorspelde soort, gevolgd door Bruine Klauwier *Lanius cristatus*. Aan de andere kant van het spectrum prijken soorten als Krabplevier *Dromas ardeola* en Zwarte Arend *Aquila verreauxii*...

Over de Spoonbill zelf, ofwel Lepelbekstrandloper *Eurynorhynchus pygmeus* (Spoon-billed Sandpiper) vertelde Gert Ottens van Vogelbescherming Nederland. Deze sterk bedreigde soort is in het kader van het

'Species Champions-programme' geadopteerd door Vogelbescherming Nederland en de DBA. Geld uit het gezamenlijk ingestelde fonds (EUR 5000 per jaar) wordt de komende jaren besteed aan onderzoek en monitoring in de overwinteringsgebieden. Hoewel af en toe op nieuwe plekken enkele exemplaren opduiken staan de gekende belangrijke getijdengebieden allemaal onder druk. Alle plagen van Egypte komen over deze soort; ze verdwijnen nog regelmatig in de pot, en omdat de soort op de rand van uitsterven staat liggen er bovendien verzamelaars op de loer.

De buitenlandse gast dit jaar was de Siciliaan Andrea Corso. Allemaal Helgolandjes: daar leken de eilandjes waar Corso in de ochtend en in de middag over vertelde nog het meest op. Gelegen in de zee tussen Noord-Afrika en Sicilië krijgen de piepkleine Italiaanse eilandjes Lampedusa, Linosa en Pantelleria in de trektijd regelmatig te maken met enorme 'falls' van zangvogels. Voor wie zich wil verdiepen in de determinatie van bijvoorbeeld 'bonte' vliegenvangers *Ficedula* en 'baardgrasmussen' *Sylvia cantillans* zijn deze eilandjes ideaal. Maar ook voor wie graag meer dan 13 000 Paapjes *Saxicola rubetra* op een dag wil zien!

Het exotische onderwerp dit jaar was Panama. Roef Mulder en Enno Ebels hadden daar in juni 2009 een indrukwekkend aantal soorten opgerold, waarvan een al even indrukwekkend aantal op fraaie wijze op de gevoelige plaat was vastgelegd; met de nadruk op vogels met 'ant' (mier) in de naam, die op een of andere manier iedereen erg aan leken te spreken.

Wel of geen ring, ontsnapt of wild, terecht of onterecht op je/de lijst? Er zijn weinig zaken die de gemoeieren in DBA-land meer bezighouden dan de 'escape'-problematiek. Begrijpelijk, in een tijd waarin alles gehouden mag worden en alles ook daadwerkelijk gehouden en gekweekt wordt, van Brilzee-eend *Melanitta perspicillata* tot Haakbek *Picicola enucleator*. De hoofdact van de dag, het duo Wim Wiegant en Max Berlijn, ging de gevoelige materie op geheel eigen wijze te lijf. Het publiek kon met behulp van groene, oranje en rode kaarten stemmen op stellingen als 'Staat de Jufferkraanvogel *Grus virgo* terecht op de Nederlandse lijst?' of 'Moet Arnold van den Berg van de Nederlandse lijst?'. Over de uitslagen wordt nog gecorrespondeerd.

Na de middagpauze was er een apart intermezzo vanwege het aftreden van de voorzitter en de penningmeester. Adjunct-hoofdredacteur Enno Ebels ontpopte zich ook nog als een begenadigd spreker met zijn dankwoord aan beide oudgedienden. De 'Job Cohen en Wouter Bos' van de DBA ondergingen de lofuitingen gerond en kregen en plein public de Gouden Ross' Meeuw opgespeld. De vrijgekomen functie van penningmeester is inmiddels ingevuld (Thierry Jansen) en op 20 mei jl heeft Arjan van Egmond de voorzittershamer officieel overgenomen.

Het was tussen de bedrijven door goed toeven bij de stands in de foyer en aan de tap van De Werelt. De Dutch Birding-dag blijft een ideale gelegenheid om de boekenkast een injectie te geven en/of om je te oriënteren op nieuwe vogelreisbestemmingen.

Met lekker vogelweer en opvallend veel vogelaars op

vakantie kon de opkomst gelukkig nog gemiddeld genoemd worden. Het zou echter mooi zijn als volgende edities een paar 100 man meer zouden trekken... Aan het programma voor volgend jaar wordt al weer druk gewerkt. BESTUUR DBA

Dutch Birding-vogel(lang)weekend op Texel in oktober

2010 De traditionele jaarlijkse samenkomst op het befaamde zeldzaamhedeneiland Texel, Noord-Holland, vindt in 2010 plaats van vrijdag 8 oktober tot en met maandag 11 oktober. Iedereen is uitgenodigd om gedurende dit lange weekend het eiland uit te kammen. Voor accommodatie dient men zelf te zorgen. Voor de vrijdag-, zaterdag- en zondagavond is voorzien in een lezingenprogramma met waarnemingenlog vooraf, in de bekende locatie Het Eierlandse Huis in De Cocksdorp. In samenwerking met het Vogelinformatiecentrum Texel van Marc Plomp zal er meer inhoud aan het (avond) programma worden gegeven. Te denken valt aan een kijkershow en een gezamenlijk buffet voorafgaand aan een lezing. Wordt vervolgd.

Zoals gebruikelijk is de uitspanning bij camping De Robbenjager het DBA-hoofdkwartier gedurende het lange weekend. Hier zal een bescheiden informatiestand worden opgericht en is voor de bezoekende vogelaars een pc aanwezig. Uiteraard kan men er terecht voor lekkere koffie (met likeurtje en room) en nog veel meer ter versterking van de inwendige vogelaar. BESTUUR DBA

Toelichting jaarcijfers DBA Tijdens een vergadering in april 2010 heeft het bestuur van de DBA de jaarcijfers over het jaar 2009 en de begroting voor het jaar 2010 besproken en vastgesteld. Voor Theo Admiraal als (inmiddels) oud-penningmeester was dit – na vele jaren – de laatste keer dat hij de jaarcijfers heeft opgesteld. Thierry Jansen zal dit als huidige penningmeester voortaan verzorgen. Het afgelopen jaar heeft het bestuur een kascontrolecommissie aangesteld, bestaande uit Gerard Steinhaus en Kees Tiemstra. Beiden hebben de jaarcijfers en de boekhouding beoordeeld en hebben aan het bestuur een positief advies uitgebracht.

Uit de jaarcijfers 2009 blijkt dat de inkomsten en uitgaven elkaar in balans hebben gehouden en dat de financiële positie van de Stichting Dutch Birding Association gezond is. Dit is in lijn met de situatie in afgelopen jaren en wordt ook voor 2010 verwacht. Naast wegevalen inkomsten uit de (niet meer bestaande) 0900-vogellijn zijn de productiekosten van Dutch Birding teruggedrongen, zonder daarbij in te leveren op de kwaliteit. De 'gezonde positie' wil zeggen dat het bestuur een financiële reserve kan aanhouden voor het opvangen van de exploitatiekosten van Dutch Birding voor één jaargang. Hoewel er geen directe aanleiding is tot bezorgdheid zal het bestuur (ook) in de komende jaren de financiële positie scherp in de gaten houden en indien nodig maatregelen treffen.

Het bestuur bedankt Theo Admiraal, Gerard Steinhaus en Kees Tiemstra hartelijk voor hun inspanningen. BESTUUR DBA

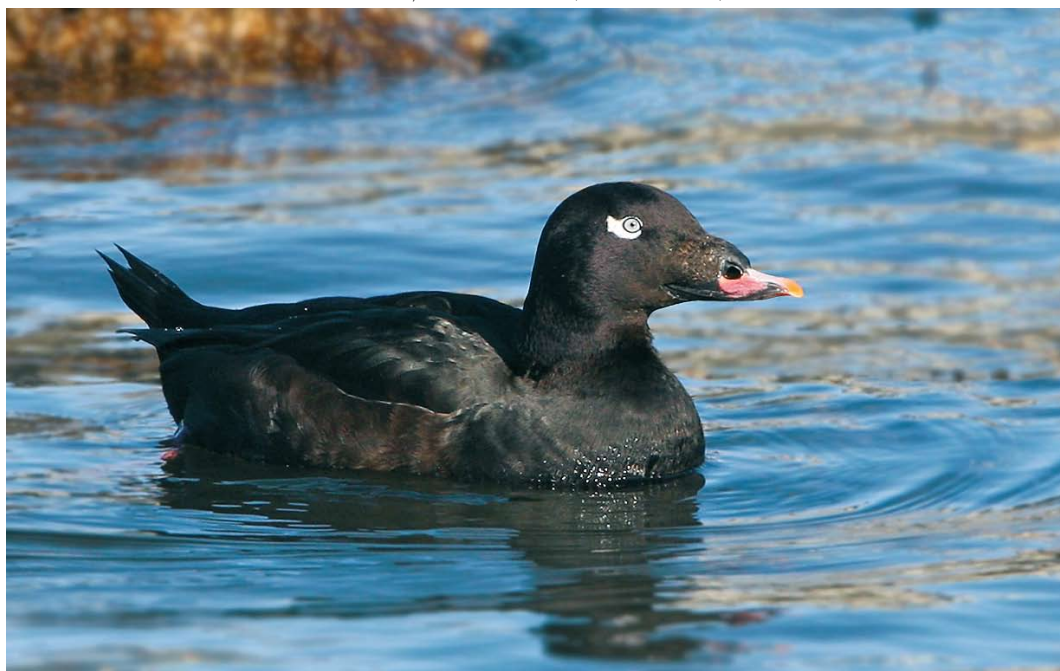
WP reports

This review lists rare and interesting birds reported in the Western Palearctic mainly from **late March to late May 2010**. The reports are largely unchecked and their publication here does not imply future acceptance by a rarities committee. Observers are requested to submit their records to each country's rarities committee. Corrections are welcome and will be published.

GESE TO GROUSE A **Ross's Goose** *Anser rossii* in a flock of Greater White-fronted Geese *A. albifrons* in the Narew valley near Wizna, Podlaskie, on 22 April and seen a few days earlier in north-western Poland is regarded as one of the individuals wintering in the Netherlands. On 10-27 April, up to 67 **Lesser White-fronted Geese** *A. erythropus* at Vestmager, København, was a new Danish record; supposedly, all concerned offspring from the Swedish reintroduction project on their return voyage from winter quarters in the Netherlands, where the largest flock numbered 92 at Petten, Noord-Holland, on 11 March. Also in the Netherlands, two **White-headed Ducks** *Oxyura leucocephala* near the Belgian border at Bleeke Heide, Chaam, Noord-Brabant, from 24 March to 2 April (one until 9 April) were probably the same individuals as the two present in Zuid-Holland from 10 February to 19 March (and one later in April) and the one at Lepelaarplassen, Flevoland, on 5 April. From

28 April to at least late May, one stayed at Blokkersdijk, Antwerpen, Belgium. In Morocco, at least one remained at Sidi Bou Rhaba, Kénitra, during April (cf Dutch Birding 31: 370, 374, 2009). In Iceland, two long-staying **Steller's Eiders** *Polysticta stelleri* were seen at their usual sites on 2 May; the male (present since January 1998) was swimming with Harlequin Ducks *Histrionicus histrionicus* at Borgarfjörður and the female was at Melrakaslétta. The fifth **King Eider** *Somateria speciosa* for Spain and second for the Mediterranean was a female at Rambla de Albuñón, Murcia, from 14 May onwards (the previous one for the Mediterranean was in Tarragona on 21 June 1987). A male **American Scoter** *Melanitta americana* at Melby Overdrev, Sjælland, Denmark, from 12 March to 2 April may have been a returning individual. In Sweden, a male turned up at Sibirien, Skåne, on 30 April. An adult male **Surf Scoter** *M. perspicillata* on the southern tip of Texel, Noord-Holland, from 17 April to late May was the longest-staying ever in spring for the Netherlands and probably the same individual as the one briefly present on 10 May 2009 (in November-December 2000, up to five off Terschelling, Friesland, were also staying longer than a month). The male **American White-winged Scoter** *M. deglandi deglandi* at Njarðvík, Iceland, from 20 February was still present on 27-29 March. The **Asian White-winged Scoter** *M. d. step-*

250 American White-winged Scoter / Amerikaanse Grote Zee-eend *Melanitta deglandi deglandi*, male, Njarðvík, Iceland, 27 March 2010 (*Sindri Skúlason*)

251 Lesser Kestrel / Kleine Torenvalk *Falco naumanni*, male, Minsmere, Suffolk, England, 28 March 2010 (*Nick Appleton*) **252** Dalmatian Pelican / Kroeskoppelikaan *Pelecanus crispus*, Klingnauer Stausee, Aargau, Switzerland, 13 April 2010 (*Patrick Donini*) **253** Bonaparte's Gull / Kleine Kokmeeuw *Chroicocephalus philadelphia*, Höfn, Iceland, 26 March 2010 (*Peter Adriaens*)

254-255 Oriental Pratincole / Oosterse Vorkstaartplevier *Glareola maldivarum*, Frampton Marsh, Lincolnshire, England, 11 May 2010 (Graham P Catley)

256 Oriental Pratincole / Oosterse Vorkstaartplevier *Glareola maldivarum*, Frampton Marsh, Lincolnshire, England, 12 May 2010 (Paul Hackett)

257 Lesser Yellowlegs / Kleine Geelpootruiter *Tringa flavipes*, Keflavík, Iceland, 18 May 2010 (Jeroen Reneerkens)

258 Sociable Lapwing / Steppekievit *Vanellus gregarius*, Valladolid, Castilla y León, Spain, 10 April 2010
(Juan Sagardía)

negeri at Blåvands Huk, Vestjylland, Denmark, in October 2009 was seen again on 18 March. The long-staying male **Bufflehead** *Bucephala albeola* at Santander, Cantabria, Spain, from 7 January remained into April and the one at Barendrecht, Zuid-Holland, the Netherlands, for its sixth winter was still present on 20 May. The male at Poole Park Lake, Dorset, England, from 6 March was last seen on 7 April. Another male was found at Linnestranda, Buskerud, Norway, on 5 April. In Germany, the male **Barrow's Goldeneye** *B islandica* at Kiel and Preetz, Schleswig-Holstein, from 23 February was still present on 8 May. The fifth **Hooded Merganser** *Lophodytes cucullatus* for the Azores at Ponta Delgada, São Miguel, from 28 December 2009 stayed until 29 March. A male **American Black Duck** *Anas rubripes* remained on Tresco, Scilly, England, until at least 3 April and a more unexpected one was seen at Conwy in north Wales on 7-9 April. In the Netherlands, the adult male **Baikal Teal** *A formosa* at Almelo, Overijssel, from 30 January was last seen on 23 April. On 27 March, a male turned up at Kappeludden, Öland, Sweden. A male **Green-winged Teal** *A carolinensis* photographed at Cedynia, Gryfino, on 22 March was (only) the second for Poland. This winter, 41 000 **Marbled Ducks** *Marmaronetta angustirostris* were counted in southern Iraq (a higher total than the estimate of the entire world population). The number of male **Black Grouse** *Tetrao tetrix* in the species' last stake-out in the Netherlands at Holterberg, Sallandse Heuvelrug, Overijssel, was seven this spring; the species' only site in Belgium at Hautes Fagnes, Malmédy, Liège, had nine males (there are also a few individuals left of ill-fated reintroduction projects at other sites in Benelux).

LOONSTO PELICANS The first **Pacific Loon** *Gavia pacifica* for Ireland at several sites in Galway from 30 January to 7 March was perhaps another individual than the presumed third calendar-year swimming in Clare the next days and again on at least 2-17 May. In the Channel Islands, the second-calendar-year on Guernsey from mid-December 2009 to 9 January turned up again on 28 March. On 5 and 7 May, a **Cape Petrel** *Daption capense* photographed at the Åsgard B oil rig in the North Sea off Trøndelag was the first for Norway and the third for the WP, with previous ones an immature collected off Sicily, Italy, in September 1964 (contra DB 31: 24-28, 2009, but under review) and one at Gibraltar on 20 June 1979. If accepted, a **Bulwer's Petrel** *Bulweria bulwerii* flying past Torre Flavia, Roma, on 2 May will be the fourth for Italy. In the Azores, a pale-morph **Trindade Petrel** *Pterodroma arminjoniana* was photographed eight miles off Ponta da Queimada, Pico, on 24 April while a dark-morph was seen between Pico and Faial on 8 May; previous records were in July 1997, May 2006, October 2006, October 2007 and August 2009, indicating that it occurs more often in the eastern Atlantic than previously thought. On 13 May, a peculiar 'snowy-winged type' **Zino's Petrel** *P madeira* with largely white wings except for the blackish pattern and very pale upperparts and head, or possibly a morph of another species, was seen for the third time in Madeiran waters and filmed (see www.madeirabirds.com). On 8 May, a **Black-capped**

Petrel *P hasitata* was reportedly seen twice from a cruise ship north-east off Madeira. A **Brown Booby** *Sula leucogaster* photographed at Cabo Raso, Cascais, on 17 April was the second for Portugal. The fifth **Pygmy Cormorant** *Phalacrocorax pygmeus* for the Netherlands stayed briefly at Ooijpolder, Nijmegen, Gelderland, on 9 May but was seen regularly from 14 May onwards. During March-April, singles stayed in Thüringen and Bayern, Germany. As last year, several **Atlantic Great Cormorants** *P carbo carbo* paired with Continental Great Cormorants *P c sinensis* were nesting in the south-western Netherlands, and one mixed pair raising chicks was found inland in a tree nest in Niedersachsen, Germany, 180 km from the Dutch border. Probably the same **Dalmatian Pelican** *Pelecanus crispus* that first occurred this winter in Austria, Hungary, Slovakia, Slovenia and southern Germany turned up as the first for Switzerland on 12 April at Klingnauer Stausee, Aargau, where it flew off on 29 April.

HERONS TO GREBES At Merzouga, Tafilalet, one or perhaps two **Eurasian Bitterns** *Botaurus stellaris* were singing and sound-recorded at Dayet Srij in the evening of 9 April; it concerned the south-easternmost record for Morocco where it is less than annual in coastal marshes in the north and north-west. In Egypt, a total of seven **Striated Herons** *Butorides striata* was seen at six sites on 1-15 April. A dark-morph **Western Reef Heron** *Egretta gularis* stayed at Aiguamolls de l'Empordà, Girona, Spain, on 15-18 April and another (or the same) at Camargue, Bouches-du-Rhône, France, from 27 April to 13 May. In the Azores, the first-summer **Great Blue Heron** *Ardea herodias* at Paul da Praia, Terceira, from 15 February stayed until at least 10 May. After scrutinizing the photographs, it is suggested that the **Humblot's Heron** *A humbloti* claimed in southern Tunisia on 17 October 2008 actually concerned either a polluted or an aberrant Grey Heron *A cinerea* (Alauda 77: 313, 2009, 78: 40, 2010; Dutch Birding 32: 54, 2010). For papers on melanistic Grey Herons, see Dutch Birding 20: 113-115, 1997, 28: 299-300, 2006. In Norway, sightings of a **Black Stork** *Ciconia nigra* at several localities in Rogaland and Vest-Agder between 20 April and 3 May probably concerned the same individual. For the first time in 18 years, **Greater Flamingos** *Phoenicopterus roseus* did not nest in Sardinia and only a few 1000s of non-breeders were present in April; the first breeding for Sardinia (and Italy) occurred in 1993 and the colony was thriving since with results like 900 fledglings in 1994, 3450 in 1998, 12 000 in 2007 and 6000 in 2009. The first **Lesser Flamingo** *P minor* for Algeria was photographed in a flock of 900 Greater at the Fetzara lake on 31 December 2009 (the species has been recorded 11 times in Morocco in 1975-94 and never in Tunisia). In Morocco, an adult was foraging in a flock of c 100 Greater in the salinas north of Oualidia 68 km south of El Jadida on 1-5 May. In Spain, the long-staying **Pied-billed Grebe** *Podilymbus podiceps* first found on 23 August 2007 at Begonto, Lugo, was still present on 19 March. In the Azores, one of the three in April on São Miguel remained into May. In Ireland, singles occurred

259 Smithsonian Gull / Amerikaanse Zilvermeeuw *Larus smithsonianus*, first-year, Sandgerði, Reykjanes Peninsula, Iceland, 2 April 2010 (*Peter Adriaens*) **260** Bonelli's Eagle / Havikarend *Aquila fasciata*, Skagen, Nordjylland, Denmark, 7 April 2010 (*Jørgen Kabel*) **261** Smithsonian Gull / Amerikaanse Zilvermeeuw *Larus smithsonianus*, second-winter, Praia da Vitoria, Terceira, Azores, 8 April 2010 (*Richard Bonser*) **262** Cape Gull / Afrikaanse Kelpmeeuw *Larus dominicanus vetula* (background), adult, Oued Souss, Agadir, Morocco, 12 April 2010 (*Arnoud B van den Berg/The Sound Approach*) **263** Great Blue Heron / Amerikaanse Blauwe Reiger *Ardea herodias*, Praia da Vitoria, Terceira, Azores, 9 April 2010 (*Richard Bonser*) **264** Cape Petrel / Kaapse Stormvogel *Daption capense*, Åsgard B platform, Norwegian Sea, Norway, 5 May 2010 (*Kjell Koteng*)

at Lough Gur, Limerick, from 20 February to 31 March and at Lough Atedaun, Clare, from 6 March to 3 April. In Extremadura, Spain, one was swimming in a small pond just outside Trujillo, Cáceres, on at least 13-14 May.

RAPTORS The **Crested Honey Buzzard** *Pernis ptilorhynchus* staying at Eilat, Israel, for its third consecutive winter from 2 November 2009 remained until at least 21 March. In Egypt, an adult male migrated north over Hurghada sewage plant on 4 April. **Black-winged Kites** *Elanus caeruleus* occurred in Hessen, Germany, at Lauterbach-Reuters on 21-22 March and at Fronhausen, Lahntal, on 26-27 April; in Belgium near Antwerpen on 3 and 11 April and at Tessenderlo, Limburg, on 19 April; and in the Netherlands over Nijmegen on 7 April (fifth record). On 25 April, the first **Red Kite** *Milvus milvus* for Utsira, Rogaland, Norway, was seen (cf Dutch Birding 20: 197-205, 1998). After the first successful breeding of wild-origin **White-tailed Eagles** *Haliaeetus albicilla* at Oostvaardersplassen, Flevoland, in spring 2006 and subsequently in the next four years, wild-origin individuals of this species also started to breed this spring at two other sites in the Netherlands (at Lauwersmeer, Friesland, and at Zwartemeer, Overijssel). It is expected that there will be a rapid increase in years to come as was the case in, for instance, Denmark (first breeding of wild-origin birds in 1996 and 22 pairs in 2008), Niedersachsen, Germany (none in 1990 and 22 pairs in 2007), and Schleswig-Holstein, Germany (seven pairs in 1990 and 63 in 2009). These developments illustrate that re-introduction plans elsewhere in Europe are superfluous and could even be harmful for the natural expansion of the species (it is noteworthy that the site of the first Dutch breeding record is situated exactly halfway between the nearest German breeding pair at the time and the coast of East Anglia). Apparently, sightings of an adult **Egyptian Vulture** *Neophron percnopterus* migrating north over Niedervalgern and Marburg, Germany, on 26 April and Selsø, Skibby, on 28 April as the fourth for Denmark and staying at several localities in southern Rogaland on 2-10 May as the third for Norway all concerned the same bird. In early April, at least 20 **Lappet-faced Vultures** *Torgos tracheliotus* were counted at Bir Shalatein, Egypt. A wing-marked adult female **Black Vulture** *Aegypius monachus* ('Thécla') trapped injured in Extremadura and released with two other individuals in an introduction programme in the French Alps at Rougon, Verdon, Alpes-de-Haute-Provence, on 7 December 2008 (where it disappeared on 19 December 2008), turned up at Ferwerderadiel, Friesland, the Netherlands, on 24 March and in northern Denmark, on 3-7 April; previously, the released bird was located south of Brno, Czech Republic, on 24 January 2009 and in south-eastern France in Ardèche and Alpes-Maritimes on 4 and 5 June 2009 (see verdon.lpo.fr/programme/Thecla_bas.html). The famous satellite-tracked **Greater Spotted Eagle** *Aquila clanga* ('Tönn') born in western Estonia in 2008 and wintering at El Hondo reservoir, Alicante, Spain, in 2008-09 and 2009-10, started its return voyage north this spring on 5 April, visiting Luxembourg on 14 April, arriving in Estonia on 20 April and reaching

Finland on 26 April (last year, it spent the night of 24/25 April 2009 as an unseen visitor of Delden, Overijssel, the Netherlands; cf Falke 56 (1): 34-35, 2009, Dutch Birding 31: 191, 2009). In Nordjylland, a subadult **Bonelli's Eagle** *A fasciata* first seen as Denmark's third in 2007-08 reappeared at Skagen on 7 and 9 April. An adult male **Lesser Kestrel** *Falco naumanni* at Westleton, Suffolk, England, from 28 March to 2 April was the first twitchable for Britain since 2002 (Birding World 23: 106-107, 2010).

RAILS TO BUSTARDS At Oued Massa, a handful **Baillon's Crakes** *Porzana pusilla* appeared to be present in the second week of April in fields flooded by a strong river flush changing all habitats in this area; remarkably, there were only two records of this species for Morocco in the past 15 years. The South American Classification Committee (SACC) agreed to split the New World **Common Gallinule** *Gallinula galeata* (formerly considered part of the 'cosmopolitan' *G. chloropus*) from the Old World **Common Moorhen** *G. chloropus* based upon sound differences between North American 'Laughing Moorhen' *G. 'g' cachinnans* and European *G. c. chloropus* in *The Sound Approach to birding* (Constantine & The Sound Approach 2006: p 138-139) and the analysis of molecular data by Groenenberg et al (2008) which showed that Old World Common Moorhens are more related to Tristan Moorhen *G. nesiotis* than to the New World *Gallinula* taxa (www.plosone.org/article/info%3Adoi%2F10.1371%2Fjournal.pone.0001835); morphologically, the most obvious difference between the New and Old World *Gallinula* species concerns bill shape. An adult **Western Swamphen** *Porphyrio porphyrio* at Ghadira and later at Simar from 1 April onwards was the first for Malta. In the Azores, the **American Coot** *Fulica americana* at Lagoa das Furnas, São Miguel, from 16 January stayed until at least 26 March. A single **Common Crane** *Grus grus* photographed with Black-crowned Cranes *Balearia pavonina* at Djoudj, Senegal, on 22 and 25 March was the first for Senegambia (the species has been recorded once in winter in Mauritania). In Kuwait, **Demoiselle Cranes** *G. virgo* were seen at Doha Spit on 19 March (two) and Sabah-al-Ahmad Natural Reserve on 20-27 March (up to 28); there were four previous records. A **Little Bustard** *Tetrax tetrax* turned up in Östergötland, Sweden, on 14 May.

WADERS In England, an **Oriental Pratincole** *Glareola maldivarum* at Frampton, Lincolnshire, from 9 to at least late May is presumed to be the same individual as the one seen last year in Oxfordshire, West Sussex and Kent (apparently, as in previous WP vagrants, photographs show a thin but conspicuous white trailing edge of the wing; cf Dutch Birding 29: 19-25, 2007). On 1 May, at least four and possibly five **Three-banded Plovers** *Charadrius tricollaris*, including a pair with one full-grown young, were seen at the fish ponds south of Aswan, Egypt (cf Dutch Birding 32: 126-128, 2010). If accepted, a possible **Lesser Sand Plover** *C. mongolus* at Eilat on 14-24 March would be the third for Israel. At least nine **Caspian Plovers** *C. asiaticus* were recorded in

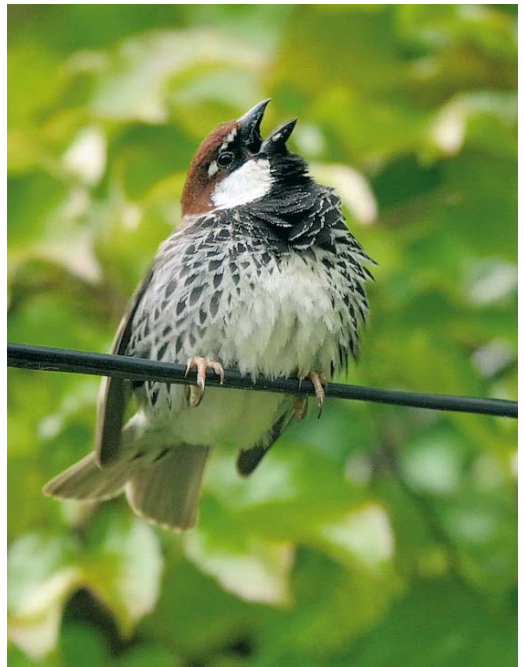
265 Arabian Dunn's Lark / Arabische Dunns Leeuwerik *Eremalauda dunni eremodites*, Arava valley, Israel, 14 April 2010 (*Hadoram Shirihai*)

266 African Dunn's Lark / Afrikaanse Dunns Leeuwerik *Eremalauda dunni dunni*, Merzouga, Tafilalt, Morocco, 11 April 2010 (*Marc Gottenbos*)

267 Rose-breasted Grosbeak / Roodborstkardinaal *Pheucticus ludovicianus*, first-year, Fajãzinha, Flores, Azores, 10 May 2010 (Gerbrand Michielsen) **268** Red-throated Pipit / Roodkeelpieper *Anthus cervinus*, Hologne-sur-Geer, Liège, Belgium, 7 May 2010 (Vincent Legrand) **269** Spanish Sparrow / Spaanse Mus *Passer hispaniolensis*, male, Capeatang, Hérault, France, 14 May 2010 (Antoine Joris)

- 270** Caspian Plover / Kaspische Plevier *Charadrius asiaticus*, El Gouna, Egypt, 4 April 2010 (*Mattias Ullman*)
271 Sociable Lapwing / Steppiekievit *Vanellus gregarius*, Wachtebeke, Oost-Vlaanderen, Belgium, 11 April 2010 (*Vincent Legrand*)
272 Wilson's Snipe / Amerikaanse Watersnip *Gallinago delicata*, Laukaa, Länsi-Suomen lääni, Finland, 23 April 2010 (*Pasi Pirinen*)
273 Western Swampphen / Purperkoet *Porphyrio porphyrio*, Simar, Malta, 10 April 2010 (*Raymond Galea*)

March and early April at Eilat and Yotvata. A male roosted for 20 min at the El Gouna golf course, Egypt, on 4 April. **Sociable Lapwings** *Vanellus gregarius* occurred, eg, at Toledo, Castilla-La Mancha, Spain, on 16 March; at Juscorps, Deux-Sèvres, France, on 20 March; near Valladolid, Castilla y León, Spain, from 21 March to 17 April; in Oost-Vlaanderen, Belgium, on 4-11 April; in Baden-Württemberg, Germany, on 8 April; and at Lena, Uppland, Sweden, from 11 May. The first **Wilson's Snipe** *Gallinago delicata* for Finland was a displaying male near Jyväskylä from 22 April; reportedly, it was present at the same site in the summers of 2008 and 2009.

GULLSTOTERNS In Canada, strong winds on 14 February brought more than 100 **Ivory Gulls** *Pagophila eburnea* to Newfoundland and Labrador. Thereafter, singles turned up in Toronto, Canada, on 15 February, in Vermont and New York, USA, from 22 February to 2 March, and

near Quebec, Canada, on 2-7 March. An adult at West Point Dam along the border between Alabama and Georgia, USA, from 25 January constituted the world's southernmost record of the species and the first for both states; the bird died on 29 January due to a lung infection. In the Netherlands, two adult **Slender-billed Gulls** *Chroicocephalus genei* briefly present around 13:00 on 30 April at Westkapelle, Zeeland, were discovered the same day at 19:30 at Mokbaai, Texel, c 200 km to the north. Adult **Bonaparte's Gulls** *C. philadelphia* were seen at Playa de Montijo, Cádiz, Spain, on 6 March; at Cardiff, Glamorgan, Wales, from 7 March to 10 April; at Thurso, Highland, Scotland, on 9-11 March; at Höfn, Iceland, on 26-27 March; and at Arlington Reservoir, East Sussex, England, on 18-22 April (with a second-year at Rye Harbour, East Sussex, on 27 March); and in Sachsen-Anhalt, Germany, from 16 May onwards. A **Grey-hooded Gull** *C. cirrocephalus* was reported at Dakhla, Morocco, on 4 April. Adult **Ross's Gulls** *Rhodostethia rosea*

274 Pied Crow / Schildraaf *Corvus albus*, El Gouna, Egypt, 11 April 2010 (Matthias Weissensteiner) **275** Balearic Woodchat Shrike / Balearische Roodkopklauwier *Lanius senator badius*, west of El Kelaa, Morocco, 27 March 2010 (Arnoud B van den Berg/The Sound Approach) **276** Western Black-eared Wheatear / Westelijke Blonde Tapuit *Oenanthe hispanica*, Great Saltee Island, Wexford, Ireland, 15 May 2010 (Paul & Andrea Kelly/irishbirdimages.com) **277** Black Scrub Robin / Zwarte Waaierstaart *Certhia podiceps*, Ofira Park, Eilat, Israel, 7 April 2010 (Tobias Eppele)

were found in Vardø, Finnmark, Norway, on 10 May and at Sørvaágur, Vágur, Faeroes, on 12 May (second for Faeroes this year). **Laughing Gulls** *Larus atricilla* occurred at Porthcawl, Glamorgan, Wales, on 13 March, at Quart de Poblet, València, Spain, on 6 April and at Oued Souss, Morocco, on 19 April (two). In Spain, an adult **Franklin's Gull** *L. pipixcan* stayed at Quart de Poblet dump, València, on 6-22 April. On 10 May, an adult **Audouin's Gull** *L. audouinii* was photographed when flying past over Grône, Valais, Switzerland. The third **Yellow-legged Gull** *L. michahellis* for Iceland photographed on Heimaey during 1-7 May was identified as an **Atlantic Yellow-legged Gull** *L. m. atlantis*. A good candidate **Heuglin's Gull** *L. heuglini* for Norway was a third-calendar-year photographed at Øra, Frederikstad, Østfold, on 24 April (www.talk.gull-research.org/viewtopic.php?f=13&t=276&p=1099#p1099). In the Azores, a second-winter **Smithsonian Gull** *L. smithsoni-*

anus was photographed at Praia da Vitoria harbour, Terceira, on 8 and 9 April. The fourth for Spain first seen at Madrid on 7 and 26 February was again present on 1-2 May. In south-western Morocco, at least eight **Cape Gulls** *L. dominicanus vetula* with one 'active' nest were counted on 14-29 April at Khnifiss, Tarfaya, where breeding pairs turned up for the first time in February 2008. An adult c 450 km further north at the mouth of Oued Souss, Agadir, at sunset on 12 April was the northernmost to be photographed in Morocco. A previous one was seen at this site on 28 August 2006 and there is a report of a total of three or four on a beach between Agadir and Tamri in December 2009. As in previous years, a **Bridled Tern** *Onychoprion anaethetus* was present on Ilhéu de Santo António, Pico, in May and the **Elegant Tern** *Sterna elegans* returned to Noirmoutier, Vendée, France, in late April. A **Sandwich Tern** *S. sandwichensis* photographed at Sandgerði on 29 April was the

278 Iberian Pied Flycatcher / Iberische Bonte Vliegenvanger *Ficedula hypoleuca iberiae*, Touroug, Morocco, 10 April 2010 (Arnoud B van den Berg/The Sound Approach) **279** African Desert Warbler / Afrikaanse Woestijngasmus *Sylvia deserti*, Migra Ferha, Malta, 22 April 2010 (Raymond Galea) **280** Rüppell's Warbler / Rüppells Grasmus *Sylvia rueppelli*, Cabrera, Balearic Islands, Spain, 21 April 2010 (David Cuenca) **281** Rüppell's Warbler / Rüppells Grasmus *Sylvia rueppelli*, Linosa, Sicily, Italy, 31 March 2010 (Giuseppe Rinaldi)

first for Iceland since 2004. In Ireland, the **Forster's Tern** *S forsteri* at Nimmo's Pier, Galway, from 11 November 2009 stayed until at least 23 April; the one in Wexford returned at Tacumshin for another summer from 8 May.

DOVES TO SHRIKES The adult **Western Oriental Turtle Dove** *Streptopelia orientalis meena* at Wergea, Friesland, from 9 January to 26 February was seen again on a few more days until 3 April when it was photographed; therefore, earlier reports that this first for the Netherlands was killed by a Eurasian Sparrowhawk *Accipiter nisus* are erroneous (cf Dutch Birding 116-125, 138, 2010). A **Mourning Dove** *Zenaidura macroura* photographed at Nuuk on 11 April was the fourth for Greenland. A **Eurasian Scops Owl** *Otus scops* singing at Kootwijkerbroek, Gelderland, since at least 7 May was the ninth for the Netherlands (and the fourth in the last 40 years). In Scotland, male **Snowy Owls** *Bubo scandiacus* were reported on Lewis on 11-27 March and 11 May, on

North Uist on 14 April and 1-6 May and on St Kilda on 19 April; probably, a few of these sightings concern the one present in Outer Hebrides since 2008. In Ireland, one stayed at Knockalee, Galway, between mid-February and 15 March. A female on Guernsey, Channel Islands, was first present on Lihou on 14-19 March and relocated on Herm on 2 April. In north-western France, one was seen in Somme on 25-28 April. New surveys in March in southern Turkey revealed the presence of more localities and pairs of **Western Brown Fish Owls** *B zeylonensis semenowi* away from where it was found breeding for the first time in June-August 2009 (cf Dutch Birding 31: 268-270, 2009). A **Short-eared Owl** *Asio flammeus* was seen at Wadi Lahami, Egypt, on 7 April. In the past two years, the small breeding population of **Marsh Owl** *A capensis* at Merja Zerga, Morocco, reportedly declined rapidly, presumably because of disturbance by locals setting rushes on fire while there also are reports of pressure by birding tourists. A **Tunisian Red-necked**

Nightjar *Caprimulgus ruficollis desertorum* trapped on Lampedusa in early May was the fourth or fifth for Italy. A long-staying **Pallid Swift** *Apus pallidus* in Kessingland, Suffolk, attracted many birders from 26 March to 6 April, during which time an influx of 10s of **Alpine Swift** *A. melba* took place in England as well. In Spain, the female **Belted Kingfisher** *Megasceryle alcyon* at Albujón, Murcia, from 4 January was still present on 31 March. The first **Ashy Drongo** *Dicrurus leucophaeus* for Kuwait and the WP (sensu BWP) was photographed at Jahra farms on 3-4 April; there have also been three records in the United Arab Emirates (December 2006, February to March 2008 and December 2009 to March 2010). A female **Brown Shrike** *Lanius cristatus* was found at Sennen Cove, Cornwall, England, on 20 May. The fourth **Balearic Woodchat Shrike** *L. senator badius* for Morocco (and the first in March) was a second-year photographed 41 km west of El Kelaa on 27 March; curiously, all previous records are from tours by the same bird tour company. In England, a male was present at Windmill Farm on The Lizard, Cornwall, on 10-11 April.

CROWS TO SWALLOWS The **Pied Crows** *Corvus albus* 169 km (also 152 km) north-east of Dakhla, Western Sahara, from 13 December 2009 were breeding in a pylon near a petrol station on 25 April. It appears that two to three individuals have been present here for three years but there are no previous proven breeding records for the WP. The first for Egypt was photographed at El Gouna on 11 April. The first **African Dunn's Larks** *Eremalauda dunni dunni* for the Tafilalet in south-eastern Morocco were photographed from 11 April onwards near Merzouga; on 3 May, eight individuals and a nest were found at three sites (the first records of this species for Morocco were as recent as 2006 in Oued Ad-Deheb, Western Sahara). In Israel, after exceptional winter rain, several 10s of pairs of **Arabian Dunn's Larks** *E. d. eremodites* were breeding in the Arava valley, the first being present on 26 March. A **Bar-tailed Lark** *Ammomanes cinctura* at Delimara from 31 March to 7 April was the eighth for Malta (and the first since 1982). A **Dupont's Lark** *Chersophilus duponti* was singing and photographed at Tizi-n-Taghatine west of Tazenakht, Morocco, on 7 and 11 April (cf Dutch Birding 18: 12-13, 1996, 26: 116-117, 2004). In Israel, several 100s of **Thick-billed Larks** *Ramphocoris clotbey* and **Pale Rockfinches** *Carpodacus brachydactyla* were breeding in southern Negev, Eilat mountains and Arava valley this spring. **Calandra Larks** *Melanocorypha calandra* were reported at Pello, Finland, on 20 April and at Skegness, Lincolnshire, on 25 April. A **Lesser Short-toed Lark** *Calandrella rufescens* photographed at Ta' Cenc, Gozo, on 1 and 2 April was the 12th for Malta (but the first since 1969). Mostly in the first days of May, high numbers of in total more than 40 **Red-rumped Swallows** *Cecropis daurica* occurred in England.

WARBLERS As in the past four years, **Saharan Olivaceous Warblers** *Iduna pallida reiseri* were again found in higher numbers than before in suitable habitat of southern and south-eastern Morocco. For instance, in the south-

east, they were sound-recorded around Rissani and Touroug at the same localities as in previous years, and a remarkable four to five were singing in a small plant as far north-west as Ouarzazate on 1 and 11 April; even more noteworthy were 15 singing at a small lake 10 km north-west of Tazenakht. A **Western Olivaceous Warbler** *I. opaca* trapped on Lampedusa in early May was the third for Italy. In Limicola 23: 202-232, 2009, the first records and breeding of **African Reed Warbler** *Acrocephalus baeticatus* in Cyrenaica and Fezzan, Libya, in May-June 2008 and March 2009 were documented by a DNA analysis; during subsequent research in the Libyan desert close to Egypt from November 2009 to January 2010, however, reed warblers were trapped which, based upon a DNA analysis, were identified as **Mangrove Reed Warbler** *A. scirpaceus avicenniae* (both taxa have not been recorded in the WP before). Interestingly, a paper on undescribed and not yet identified reed warblers breeding in western Morocco was published in Dutch Birding 32: 29-35, 2010. In Turkey, a singing male **Pallas's Leaf Warbler** *Phylloscopus proregulus* was photographed near Batman on 26 March. The first **Iberian Chiffchaff** *P. ibericus* for Switzerland was singing at Wallbach, Aargau, from 22 April to 9 May. At least four were singing in the Netherlands between 17 April and 16 May, two in Sweden between 22 April and 8 May, one in Brussel, Belgium, from 25 April to 10 May, and c five in England in May alone. An **Eastern Bonelli's Warbler** *P. orientalis* at Llobregat Delta, Barcelona, on 17-18 April was the first for Spain; the second was trapped at the same site on 13 May. In Sicily, five **Rüppell's Warblers** *Sylvia rueppellii* were found between 31 March and 11 April, of which four occurred on Linosa (where two **Eastern Bonelli's** were found in early April as well). A male **Rüppell's** trapped on Cabrera, Balearic Islands, on 18 April and remaining until 21 April was another first for Spain. An **African Desert Warbler** *S. deserti* at Migra Ferha on 22 April was the sixth for Malta.

THRUSHES TO WAGTAILS A male **Moussier's Redstart** *Phoenicurus moussieri* photographed in the Grazaema area, Cádiz, on 7 April was the third or fourth for the Iberian peninsula. In Israel, Jordan and Kuwait, several **Black Scrub Robins** *Cercotrichas podobe* were found this spring. The first twitchable **black-eared wheatear** *Oenanthe melanoleuca/hispanica* for Switzerland since 1997 stayed at Neuendorf on 2-8 May. A presumed female **Western Black-eared Wheatear** *O. hispanica* on Great Saltee Island, Wexford, from 15 May was the fifth black-eared for Ireland. On 30 April, a female **Desert Wheatear** *O. deserti* turned up at Plateau de Leucate, Aude, France. If accepted, a **Blue Rock Thrush** *Monticola solitarius* at Varisniemi, Kontiolahti, on 29 April will be the third for Finland. The female **Black-throated Thrush** *Turdus atrogularis* at Newholm, Whitby, North Yorkshire, England, stayed from 10 January to 3 March and the male at Duvbo, Uppland, from 30 December 2009 to 17 March; other males were staying at Hudiksvall, Hälsingland, Sweden, on 6-17 March and at Hartlepool Headland, Cleveland, England, on 3 April. If accepted, a

282 Baillon's Crake / Kleinst Waterhoen *Porzana pusilla*, Tassila, Oued Massa, Morocco, 13 April 2010 (*Arnoud B van den Berg/The Sound Approach*) **283** Saharan Olivaceous Warbler / Saharaanse Vale Spotvogel *Iduna pallida reiseri*, Ouarzazate, Morocco, 11 April 2010 (*Arnoud B van den Berg/The Sound Approach*) **284** Iberian Chiffchaff / Iberische Tjiftjaf *Phylloscopus ibericus*, Forêt de Soignes, Brussel, Belgium, 25 April 2010 (*Axel Smets*)

285 Pallid Swift / Vale Gierzwaluw *Apus pallidus* (left) and Alpine Swift / Alpengierzwaluw *A. melba*, Kessingland, Suffolk, England, 28 March 2010 (Rebecca Nason) **286** Ashy Drongo / Grijze Drongo *Dicrurus leucophaeus*, Jahra farms, Kuwait, 10 April 2010 (Abdulrahman Al-Sirhan) **287** Semicollared Flycatcher / Balkanvliegenvanger *Ficedula semitorquata*, female, Cabrera, Balearic Islands, Spain, 27 April 2010 (David Cuenca)

male **Semicollared Flycatcher** *Ficedula semitorquata* trapped on Cabrera on 27 April will be the first for Spain. In Malta, a total of 11 was recorded on 22-26 March with a few afterwards and, in Italy, at least a record eight was seen (of which at least three on Linosa). On 10 April, a male **Iberian Pied Flycatcher** *F hypoleuca iberiae* without white in its tail photographed at the Touroug oasis was tentatively separated from Atlas Flycatcher *F speculigera* by, eg, the small amount of white on its forehead; if accepted, it concerns (only) the first sighting for Morocco where there is also a ringing recovery of one ringed as a chick at La Hiruela, Madrid, Spain, on 19 June 1986 and recovered on 7 May 1987 at Al Hoceima, Morocco (see Dutch Birding 28: 1-6, 2006). In Sweden, an **Alpine Accentor** *Prunella collaris* turned up at Hoburgsklippan, Gotland, on 26 April. A female **Spanish Sparrow** *Passer hispaniolensis* photographed and sound-recorded at Ijmuiden, Noord-Holland, on 6-7 May constituted the sixth record for the Netherlands (previous ones were singles in May 1997 and May 2000, and a flock of up to nine plus two singles in April 2009). From 12 May, a male was present at Capestang, Hérault, France. A male **Black-headed Wagtail** *Motacilla feldegg* at Børaunen, Rogaland, on 5 May was the second for Norway. In Switzerland, a much higher than usual number of 53 were reported up to mid-May.

FINCHES TO AMERICAN WARBLERS In Ireland, a **Hornemann's Redpoll** *Carduelis hornemanni hornemanni* on Dursey Island, Cork, on 1-2 May was quite exceptional in season and place (nearly all European records away from Iceland are from Norway and northern isles of Scotland from the last week of September to the third week of October; cf Dutch Birding 29: 25-31, 2007). A female **Two-barred Crossbill** *Loxia leucoptera bifasciata* stayed at The Lodge, Sandy, Bedfordshire, England, from 27 March to 7 April. A 10th call type of **Red Crossbill** *L curvirostra* for North America is described from Humboldt County, California, USA (Western Birds 41: 10-25, 2010); in 1993, eight call types were categorized in North America, and a ninth described in 1999 has been presented as an endemic species, South Hills Crossbill *L sinesciurus*, from southern Idaho, USA (Condor 111: 169-176, 2009; see also Dutch Birding 18: 29-32, 1996, 31: 131, 2009). On 28 April, a male **Trumpeter Finch** *Bucanetes githagineus* was photographed at Dunkerque harbour, France, and a female at Macin mountains on 3 May was the first for Romania, the second in Danube delta on 17 May followed shortly after; three were seen this spring on Italian islands. A yellow male **House Finch** *Carpodacus mexicanus* was singing at Land's End, Cornwall, from 6 May; there have been several previous European records of possibly ship-assisted individuals of this species in, eg, Britain and the Netherlands (cf Dutch Birding 1: 76-78, 1979). On Flores, Azores, a male **Rose-breasted Grosbeak** *Pheucticus*

ludovicianus was photographed at Ponta Delgada on 22 April and a female at Fajãzinha on 10 May. The first **Song Sparrow** *Melospiza melodia* for Switzerland was photographed at Turtmann, Wallis, on 1 May. A major arrival of ship-assisted passerines in England included a male **White-throated Sparrow** *Zonotrichia albicollis* singing in a garden at Boscastle on 1-2 May as the first for Cornwall. The fourth for Fair Isle, Shetland, Scotland, was found on 19 May. Apart from the **Dark-eyed Junco** *Junco hyemalis* at Grimstad, Aust-Agder, Norway, in December 2009 and February, another wintered at Cheltenham, Gloucestershire, England, from January to early April. Others stayed at Folkestone, Kent, on 15-17 May and on a vessel in the North Sea on 19 May. In the Netherlands, the first-winter male **Baltimore Oriole** *Icterus galbula* at Oudorp, Noord-Holland, from 14 December 2009 stayed until 14 April and was moulting its head feathers and singing occasionally. A male **Cirl Bunting** *Emberiza cirlus* was trapped at Ottenby, Öland, on 9 May. The second **Red-headed Bunting** *E bruniceps* for Israel was a male photographed along the Nitza to Azuz road in Israel on 15 May (the first was photographed in May 1979). On 4 May, the first **Brown-headed Cowbird** *Molothrus ater* for France was photographed at Ouzouer-sur-Trézée, Loiret. A **Northern Waterthrush** *Seiurus noveboracensis* trapped on Porquerolles, Îles d'Hyères, Var, on 27 April was the third for France and the first for the Mediterranean. The previous two were on or near Ouessant, Finistère, on 17 September 1955 and 21 October 2008, and there is just one previous spring record for western Europe on Jersey, Channel Islands, on 17 April 1977.

For a number of reports, Birding, Birding World, Birdwatch, Limicola, Ornithos, Sovon-nieuws, www.birdguides.com, www.rarebirdalert.co.uk and www.netfugl.dk were consulted. We wish to thank Janne Aalto, Peter Adriaens, Peter Alfrey, Ruud Altenburg, David Baker, Clive Barlow, Chris Batty, Soner Bekir, Jantien Benders, Max Berlijn, Ian Blessley, Richard Bonser, Joan Castelló, Rolf Christensen, José Luis Copete, Andrea Corso, Pierre-André Crochet, Miguel Demeulemeester, Kris De Rouck, Koen Dierckx, Klaas van Dijk, Amir Ben Dov, Hugues Dufourny, Enno Ebels, Tobias Eppe, Lee Evans, Omar Fadil, Amine Flitti, Dick Flynn, Lenora Flynn, Jacques Franchimont, Tommy Frandsen, Pete Fraser, Raymond Galea (Malta), Steve Gantlett, Barak Granit, Mervyn Griffin, Dick Groenendijk, Geert Groot Koerkamp, Detlef Gruber, Marcello Grussu, Ricard Gutiérrez (Spain), Trinus Haitjema, Tomas Haraldsson, Sylvain Henriquet, Bart Hoeymans, Renzo Ientile, Ottavio Janni, Wietze Janse, Justin Jansen, Thierry Jansen, João Jara (Birds & Nature Tours), Alvaro Jaramillo, Roel Kleinjan, Paula Kok, Szabolcs Kókay, Yann Kolbeinsson, Tomasz Kulakowski, Martin Kviesgaard, Raphaël Lebrun, James Lidster, André van Loon, Ferran López Sanz, Gerbrand Michielsens (Azores), Richard Millington, Dominic Mitchell, Geir Mobakken (Norway), Niall Moores, Killian Mullarney, Peter Oliver, Silas Olofson (Faeroes), Gert Ottens, Andy Paterson, Yoav Perlman (IRD), Laurens Rietveld, Giuseppe Rinaldi, Magnus Robb, Staffan Rodebrand, Hugo Romano, Luciano Ruggieri, Mudhafar Salim, Michael Sammut, Fabian Schneider, Frits Scholten, Adam Seward, Hadoram Shirihai, Roy Slaterus, Maarten Souverein, Peter Symens, Magnus Ullman, Mattias Ullman, Pieter Vantiegheem, Keith Vinicombe, Duncan Walbridge, Carolina Walta, Rik Winters, Pim Wolf, Emin Yorgutcuoglu, Han Zevenhuizen and Maxime Zucca for sharing their observations via internet and their help in compiling this review.

Arnoud B van den Berg, Duinlustparkweg 98, 2082 EG Santpoort-Zuid, Netherlands
(arnoud.vandenberg@planet.nl)

Marcel Haas, Helmweg 12C, 1759 NE Callantsoog, Netherlands (zoodauma@gmail.com)

Recente meldingen

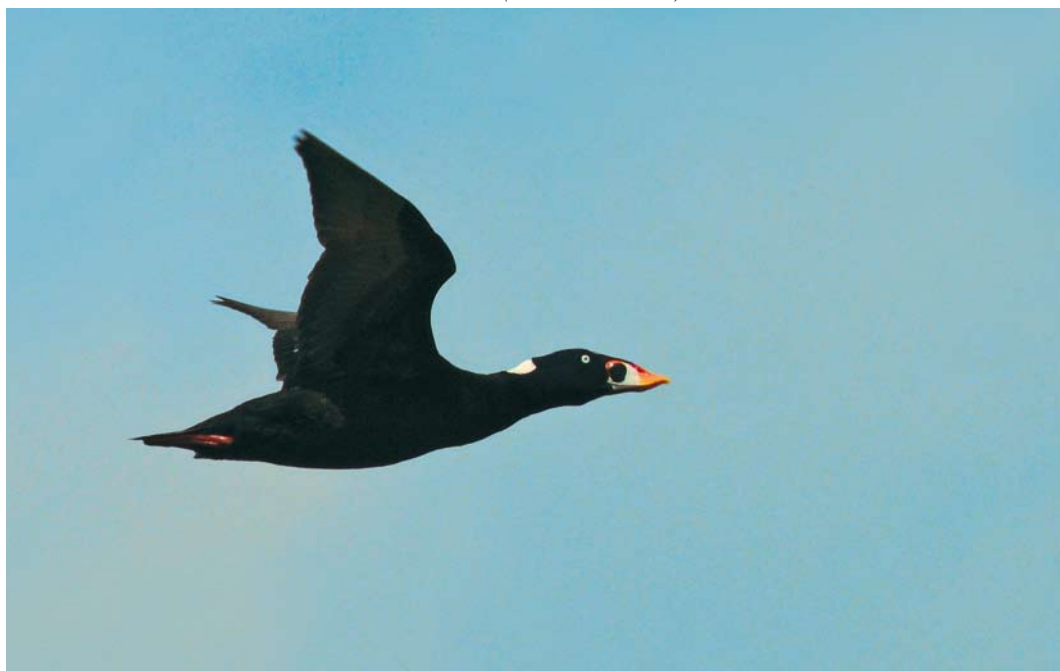
Dit overzicht van recente meldingen van zeldzame en interessante vogels in Nederland beslaat voornamelijk de periode **maart-april 2010**. De vermelde gevallen zijn merendeels niet geverifieerd en het overzicht is niet volledig. Alle vogelaars die de moeite namen om hun waarnemingen aan ons door te geven worden hartelijk bedankt. Waarnemers van soorten in Nederland die worden beoordeeld door de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna wordt verzocht hun waarnemingen zo spoedig mogelijk toe te zenden aan: CDNA, p/a Duinlustparkweg 98A, 2082 EG Santpoort-Zuid, Nederland, e-mail cdna@dutchbirding.nl. Hiertoe gelieve men gebruik te maken van CDNA-waarnemingsformulieren die verkrijgbaar zijn via de website van de DBA op www.dutchbirding.nl of bovenstaand adres.

Na een vrij koude start van maart, was het in de tweede helft van de maand en in april veelal droog en zonnig. De wind waaide in april dikwijls uit noordoostelijke richtingen, wat spectaculaire zichtbare trek verhinderde. In het weekend van 24 en 25 april draaide de wind naar een meer oostelijke hoek en prompt barstte het voorjaar pas echt los.

EENDEN Een voor sommigen intrigerende waarneming

betrof die van vijf ongeringde **Rosse Fluiteenden** *Dendrocygna bicolor* die op 26 maart hoog vanuit het zuidoosten kwamen aanvliegen en neerstreken bij Everdingen, Utrecht. Later werd bekend dat ze daar ook een dag eerder al verbleven. Ze werden begin mei gezien bij Amerongen, Utrecht; hun herkomst bleef onduidelijk. Dat laatste gold ook voor de **Sneeuwganzen** *Anser caerulescens* die op meer dan 15 plekken rondliepen. Solitaire **Ross' Ganzen** *A rossii* werden gemeld op 1 maart bij Yerseke, Zeeland; van 2 tot 4 maart bij Middelburg, Zeeland; van 7 tot 10 maart bij Groede, Zeeland; op 9 maart in de Sliedrechtse Biesbosch, Zuid-Holland; van 11 tot 14 maart bij Termunterzijl, Groningen; vanaf 21 maart tot in mei in het Lauwersmeergebied, Friesland/Groningen; en van 30 maart tot 5 april bij Workum, Friesland. **Dwergganzen** *A erythropus* werden nog gemeld op zes plekken, met onder andere een groep van maximaal 92 in de Vereenigde Harger- en Pettemerpolder bij Petten, Noord-Holland, op 11 maart. Voorts werden exemplaren gezien op minder reguliere plekken zoals Zuidlaren, Groningen; Nijkerk, Gelderland; Linden, Noord-Brabant; Nijnsel, Noord-Brabant; en De Wilck, Zuid-Holland (drie). Een **Groenlandse Kolgans** *A albifrons flavirostris* werd op 12 maart gemeld nabij Werkendam, Noord-Brabant. Op ten minste 25 plekken

288 Brilzee-eend / Surf Scoter *Melanitta perspicillata*, adult mannetje, Horsmeertjes, Texel, Noord-Holland, 6 mei 2010 (*Ernst Meindersma*)

verspreid over het land bevonden zich **Roodhalsganzen** *Branta ruficollis*. Relatief veel waarnemingen waren afkomstig uit het Lauwersmeergebied en van Schiermonnikoog, Friesland. Op 1 maart trok een exemplaar over de Eemshaven, Groningen. De invasie van **Witbuikrotganzen** *B hrota* was over het hoogtepunt heen maar uit de kustprovincies kwamen de gehele periode nog meldingen binnen. Het ging daarbij meestal om eenlingen of kleine groepjes. De voornaamste uitzonderingen hierop kwamen uit de Kop van Noord-Holland, met bijvoorbeeld op 7 maart nog groepen van 31 op Wieringen en 11 bij Petten. Het waarnemingenpatroon van **Zwarte Rotgans** *B nigricans* kende weinig verrassingen: kleine aantallen hielden zich op tussen Rotganzen *B bernicla* in het Waddengebied en – in mindere mate – in de Zeeuwse en Zuid-Hollandse Delta. **Witoogeenden** *Aythya nyroca* waren op c. acht plekken te vinden, waaronder op 11 april bij Raalte, Overijssel, waar twee vrouwtjes en een mannetje verbleven. Mannetjes **Ring-snaveleend** *A collaris* hielden zich op van 4 tot 10 april in de Lepelaarplassen bij Almere, Flevoland, op 11 en 12 april en vanaf 3 mei in Waterpark Oude Zeug en in de nabijgelegen Dijkwielen in de Wieringermeer, Noord-Holland, en vanaf 25 april tot in mei langs de Philipsdam, Zeeland. Het bekende mannetje hybride **Ringsnaveleend x Kuifeend** *A collaris x fuligula* werd tussen 11 en 23 april weer gezien in Waterpark Oude Zeug of in de nabijgelegen Dijkwielen. Ook bij Woerden, Zuid-Holland, werd op 15 april weer een exemplaar opgemerkt. Net als vorig jaar werd een **Kleine Topper** *A affinis* ontdekt in Waterpark Oude Zeug, mogelijk dus een terugkerend exemplaar. De eerste waarnemingen werden gedaan op 4 en 6 maart maar pas vanaf 1 april liet de vogel zich regelmatig bewonderen en goed documenteren. Vrouwtjes-type **Witkopeenden** *Oxyura leucocephala* bevonden zich nog tot 19 maart op Vogelplas Starrevaart bij Leidschendam, Zuid-Holland (twee), van 24 maart tot 9 april bij Chaam, Noord-Brabant (twee tot 2 april, daarna nog één), en op 5 april in de Lepelaarplassen bij Almere en opnieuw één op Vogelplas Starrevaart. Het totale aantal aanwezige vogels deze periode kwam dus op maximaal vijf maar er kan ook sprake zijn geweest van slechts twee reislustige exemplaren die uiteindelijk hun eigen weg gingen. Het mannetje **Buffelkopeend** *Bucephala albeola* van de Gaatkensplas bij Barendrecht, Zuid-Holland, bleef de gehele periode aanwezig. Na het teleurstellend korte verblijf van een mannetje **Brilzee-eend** *Melanitta perspicillata* op Texel, Noord-Holland, vorig jaar (10 mei 2009 in de Slufter), kregen talloze vogelaars dit voorjaar een herkansing; op 17 april en vanaf 24 april tot in mei hield een opgewonden mannetje zich op in gezelschap van Eiders *Somateria mollissima* op de Horsmeertjes en in de Mokbaai op de zuidpunt van Texel. Een vrouwtje zwom van 18 tot 20 april langs de Brouwersdam, Zeeland/Zuid-Holland. Uit Noord-Holland werden nog acht doortrekkende **Ijseen-den** *Clangula hyemalis* gemeld. Het hoogste aantal pleistersaars betrof een groepje van 13 op de Friese Waddenzee tussen Harlingen en Vlieland op 10 april. Waarschijnlijk hetzelfde vrouwtje **Kokardezaagbek** *Lophodytes cucullatus* als bij Genemuiden, Overijssel, van 15 januari tot

24 februari, zwom op 8 maart in gezelschap van een Nonnetje *Mergellus albellus* in de Wieden, Overijssel. Het ongeringde mannetje **Siberische Taling** *Anas formosa* dat zich van 30 januari tot 24 februari ophield in Almelo, Overijssel, zwom hier opnieuw van 14 maart tot 23 april. Een **Amerikaanse Wintertaling** *A carolinensis* werd vanaf 29 april tot in mei gezien in de Brabantse Biesbosch, Noord-Brabant.

RUIGPOOTHOENDERS TOT VALKEN Op de Sallandse Heuvelrug, Overijssel, werden dit jaar zeven mannetjes **Korhoen** *Tetrao tetrix* geteld en waarschijnlijk evenveel vrouwtjes. Tussen 2007 en 2009 werden c. 160 exemplaren uitgezet op de Hoge Veluwe, Gelderland. Hiervan waren eind 2009 nog minimaal vijf hanen over. Sommige vogels migreerden over enige afstand, onder andere tot Planken Wambuis, Gelderland. Het uitzetproject op de Regte Heide bij Tilburg, Noord-Brabant, kende een nog hogere mortaliteit. In totaal werden 43 exemplaren uitgezet; alle 26 gezenderde vogels vonden de dood. Belangrijkste doodsoorzaak op beide uitzetplekken was predatie door Havik *Accipiter gentilis*. Reeds op 25 en 26 april werden 13 **Kwartels** *Coturnix coturnix* geringd op twee ringstations in Noord-Holland. Tussen 1 januari en 1 mei werden langs de kust ruim 300 doortrekkende **Parelduikers** *Gavia arctica* gemeld: ongeveer evenveel als in de eerste vier maanden van 2007, 2008 en 2009 bij elkaar. Ruim 260 daarvan – veelal in zomerkleed – passeerden tijdens de voorjaarsstrek in april. De beste dag was 18 april, toen er 34 werden geteld bij Camperduin, Noord-Holland (de op één na beste dag ooit in Nederland). Een **Ijsduiker** *G immer* verbleef nog tot medio maart langs de Brouwersdam. Spectaculair waren de twee die van 22 tot 28 april (met op de laatste datum zelfs een derde vogel) op de Roompot, Zeeland, zwommen: één was volledig in zomerkleed. Verder werden in deze periode nog drie doortrekkende exemplaren vanaf evenzoveel telposten langs de Noordzeekust gemeld. Een adulte **Geelsnavelduiker** *G adamsii* in zomerkleed werd op 29 april om 20:00 gefotografeerd door vogelonderzoekers aan boord van een schip op de Doggersbank in de Noordzee op c. 240 km ten noordnoordwesten van Vlieland, Friesland. Ongebruikelijk voor de tijd van het jaar was een **Noordse Pijlstormvogel** *Puffinus puffinus* die op 1 maart langs Camperduin vloog. Er werden op telposten in Noord-Holland en Zeeland 33 **Noordse Stormvogels** *Fulmarus glacialis* gezien, waarvan één langs Breskens, Zeeland. Het maximumaantal **Flamingo's** *Phoenicopterus roseus* uit deze periode bedroeg negen op het Veluwemeer, Flevoland/Gelderland. Deze bevonden zich veelal in het gezelschap van één Caribische *P ruber* en 26 Chileense Flamingo's *P chilensis*. **Koereigers** *Bubulcus ibis* waren schaars vergeleken met recente jaren: de enige die zich aan velen lieten zien verbleven van 8 tot 11 april in de omgeving van Delft, Zuid-Holland, en vanaf 27 april nabij Rockanje, Zuid-Holland. In totaal werden, met name in het westen van het land, 115 doortrekkende **Purperreigers** *Ardea purpurea* geteld. In totaal werden c. 18 **Zwarte Ooievaars** *Ciconia nigra* van 17 plaatsen in het land gemeld. Twee vogels die op 24 april in zuidelijke richting over de

289 Hybride Ringsnaveleend x Kuifeend / hybrid Ring-necked x Tufted Duck *Aythya collaris* x *fuligula*, mannetje (rechts), met Kuifeenden / Tufted Ducks *A. fuligula*, Dijkwater, Noord-Holland, 11 april 2010 (Fred Visscher)

290 Ringsnaveleend / Ring-necked *Aythya collaris*, mannetje, Lepelaarsplassen, Flevoland, 10 april 2010 (Martin van der Schalk)

291 Monniksgier / Cinereous Vulture *Aegypius monachus* ('Thécla'), Hallum, Friesland, 24 maart 2010 (*Hendrik Smedes*) **292** Grijze Wouw / Black-winged Kite *Elanus caeruleus*, Lindenholt, Nijmegen, Gelderland, 7 april 2010 (*Esther Jansen*) **293** Geelsnavelduiker / Yellow-billed Loon *Gavia adamsii*, adult zomerkleed, Doggersbank, Continentaal Plat, Noordzee, 29 april 2010 (*Hans Verdaat*) **294** Dunbekmeeuwen / Slender-billed Gulls *Chroicocephalus genei*, Mokbaai, Texel, Noord-Holland, 30 april 2010 (*Chris van Rijswijk/birdshooting.nl*)

Dordtse Biesbosch, Zuid-Holland, vlogen, werden c drie uur later bij Breskens gezien, hemelsbreed 91 km verderop. Een ontsnapte kooivogel dook op bij Rutten, Flevoland. De eerstejaars **Zwarte Ibis** *Plegadis falcinellus* die vanaf 2 januari bij Noordwijk, Zuid-Holland, verbleef, werd voor het laatst op 6 maart gezien. Een ander exemplaar vloog op 3 maart over het huis van een vogelaar in Dordrecht, Zuid-Holland. Alle trektelposten bij elkaar meldden in deze periode 65 **Zwarte Wouwen** *Milvus migrans*, 74 **Rode Wouwen** *M. milvus*, zeven **Zeearenden** *Haliaeetus albicilla*, 29 **Grauwe Kiekendieven** *Circus pygargus*, vijf **Ruigpootbuiszeters** *Buteo lagopus*, 65 **Visarenden** *Pandion haliaetus* en 230 **Smellekens** *Falco columbarius*. De acht **Zwarte Wouwen** die op 25 april over Kamperhoek, Flevoland, trokken, betekenden een landelijk dagrecord. Een overvliegende **Grijze Wouw** *Elanus caeruleus* werd op 7 april gefotografeerd vanuit een achtertuin aan de Voorstenkamp in Nijmegen. Daarna ontbrak elk spoor van de vogel; in-

dien aanvaard betreft dit het vijfde geval. Met de definitieve vestiging van de **Zeearend** als broedvogel gaat het de goede kant op. Behalve voor het vijfde achtereenvolgende jaar in de Oostvaardersplassen, Flevoland, werd ook in het Lauwersmeergebied, Friesland, en bij Zwartemeer, Overijssel, tot broeden overgegaan. Een adulte **Monniksgier** *Aegypius monachus* werd op 24 maart gefotografeerd nabij Hallum, Friesland. Dankzij het patroon van gebleekte slagpennen kon hij worden herkend als 'Thécla', een uit Spanje afkomstige vogel die op 7 december 2008 samen met twee andere exemplaren was losgelaten bij de Gorges du Verdon, Alpes-de-Haute-Provence, in het zuiden van Frankrijk. Op 25 maart volgde nog een melding bij Oosterbierum, Friesland, en op 3 april dook hij op in Noord-Denemarken. Een overvliegende **Slangenarend** *Circaetus gallicus* werd op 20 april gemeld boven de Regte Heide bij Tilburg. Inmiddels regulier langstreckende **Steppiekiekendieven** *C. macrourus* werden gemeld op 7 april boven

295 Kleine Topper / Lesser Scaup *Aythya affinis*, mannetje, Oude Zeug, Noord-Holland, 1 april 2010 (Fred Visscher)
296 Griel / Stone-curlew *Burhinus oedicnemus*, Lentevreugd, Wassenaar, Zuid-Holland, 23 maart 2010 (Jurrien van Deijk)
297 Brilzee-eend / Surf Scoter *Melanitta perspicillata*, adult mannetje, met Eider / Common Eider *Somateria mollissima*, vrouwtje, Horsmeertjes, Texel, Noord-Holland, 9 mei 2010 (Vincent Legrand)

het huis van een vogelaar in Pannerden, Gelderland; op 13 april bij het Zuidlaardermeer, Groningen (adult mannetje); op 24 april langs de Vuurbaak bij Den Haag, Zuid-Holland; op 25 april langs Kamperhoek en op Rottumerplaat, Groningen; en op 25 en 28 april langs Noordkaap bij Uithuizen, Groningen. Vanaf 25 april werden vier vroege overtrekkende **Roodpootvalken** *Falco vespertinus* gemeld, alle uit kustprovincies.

KRAANVOGELS TOT ALKEN Er vlogen c 550 **Kraanvogels** *Grus grus* langs de diverse telposten in het land, waarvan veruit de meeste in maart. Een waarschijnlijk ontsnapte **Chinese Kraanvogel** *G japonensis* werd op 18 april waargenomen bij Geldermalsen, Gelderland, en later boven Culemborg, Gelderland. Vanaf 18 april verschenen op ten minste 15 plekken lage aantallen **Steltkluten** *Himantopus himantopus*. Het gros daarvan bevond zich in het zuidwesten en westen maar op 20 en 21 april verbleef ook een paar in de Hamert in Limburg. Een **Griel** *Burhinus oedicnemus* hield zich op 23 maart

op in Lentevreugd bij Wassenaar, Zuid-Holland. De volgende dag bleek hij te hebben plaatsgemaakt voor een nog grotere zeldzaamheid... Op vijf plekken werden vanaf 13 april, meest solitaire, ter plaatse verblijvende **Morinelplevieren** *C morinellus* gemeld. Op Texel stonden er op 30 april echter 10. Voorts werden doortrekkers gemeld bij Breskens (twee), bij Kamperhoek en op de Loozerheide, Noord-Brabant. **Gestreepte Strandlopers** *Calidris melanotos* werden waargenomen op 19 april nabij Ouddorp, Zuid-Holland, en op 30 april op Tiengemeten, Zuid-Holland. Er waren meldingen van niet-twitchbare **Poelsnippen** *Gallinago media* op 5 en 6 april bij Bergschenhoek, Zuid-Holland, en op 20 april bij Roosendaal, Noord-Brabant. De eerste **Grote Grijs Snip** *Limnodromus scolopaceus* voor Gelderland hield zich van 26 tot 28 april op nabij Bemmelen. Waarschijnlijk dezelfde vogel dook op 2 mei op nabij Aalborg, Noord-Jutland, Denemarken, waar hij op 6 mei werd geslagen door een Sperwer *Accipiter nisus* en vervolgens in de bek van een Vos *Vulpes vulpes* verdween. **IJslandse**

298 IJslandse Grutto's / Icelandic Black-tailed Godwits *Limosa limosa islandica*, Landje van Geijssel, Ouderkerk aan de Amstel, Noord-Holland, 3 april 2010 (Enno B Ebels)

299 Grote Grijze Snip / Long-billed Dowitcher *Limnodromus scolopaceus*, Lingewal, Huissen, Gelderland, 26 april 2010 (Erik de Waard)

Grutto's *Limosa limosa islandica* trokken in flinke aantallen door getuige hoge aantallen op verschillende locaties; een maximale telling van 1340 bij Ouderkerk aan de Amstel, Noord-Holland, op 2 april is het vermelden waard. Vanaf 5 april doken op c acht plekken **Poelruiters** *Tringa stagnatilis* op. Een langstreckende werd op 29 april gefotografeerd boven de Engbertsdijkvenen bij Kloosterhaar, Overijssel. De eerste **Grauwe Franjepoten** *Phalaropus lobatus* van het jaar verbleven vanaf 28 april in de Ezumakeeg, Friesland, en op 30 april bij Westhoek, Friesland. Op 26 april vlogen zowel een adulte **Kleinste Jager** *Stercorarius longicaudus* als een adulte **Middelste Jager** *S pomarinus* langs Camperduin. Op 30 april vlogen nog eens twee adulte Middelste langs Huisduinen, Noord-Holland. Op 3 maart had een **Grote Jager** *S skua* het binnenland opgezocht en belandde op het Gooimeer, Noord-Holland. Verder werden van deze soort slechts enkele waarnemingen verricht. Een tweetal **Dunbekmeeuwen** *Chroicocephalus genei* (sinds het voorjaar van 2006 kijken we er nauwelijks nog van op) verbleef op 30 april omstreeks 13:00 kortstondig in 't Vroon bij Westkapelle, Zeeland, en vanaf c 19:30 waren deze twee een uur lang aanwezig in de Mokbaai op Texel. De volgende dag werd er nog één gemeld boven het Marsdiep ten zuiden van 't Horntje op Texel. Er was een enorme invasie van **Dwergmeeuwen** *Hydrocoloeus minutus*. Alleen al van de telposten werden liefst c 83 000 doortrekkers gemeld; dat waren er meer dan de aantallen van deze periode van 2008 en 2009 bij elkaar opgeteld. Het landelijk dagrecord van 8632 langs Camperduin van 15 april 2006 werd tijdens de invasie niet verbroken. De tweede, vierde en vijfde dag ooit komen echter allemaal van dit voorjaar, met respectievelijk 8099 op 25 april langs Egmond aan Zee, Noord-Holland, 5236 op 19 april langs Noordwijk, Zuid-Holland, en 4943 op 24 april langs Westkapelle. **Kleine Burgemeesters** *Larus glaucoides* werden nog waargenomen tot 16 april in Den Helder, Noord-Holland (tweede-winter), en tot 20 april in Amsterdam, Noord-Holland (eerste-winter). Andere exemplaren verschenen op 19 maart op Terschelling, Friesland (tweede-winter), en op 31 maart en 1 april bij Katwijk aan Zee, Zuid-Holland (eerste-winter). In totaal werden c 18 **Grote Burgemeesters** *L hyperboreus* gemeld van het merendeel van trektelposten langs de Noordzeekust. Op 9 en 10 april bevond een eerste-winter zich bij Tilburg. **Lachsterns** *Gelochelidon nilotica* trokken op 25 april langs bij Westkapelle, de Vulkan bij Den Haag (en even later langs Berkheide bij Katwijk, Zuid-Holland) en de Dordse Biesbosch, en op 29 april langs Noordkaap bij Uithuizen. De twee **Reuzensterns** *Hydroprogne caspia* die op 24 maart langs Breskens vlogen, betekenden een fenologisch record voor de telpost. Naast deze vogels werden van diverse telposten in het land nog 11 doortrekkers gemeld. Vanaf 28 maart doken verspreid over het land ook diverse pleisteraars op. De eerste **Witwangsterns** *Chlidonias hybrida* van het jaar hingen al op 8 april boven de GroeneJonker, Zuid-Holland (drie). Op de Kraaijenbergse Plassen nabij Cuijk, Noord-Brabant, verbleven op 29 en 30 april maximaal 15 exemplaren. Voorts kwamen er

meldingen van de Sophiapolder, Zeeuws-Vlaanderen, Zeeland, en Stevensweert, Limburg (zes). De eerste **Witvleugelstern** *C leucopterus* van het jaar verscheen op 30 april boven het Soerendonks Goor bij Soerendonk, Noord-Brabant. De enige **Papegaaiduiker** *Fratercula arctica* die vanaf land werd gezien, vloog op 10 maart langs Camperduin. Voorts werden op vier dagen 61 exemplaren geteld op de Noordzee, waarvan 56 op het Nederlandse deel van de Doggersbank op 29 april.

DUIVEN TOT ZWALUWEN Nadat de **Westelijke Oosterse Tortel** *Streptopelia orientalis meena* van Wergea (Warga), Friesland, voor het laatst op 26 februari was gezien en gevreesd werd voor zijn leven – er was immers gezien dat een Sperwer een tortel *Streptopelia* sloeg – doken er begin april toch weer recent gemaakte foto's op van de vogel. De laatste waarnemingsdatum blijkt 3 april te zijn. Op 24 maart vonden vogelaars in Lentevreugd bij Wassenaar, op zoek naar de één dag eerder gemelde Griel, een eerste-zomer **Kuifkoekoek** *Clamator glandarius*. De vogel liet zich uitgebreid bewonderen en was ook de volgende ochtend nog aanwezig. De in februari uit Diergaarde Blijdorp in Rotterdam, Zuid-Holland, ontsnapte **Sneeuwuil** *Bubo scandiacus* kon blijkbaar uitstekend zonder zijn oppassers, want hij werd nog tot 9 april waargenomen; tot 29 maart verbleef hij in Zuid-Holland maar op 2 april verscheen hij in Nationaal Park Zuid-Kennemerland, Noord-Holland, op 5 april bij Den Helder, Noord-Holland, en op 8 en 9 april bij Wijdenes, Noord-Holland. Net zoals vorig jaar werd er door Staatsbosbeheer en Werkgroep Ruigpootuil een succesvolle excursie georganiseerd naar **Ruigpootuilen** *Aegolius funereus* in Drenthe: op de avond van 21 maart konden diverse waarnemers genieten van minimaal twee roepende exemplaren; na half april bleken ze te zijn verdwenen. **Alpengierzwaluwen** *Apus melba* werden waargenomen op 25 maart boven de veerhaven van Breskens en boven Lentevreugd; op 6 april over Sint Jansteen vlakbij de Belgische Grens in Zeeland; op 19 april bij Schellinkhout, Noord-Holland; en op 25 april boven Ospel, Limburg. Helaas was geen van deze vogels twitchbaar. Vanaf 18 maart doken op c 25 plekken **Hoppen** *Upupa epops* op. Een exemplaar dat zich van 31 maart tot 8 april ophield bij Lunteren, Gelderland, trok de meeste bezoekers. Bij Breskens vloog in een week tijd driemaal een exemplaar langs, mogelijk telkens dezelfde. De eerste **Draaihals** *Jynx torquilla* van het jaar dook op 12 april op in de Brabantse Biesbosch. Daarna verscheen deze fraaie soort op nog meer dan 30 andere plekken verspreid over het land. Op 25 april werd een exemplaar gegrepen door een kat en binnengebracht bij zijn baasje nabij Berkelland, Gelderland. De ontdekking van een **Middelste Bonte Specht** *Dendrocopos medius* op 21 maart bij Maartensdijk, Utrecht, illustreerde dat de soort nog steeds in westelijke richting oprukt. Hij werd hier voor het laatst op 14 april waargenomen. Een **Roodkopklauwier** *Lanius senator* bevond zich op 28 april op de Loozerheide bij Weert, Limburg. Een waarschijnlijk ontsnapte **Blauwe Ekster** *Cyanopica cooki* werd op 15 maart gefotografeerd bij Goes, Zeeland. Daarna volgden meldingen op 2 april

300 Zeearend / White-tailed Eagle *Haliaeetus albicilla*, Zwartemeer, Overijssel, april 2010 (Ronald Messemaker)
301 Roodkopklauwier / Woodchat Shrike *Lanius senator*, Loozerheide, Weert, Limburg, 28 april 2010 (Frank Neijts) **302** Korhoen / Black Grouse *Tetrao tetrix*, tweedejaars mannetje, Haarderberg, Overijssel, 9 april 2010 (Chris van Rijswijk/birdshooting.nl)

303 Baltimoretroepiaal / Baltimore Oriole *Icterus galbula*, eerste-winter mannetje ruiend naar eerste-zomer, Oudorp, Alkmaar, Noord-Holland, 11 april 2010 (*Jan den Hertog*)

304 Kuifkoekoek / Great Spotted Cuckoo *Clamator glandarius*, Lentevreugd, Wassenaar, Zuid-Holland, 24 maart 2010 (*René van Rossum*)

Recente meldingen

305 Kuifkoekeek / Great Spotted Cuckoo *Clamator glandarius*, Lentevreugd, Wassenaar, Zuid-Holland, 24 maart 2010 (*Joost van der Sluijs*) **306** Roodstuitzwaluw / Red-rumped Swallow *Cecropis daurica*, Kamperhoek, Flevoland, 24 april 2010 (*Toy Janssen*) **307** Iberische Tijftjaf / Iberian Chiffchaff *Phylloscopus ibericus*, Amsterdamse Waterleidingduinen, Noord-Holland, 20 april 2010 (*Eric Menkveld*) **308** Baardgrasmus / Subalpine Warbler *Sylvia cantillans*, Zanderij Crailoo, Hilversum, Noord-Holland, 23 april 2010 (*Frank Coenjaerts*) **309** Ortolaan / Ortolan Bunting *Emberiza hortulana*, Polsmaten, Nunspeet, Gelderland, 3 mei 2010 (*Erik de Waard*) **310** Bosgros / Rustic Bunting *Emberiza rustica*, Strabrechtse Heide, Noord-Brabant, 27 maart 2010 (*René Weenink*)

bij Drimmelen, Noord-Brabant, en op 25 april in Borsele, Zeeland. Buiten Hoek van Holland, Zuid-Holland, werd een **Huiskraai** *Corvus splendens* gemeld op 11 april nabij Schiphol, Noord-Holland. Er werden van de telposten in het land acht doortrekkende **Buidelmezen** *Remiz pendulinus* gemeld. Een **Korteenleeuwerik** *Calandrella brachydactyla* werd opgemerkt op 26 april in de Prunepolder bij Serooskerke, Zeeland. De **Kuifleeuwerik** *Galerida cristata* van 's-Gravenzande, Zuid-Holland, bleef nog tot 3 maart. Voorts waren er de gewone pleisteraars bij Venlo, Limburg (maximaal vier), 's-Hertogenbosch, Noord-Brabant (maximaal twee), en de eenling van het station van Eindhoven, Noord-Brabant. Nieuwe vogels verschenen in Scheveningen, Zuid-Holland, op 1 april en op de Maasvlakte, Zuid-Holland, op 14 maart. In totaal werden tot 25 april nog 41 doortrekkende **Strandleeuweriken** *Eremophila alpestris* doorgegeven, vrijwel allemaal uit Groningen. Het landelijk dagrecord doortrekkende **Oeverzwaluwen** *Riparia riparia* werd dit voorjaar liefst driemaal gebroken: op 24 april vlogen er 2349 langs Breskens en op 25 april werden er 2248 geteld bij Kamperhoek, Flevoland. Het oude record kwam ook van Kamperhoek en bedroeg 1772 op 6 augustus 2006. De trekters van Kamperhoek waren het dagrecord niet lang kwijt, want net buiten deze periode – op 2 mei – pakten ze het terug met 2678 exemplaren. Op 22 april was een **Roodstuitzwaluw** *Cecropis daurica* enige tijd aanwezig in 't Vroon bij Westkapelle. Andere exemplaren vlogen op 24 april langs Kamperhoek, Flevoland, op 25 april boven Terschelling en in de Eemshaven en op 27 april bij Delfzijl, Groningen.

STRIUKZANGERS TOT GORZEN Een grootschalige broedvogelinventarisatie in de Biesbosch, Noord-Brabant/Zuid-Holland, resulteerde in spectaculaire aantallen **Cetti's Zanger** *Cettia cetti*; een voorlopige schatting van het aantal territoria kwam uit op c 250. In Noord-Holland leken ze de winter minder goed te zijn doorgelopen. Zo werden ze op de traditionele plek in het Zwanenwater niet meer aangetroffen (in 2009 nog zeven territoria). Ze waren echter niet helemaal uit deze provincie verdwenen, getuige onder andere een vangst bij Castricum, Noord-Holland, op 10 april en waarnemingen bij Huizen en Diemen. Een **Iberische Tjiftjaf** *Phylloscopus ibericus* die op 17 april werd ontdekt in de Amsterdamse Waterleidingduinen bij Vogelenzang, Noord-Holland, bleef tot in mei. Een afwijkend zingend **tjiftjaf** *Phylloscopus* hield zich vanaf 17 april op in Oegstgeest, Zuid-Holland, en deed in sommige opzichten denken aan een Iberische; zijn ware identiteit zal vermoedelijk altijd een raadsel blijven. Een zingend mannetje **Baardgrasmus** *Sylvia cantilans* bevond zich op 23 april op Zanderij Crailoo bij Hilversum, Noord-Holland. Op grond van uiterlijke kenmerken betrof het mogelijk een **Oostelijke Baardgrasmus** *S c albistriata*

(deze ondersoort is eenmaal eerder aanvaard). Een vroege **Bosrietzanger** *Acrocephalus palustris* werd op 28 april geringd bij Overdinkel, Overijssel. De eerste betrouwbare veldwaarnemingen werden eveneens al in de laatste dagen van april verricht. Het aantal **Graszangers** *Cisticola juncidis* bleef laag, met vanaf eind maart waarnemingen op c vijf plekken in Zeeland. **Pestvogels** *Bombicilla garrulus* waren schaars in deze periode: in totaal werden van c zeven plekken nog geen 20 vogels gemeld. **Kortsnavelboomkruipers** *Certhia familiaris macrodactyla* lijken het land steeds verder te koloniseren. Een zingende vogel bij Bennekom, Gelderland, die in deze periode regelmatig werd waargenomen, is waarschijnlijk de meest noordwestelijke waarneming van deze ondersoort tot nu toe. Een **Waterspreeuw** *Cinclus cinclus* werd gemeld op 16 april bij Schinnen, Limburg. Een **Nachtegaal** *Luscinia megarhynchos* zong al op 30 en 31 maart bij Westkapelle. Ook **Tapuiten** *Oenanthe oenanthe* waren er vroeg bij dit jaar, met medio maart veel meer meldingen dan in andere jaren. **Grote Piepers** *Anthus richardi* vlogen op 21 april over Moordrecht, Zuid-Holland, op 24 april over Kamperhoek, Flevoland, en op 25 april over de Westzanerpolder, Noord-Holland. Van verschillende plekken in het land werden c 17 **Duinpiepers** *A campestris* en 12 **Roodkeelpiepers** *A cervinus* doorgegeven. In totaal werden c 30 doortrekkende **Europese Kanaries** *Serinus serinus* gemeld. Onder andere de maximaal vijf bij Elst, Utrecht, verblijvende vogels werden veel bezocht. Op Groningse telposten werden 29 doortrekkende **Fraters** *Carduelis flavirostris* geteld. Ook werden er nog 11 overtrekkende **IJsgorzen** *Calcarius lapponicus* doorgegeven: de meeste uit het noordelijkste deel van het land maar er vlogen er ook nog drie langs Breskens. Voorts werden er nog 87 doortrekkende **Sneeuwgorzen** *Plectrophenax nivalis* gemeld, met name van Groningse telposten. In de laatste dagen van april werden slechts vier **Ortolanen** *Emberiza hortulana* opgemerkt. Een twitbare **Bosgors** *E rustica* verbleef op 27 en 28 maart op de Strabrechtse Heide, Noord-Brabant. Overtrekkende **Grauwe Gorzen** *E calandra* werden gemeld op 21 april vanaf de Maarnsche Berg, Utrecht, en op 11 april bij De Kampen bij Gassel, Noord-Brabant; verder kwamen er flink wat waarnemingen uit Zuid-Limburg. Het eerstejaars mannetje **Baltimoretroepiaal** *Icterus galbula* dat vanaf ten minste 2 december 2009 in de gastvrije wijk Oudorp in Alkmaar, Noord-Holland, verbleef, werd voor het laatst in de ochtend van 14 april waargenomen. Naarmate het voorjaar vorderde kon steeds vaker ook zijn zang worden bewonderd en kreeg de vogel een bijna volledig donkere kop.

Wij bedanken Max Berlijn, Nick van der Ham, Theo Muusse, Gert Ottens, Chris van Rijswijk, Gerard Troost, Maarten Verrips en Rinse van der Vliet voor hun hulp bij het samenstellen van dit overzicht.

Roy Slaterus, Bervoetsbos 71, 2134 PM Hoofddorp, Nederland (roy.slaterus@dutchbirding.nl)
 Vincent van der Spek, Acaciastraat 212, 2565 KJ Den Haag, Nederland
 (vincent.van.der.spek@dutchbirding.nl)

DB Actueel

Dunbekmeeuwen brengen flitsbezoek aan Walcheren en Texel Op vrijdag 30 april 2010 rond 13:00 ontdekte Pim Wolf twee adulte Dunbekmeeuwen *Chroicocephalus genei* in natuurontwikkelingsgebied 't Vroon bij Westkapelle op Walcheren, Zeeland. De vogels werden na slechts enkele minuten opgepest door een vrouwtje Bruine Kiekendief *Circus aeruginosus* en verdwenen uit zicht – net lang genoeg voor PW om een bewijsplaatje te maken maar te kort voor andere vogelaars om aan te haken.

Diezelfde avond reed ik (Arjan Brenkman) rond 19:00 vanuit De Cocksdorp op Texel, Noord-Holland, richting de Mokbaai, waar zich al een aantal dagen een adult mannetje Brilzee-eend *Melanitta perspicillata* ophield. Het was het begin van een weekje gezinsvakantie. Bij De Petten sprak ik kort Chris van Rijswijk die foto's van sterns aan het maken was. Hij had de eend die ochtend al vanaf de parkeerplaats bij de Mokbaai gezien. Met de zon in de rug en geen vogelaar te bekennen, begon ik om 19:30 te scannen tussen de Eidereenden *Somateria mollissima*. Omdat ik mezelf de volgende ochtend bij de Horsmeertjes meer kans op de Brilzee-eend gaf, bleef ik regelmatig steken bij steltlopers en sterns in fraai zomerkleed. Al na een minuut of twee schrok ik van twee meeuwen met een volledig witte kop en roze borstzweem tussen de 10-tallen Kokmeeuwen *C. ridibundus* aan de overkant van de baai. Ze zaten redelijk ver weg maar hadden een duidelijk forser postuur dan de Kokmeeuwen. Bovendien hadden ze lange, slanke rode snavels ... aaahh ... Dunbekmeeuwen! Omdat mijn mobiel weer eens raar deed en ik het nummer van CvR niet kon vinden belde ik Wietze Janse. WJ gaf de vogel onmiddellijk door en binnen een minuut kwamen de eerste vogelaars letterlijk uit de struiken van de parkeerplaats zetten, waar zich kennelijk een Draaihals *Jynx torquilla* bevond. Binnen vijf minuten arriveerde ook

CvR, die de eerste bewijsplaatjes kon maken. De vogels bevonden zich aanvankelijk aan de overkant van de Mokbaai maar verplaatsten zich uiteindelijk naar de oostpunt van de baai, waar ze zich goed lieten bekijken, filmen en fotograferen door de c 40 toegestroomde vogelaars. Om 20:30 vlogen ze richting strand, prachtig vastgelegd door onder anderen Jonathan Janse en Jorrit Vlot. Hoewel ik de kans klein achtte dat ze de volgende dag nog aanwezig zouden zijn, zag Martin Lok op 1 mei nog een exemplaar vanuit de haven van 't Horntje. Het is aannemelijk dat de vogels van de Mokbaai dezelfde zijn als die van Westkapelle en pas 's avonds waren ingevallen. Gedurende de hele dag werden ze immers niet opgemerkt terwijl er wel veel vogelaars rond de Mokbaai waren. Uitgaande van een langs de kust gevolgte route over een afstand van c 200 km, geeft dit een gemiddelde vliegsnelheid van ruim 30 km per uur of sneller indien er nog een of meer tussenstops zijn gemaakt. Indien aanvaard betekent dit – als het om dezelfde vogels gaat – het vijfde geval voor Nederland en het negende en 10e exemplaar. Eerdere waarnemingen waren in mei 2006 (drie gevallen met in totaal zeven exemplaren) en april 2007. ARJAN BRENKMAN

SLENDER-BILLED GULLS On 30 April 2010, two adult Slender-billed Gulls *Chroicocephalus genei* were seen for a few minutes at c 13:00 by a single observer near Westkapelle, Zeeland, the Netherlands. The same evening at 19:30, probably the same two birds were discovered at Mokbaai on Texel, Noord-Holland, c 200 km to the north along the North Sea coast. Here, the birds stayed for c 1 h and were seen by c 40 birders. On 1 May, one was again reported by one observer off 't Horntje on Texel. If accepted as the same birds, these were the ninth and 10th individual, after seven birds in May 2006 (three records) and one in April 2007.

311 Dunbekmeeuwen / Slender-billed Gulls *Chroicocephalus genei*, Mokbaai, Texel, Noord-Holland, 30 april 2010 (Eric Menkveld)

312 Dunbekmeeuwen / Slender-billed Gulls *Chroicocephalus genei*, Mokbaai, Texel, Noord-Holland, 30 april 2010 (Jonathan Janse)

313 Dwergaalscholver / Pygmy Cormorant
Phalacrocorax pygmeus, Ooijpolder, Gelderland,
9 mei 2010 (Luuk Punt)

Dwergaalscholver in Ooijpolder Op zondag 9 mei 2010 zag Peter Verbeek 's ochtends tijdens zijn 'rondje Millingerwaard Oost', Gelderland, op een van de kleiputten een hem onbekende vogel. Deze vloog op grote afstand op, draaide een rondje boven de plas en vloog verder. Het bleek een kleine aalscholver *Phalacrocorax* te zijn met een afwijkende kopvorm. PV had nog wat twijfels over de determinatie maar zag dat de vogel inviel op de Millingerhof, meteen achter Kekerdom. Hij fietste daar naartoe. Eerst leek er niets te zien maar even later kwamen twee vogels recht om hem af vliegen: een Aalscholver *P carbo* en ... een Dwergaalscholver *P pygmeus*! Laatstgenoemde was duidelijk kleiner en PV zag nu ook het typische kopprofiel met de korte snavel en het hoge voorhoofd waarmee de laatste twijfels konden worden uitgebannen.

Het nieuws werd om 09:29 door Erik van Dijk via Dutch Bird Alerts bekendgemaakt en vogelaars uit de regio begonnen een zoektocht in de Ooijpolder. Om c 11:35 werd de Dwergaalscholver teruggevonden door Frank Wagenaar en Pieter Westerbeke in de Ooijse Graaf, zittend naast een Aalscholver op een uit het water stekende tak. Een select groepje van c 10 vogelaars was voldoende dichtbij om op tijd op de plek te komen, waarvan er slechts twee van buiten de regio kwamen (Frank van Duivenvoorde en Luuk Punt, die snel na de piep uit de regio Leiden, Zuid-Holland, waren vertrokken). Ze zagen de vogel een aantal keren duiken en een vis vangen en er konden de nodige bewijsfoto's worden gemaakt. Om c 12:10 vloog hij samen met de Aalscholver op en verdween richting Kaliwaal. Peter Hoppenbrouwers vond de Dwergaalscholver om 12:20 terug in de Kaliwaal maar de vogel vloog snel weer op, maakte een paar rondjes, kwam even terug op dezelfde plek, vloog direct weer op met de Aalscholver en verdween ten slotte in oostelijke richting achter de bomen in de richting van de Millingerwaard. Hierna bleven zoekpogingen van enkele 10-tallen vogelaars vruchteloos.

Pas op vrijdag 14 mei werd de vogel weer gemeld toen hij om 09:40 in noordoostelijke richting over de

314 Dwergaalscholver / Pygmy Cormorant
Phalacrocorax pygmeus, Ooijpolder, Gelderland,
16 mei 2010 (Toy Janssen)

Kaliwaal vloog. Hij werd rond 11:00 teruggevonden op de 'oude plek' in de Ooijse Graaf en vervolgens tot in de middag op verschillende plekken in de omgeving gezien maar bleef een kat-en-muis-spel spelen met zoevende vogelaars. Uiteindelijk kregen toch vele 10-tallen vogelaars hem die dag in beeld. Op zaterdag 15 mei herhaalde dit patroon zich. Op 16 mei was de vogel om 07:00 gezien maar daarna vele uren onvindbaar totdat hij aan het begin van de middag toch weer opdook en weer door 10-tallen vogelaars kon worden bekeken. Later bleek dat hij die ochtend om 11:00 was gefotografeerd aan de noordzijde van de Waal in de Lobberdense Waard bij Pannerden, Gelderland. Op 17 mei werd hij aan het begin van de middag vliegend gezien over de Klompenwaard, eveneens aan de noordkant van de Waal, en tot ten minste 23 mei weer aan de zuidkant.

De determinatie verliep eenvoudig: de combinatie van klein formaat (vergeleken met Aalscholver), korte snavel, relatief korte hals en lange staart en markante kopvorm met hoog voorhoofd past alleen op Dwergaalscholver. Het verenkleed was vrijwel geheel donker, met de kenmerkende bruine tint op de kop en wat lichtbruine vlekten op de onderdelen. Het betreft de vijfde voor Nederland; eerdere gevallen waren op 23-24 januari 1999 bij Montfoort, Utrecht; op 12 juni 1999 in de Oostvaardersplassen, Flevoland; op 6 mei 2000 bij Soerendonks Goor, Maarheeze, en vervolgens Budel-Dorplein, Noord-Brabant; en op 1-26 maart 2003 in de Eijsder Beemden, Limburg (deze vogel verbleef ook over de grens in België). ENNO B EBELS & PETER VERBEEK

PYGMY CORMORANT ON 9 and from 14 to at least 23 May 2010, a Pygmy Cormorant *Phalacrocorax pygmeus* was seen at Ooijpolder and surroundings, Gelderland, the Netherlands. The bird was elusive and only seen by c 10 birders on the first day but by many more from 14 May onwards. This is the fifth record, after two birds in 1999 (in January and June), one in May 2000 and one in March 2003.